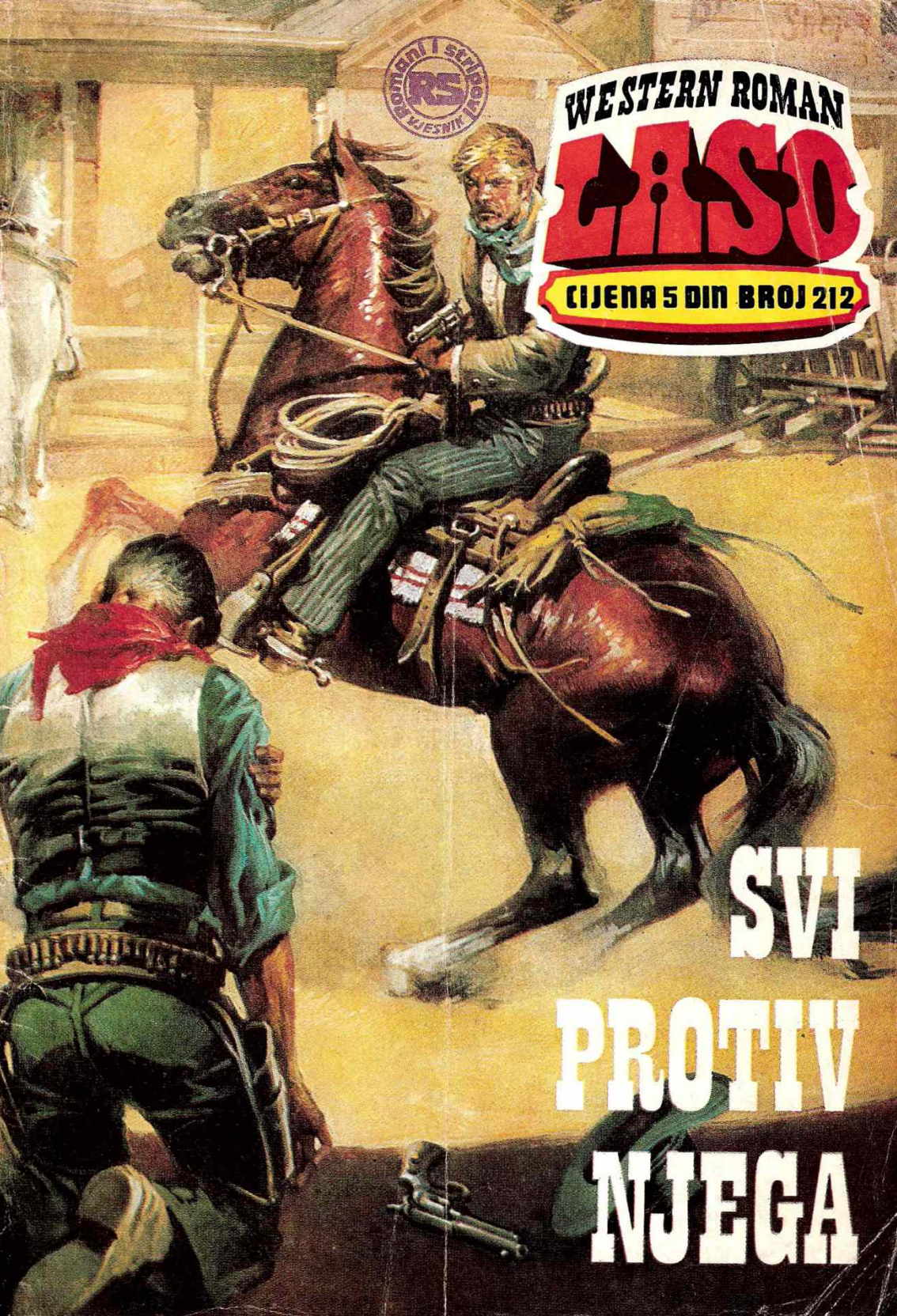

WESTERN ROMAN

LASO

CIJENA 5 DIN BROJ 212

**SVI
PROTIV
NJEGA**

G. F. UNGER

SVI PROTIV NJEGA

»Laso« Nova serija 1977.

G. F. Unger: SVI PROTIV NJEGA

Naslov originala: Zur hölle mit Johnny King

(Copyright: Bastei-Vergal, Gustav H. Lübke,

Bergisch Gladbach)

Recenzija: Dalibor Cvitan, književnik

Prijevod: Nada Iveljić

Urednik: Marcel Čukli

»Laso« — Izdavač OOUR Informativno-revijalna izdanja
NISP »Vjesnik« Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Glavni i
odgovorni urednik Borivoj Jurković — Tisak OOUR No-
vinsko revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik« Za-
greb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1977.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA
PRESS AGENCIJA Zagreb

Pretplata po broju 5 d

(Pretplata se prima na onoliko brojeva koliko želi pretplatnik). Uplata na račun 30101-833-42 »Vjesnik«

Cijena za inozemstvo: DM 1.80, ASCH 10.00, SFRS 2.00, HFL 2.00

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00, FF 74.00 SFRS 36.00 HFL 37.00 US \$ 15.00

Uplata na devizni račun: 30101-620-87-32000-256 Privredna banka Zagreb (za »Vjesnik«)

Osiobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata
za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRB broj 2935/7 — 1973. — od 26. XI 1973.

I

Sunce je već bilo dobro zagrijalo kad su se njih dvoje probudili, jedno do drugog, ispod pokrivača.

— Nimalo mi se ne ustaje — prozbori Johnny King.

Rosy se napola okrenu prema njemu, poljubi ga i zabrinuto reče:

— Ali, dragi, mi moramo dalje, mnogo, mnogo dalje. Kladim se da Cash Clayborne sada već točno zna što se dogodilo. Zacijelo su odmah požurili da mu kažu kako si svoje konje prodao poštanskom društvu. To mu je na svaki način moralo biti sumnjivo i on je brzo ustanovio da smo nas dvoje nestali. Ne bih se nimalo začudila da već slijedi trag naših kola. Shvati, dragi, mi moramo dalje!

Johnny nezadovoljno uzdahnu.

Ali netom se Rosy oslobodila njegova zagrljaja i ustala, on se protegnu pa poskoči na noge.

Prizor što ga je u taj mah ugledao nije ga mogao obradovati.

Cash Clayborne je doista slijedio njihov trag. I ne samo da ga je slijedio, već ih je i pronašao: upravo im se približavao s još dva jahača.

I Rosy je već bila ugledala došljake. Stajala je spuštenih ruku i poluglasno mrmrljala:

— To je velika nesreća. Zašto se to nije moglo nekako spriječiti?

— Zato, draga moja, što je Cash Clayborne previše umišljena budala — jetko odvrati Johnny King sagibajući se. Dohvati svoj pojas s revolverom, prebaci ga oko bokova i zakopčaj.

I već je tu stajao nepomičan poput stijene, ali sa silnom napetošću u sebi.

Rosy Dunn je trenutak zaboravila jahače i promatrala ga raširenih zjenica. Za svega nekoliko sekundi Johnny se pretvorio u nekog posve drugačijeg čovjeka. Iz njega je izbijala silna opasnost koja je već pomalo zahvaćala i nju. Inače je to bio veseo momak, uvijek sklon smijehu i pjesmi. Upravo se drsko radovao životu. A sada je tu stajao čvrst, napet i nimalo popustljiv.

— Odmakni se u stranu — poluglasno joj ali i oštro zapovijedi Johnny. — Bit će mi od velike pomoći budem li znao da nisi previše blizu kad mi ovaj gospodičić nametne svoj nerazumni izazov. Neće biti vremena da mislim što je s tobom. Svu svoju pozornost morat ću usredotočiti na Casha Claybornea i njegove amigose.

Djevojka ga i nesvjesno poslušala, kao da drugačije i ne bi moglo biti. A kad se udaljila kakvih desetak metara, zastade sva ukočena. Šake su joj se tako čvrsto stisnule da bi ih bilo nemoguće rastaviti. Sada je još osjećala jedino užas kakav čovjeka već spopada od neposredne blizine smrti.

Ponovno je gledala jahače koji su se polako približavali a u prvom redu Casha Claybornea.

Bio je to golemi momak mekih neprirodnih pokreta, kao da svakoga želi uvjeriti u svoju otmjenost. Svijetla brada svjetlucala mu se na suncu.

Sada ovaj mladi div progovori iz sedla:

— Johnny, ti nisi smio samo tako odmagliti s djevojkom koju sam ja izabrao za sebe i jedino za sebe. Zar te nije upozorila da bi te to moglo stajati glave? Mogao si lako doznati da sam savnio sa zemljom svakoga tko

joj se približio više nego što to ja dopuštam!

— Rosy Dunn mi je rekla — hladno ali i prijeteći odgovori Johnny — da ništa ne osjeća za tebe i da ti nemaš na nju nikakvo pravo. Meni je to bilo dovoljno. Uzeo sam je za ruku i poveo nekamo gdje zbog nje ne bi bilo svađe. Ali kako si ti jahao za nama punih trideset milja, postaje mi, na žalost, jasno da se svađa s tobom ne može izbjeći.

— Upravo je tako — nadmeno odgovori Cash Clayborne pa iskoči iz sedla.

Zatim pokaza palcem dvojicu jahača što su dojahali s njime i sada stajali iza njegovih leđa.

— Njih dvojica neće se miješati. To je zapovijed, Johnny, a oni znaju slušati. Ja sam dovoljno sposoban da obračunam i s desetericom takvih kao što si ti. Prekršio si moj nalog da se nitko osim mene ne smije približiti ovoj djevojci i sada ćeš to skupo platiti. A ona možda napokon shvati da ne može protiv moje volje.

Okrenu se djevojci i ošinu je pogledom punim predbacivanja.

— Zašto to radiš, Rosy? Kako to da ne možeš shvatiti kako ja sve ovo govorim ozbiljno? Zašto se ne pokoriš? Zar se još nisi dovoljno uvjerila da mi nitko od ovih što bacaju oko na tebe nije ravan? Zar ih baš sve moraš najprije vidjeti mrtve da mi povjeruješ? Dobro utuvi sve to u svoju lijepu glavicu! Lud sam za tobom i ništa me ne može prisiliti da i za dlaku popustim! Nas dvoje smo suđeni jedno drugome i čemu sve te prepirke? Dakle?

Izrekavši sve to, neočekivano je ka-žiprstom pokazao udesno, prema Johnnyju.

Ali ta kretnja nije bila nimalo slučajna. Bijaše to smicalica sa zadatkom da Johnynyjevu pozornost skrene prema kažiprstu desne ruke. Takav vam je borac bio Cash Clayborne — golem rastom i snažan, ali i lukav kao pre-rijska lisica koja kao da nikad ne umire.

Istodobno je lijevom rukom izvukao kolt.

Izvukao ga je brzo, gotovo bi se moglo reći kao nekom čarolijom. Svi su Claybornei bili takvi: lukavi i ne-nadmašivi revolveraši. Neki od njih ubrajali su se među najbolje koje je kraj oko Lareda ikada upoznao. A nije to bilo bez razloga. Pomoću oružja oni su i stekli svoj ogromni ranč, pomoću njega oni su ga čuvali i stalno proširivali.

I premda je bio jedan od najbržih u svojem gnijezdu, Cash Clayborne ipak nije bio dovoljno brz za jednoga gotovo nepoznatog momka kao što je to Johnny King.

Prije no što je pritisnuo obarač već je bio mrtav. Nešto je neusporedivo eksplodiralo u njegovu srcu.

Da, bio je mrtav, ali je još trenutak stajao na nogama, kao da se ne može samo tako oprostiti sa svijetom. Štoviše, ruka mu je još dospjela izvršiti posljednji nalog razuma: njegov je kolt opalio, ali je metak odletio nekamo u stranu.

Trenutak poslije mlad div se stropoštao.

Kolt Johnnyja Kinga još se uvijek pušio.

Dva čovjeka što su dojahala s pokojnikom nisu se ni pomakla. Nisu izgovorili ni jedne jedine riječi. Nisu se pokrenuli ni njihovi konji, navikli su na sve vrste pucnjeva i prašaka.

Jedino Rosy Dunn nije ostala nijema. Zaprepaštena onim što se dogodilo, mrmljala je poluglasno, uzbuđeno:

— Eto što si tražio, ludi čovječe! Mislio si da si ljepši, jači i pametniji od svih. Eto što si dobio...

Onda progovori i Johnny King. Njegov je glas bio pun unutrašnje gorčine. On viknu jahačima:

— Pokrenite se, napokon! Podignite tu budalu iz prašine i nosite ga njegovima. Ako je u vama ostalo još imalo poštenja, kažite im da je on prvi potegnuo revolver. Ubio sam ga u samoo-brani, što mi je drugo preostalo? Zar da se od njega dađem spremi pod zemlju? I kažite im da ne budu ludi, neka me ne progone, jer me nimalo ne veseli pomisao da bih s još nekolicom njihovih morao postupiti na isti način.

Jahaći ga poslušase. Ali na njegovim se licima nije moglo pročitati što u taj mah osjećaju. Nije se moglo znati hoće li svojim poslodavcima reći cijelu istinu. Možda je obitelj Clayborne i ne želi znati.

Kad su odjahali, vodeći između sebe konja s mrtvim Cashom, Johnny King odjednom osjeti silnu slabost u gležnjevima. Gotovo teturajući pođe prema kolima i sjedne u njih.

Njegovo lice ni sada nije postalo manje mračno. Bivalo mu je sve jasnije što će sada uslijediti.

Claybornei neće poslušati glas razuma, a još manje glas pravde i istine. Neće popustiti sve dok u njemu bude i znaka života. Jedan po jedan dolaziti će za njim s jedinom željom da na njegovu licu vide smrt.

U ovome što se upravo dogodilo oni će gledati jedino sramotu i jedino će misliti kako da je isperu sa svojeg imena.

Tražiti će ga makar i u samom paklu, a bilo bi besmisleno pokušavati se sakriti.

Osim toga tu je i Rosy, ljepotica kakvih nije mnogo u ovim krajevima. Zar da i nju pokušava sakriti? Ili da možda sagrađi dom za nju i za sebe? Koliko bi dugo stajao čitav? Upravo bi to najviše razveselilo obitelj Clayborne.

Da, moglo bi se reći da je sada kraj svim njegovim maštanjima o sreći s Rosy. U ovakvim okolnostima ne može biti ni spomena o njihovom vjenčanju. To bi samo dovelo do toga da se bijes nasilnih rančera protegne i na nju.

Nezadovoljno je zaklimao glavom kad je progovorio:

— Rosy, nas dvoje moramo se rastati. Naša je sreća svršila prije nego se potpuno rodila. Od sada pa nadalje Claybornei će mi neprekidno biti za petama. To će biti rat bez ikakvih obzira, a ja ne želim da me ubiju kad mi već budeš žena, možda s djetetom u naručju. Ne, nije red da u ovim godinama i s tom ljepotom budeš udovica koja ne može računati na bilo čiju pomoć, jedino na uvrede, poniženja. Tako je to.

Rosy Dunn je otvorila usta da mu se usprotivi, ali nije bila u stanju izgovoriti ni jedne riječi. Jer sve što je upravo izgovorio Johnny, bila je potpuna istina. Zazeblo ju je oko srca pred onim što bi joj se uskoro moglo dogoditi.

Oči su joj ispunile suze.

Htjela mu se baciti u zagrljaj i tako potražiti zaborav, ali joj on odlučno okrenu leđa. Nije želio da se produžava ono što je neizbježno. A nije bilo ni najmanje mogućnosti da promijeni odluku. Previše ju je zavolio a da bi mu bilo svejedno što će joj se možda već sutra dogoditi.

I kad se ne bi ništa dogodilo: kakav bi to bio život za nju koja toliko sanja o vlastitu domu? Neprekidno u bijegu, u strahu što nemilosrdno razara duh i tijelo.

Dovoljno je mlada da — kad sve to preboli — nađe sreću o kojoj mašta poput svih djevojaka...

Taj dan su još proveli zajedno.

Uvečer ju je Johnny dopratio do obližnje poštanske postaje, mahnulo joj rukom i odjahao u mrak.

II

Oko ponoći je stigao u Concho.

Nije to bilo mjesto u koje svi rado svraćaju — prije bi se moglo reći da su ga gotovo svi radije izbjegavali. U njemu ljudski život nije vrijedio mnogo.

Johnny King je zaustavio konja pred salonom, sjahao, privezao životinju i ušao.

Nekoliko je muškaraca stajalo uz šank s punim čašama u ruci. Na njihovim tvrdim licima nije se mogla pročitati dobrodošlica.

Johnny osjeti olakšanje: jednoga od njih je poznavao. S tim Edom Sullivanom je nekoliko mjeseci ratovao. Čovjek ga je odmah prepoznao.

— Kog to vide moje poštene oči? Johnny! Uvijek sam vjerovao da ćemo se ponovo vidjeti. Teksas ipak

nije tako velik da se nas dvojica ne bismo jednom sreli.

Ostali su bez i jedne riječi promatrali Johnnyja kako prilazi starom ratnom drugu, kako ga Ed oduševljeno tapše po ramenima, pa kako obojica jedan drugome čvrsto stišću ruke. Nakon toga su mogli povjerovati da Edove riječi nisu bile šuplje fraze.

Uto Johnny i Ed srdačno nazdraviše jedan drugome.

Ed bijaše tipični Teksašanin, svijetle kose, široka osmijeha i nagle naravi.

— Pobratime! — progovori, sav sijajući od zadovoljstva. — Možda bi i tebi u ova loša vremena dobro došlo pedeset dolara?

Nakon što je to izgovorio, Ed Sullivan se sav smrači.

— Svi smo praznih džepova. Ne vjerujem da si ti iznimka. Ili možda ipak jesi?

Johnny King samo odmahne glavom.

— Tako sam i pretpostavljao — nadoveza Ed. — Evo o čemu se radi: U Angelu na vlasti je prijava banda razbojnika koja pljačka redom sve putnike. Sin našeg gospodara ubio je u dvoboju jednog od tih razbojnika. Pucao je, dakako, u samoobrani. Ali razbojnici ne priznaju pravila poštene borbe. Pretukli su ga i zatvorili u neki podrum. Najavili su da će ga ujutro objesiti. Eto, sad si čuo... Dakle, nemaš pedeset dolara. Ili možda ipak imaš? Možda ih čak možeš posuđivati?

Johnny ponovno odmahne glavom i reče:

— Odakle mi? Morali bi dolari rasti na grani da ja napunim džep. Ali ovo prihvaćam. Jahat ću s vama.

Ne, nije mogao odbiti ponudu da se za pedeset dolara tuče za život sina Sullivanova gospodara. Imao je u džepu svega deset dolara, a novac mu je sada bio isto toliko potreban kao i sreća. S tolikim novcem bio bi bez brige dva mjeseca, i za sebe i za svoga konja.

Johnny King je također znao da je ovim činom istodobno postao revolveraš, čovjek bez prave budućnosti, kojeg može unajmiti svaki bogatiji rančer da se tuče za njegovu korist.

Ponovno su napunili i ispraznili čaše.

Tada se Johnny sjeti svojega premorenog konja.

— Koliko je zapravo daleko do toga prokletog Angela?

— Pa, otprilike deset milja, što preko gorskog sedla gore iznad nas, što prećacem.

* * *

Kratko uoči svanuća stigli su nadomak Angela. Sve je u mjestu bilo mirno.

Nedaleko od prvih kuća, toliko daleko koliko je moguće baciti kamen, visoko se uzdizao prastari hrast. To što je toliko dugo izdržao u ovoj sušnoj zemlji, mogla bi objasniti jedino činjenica da mu je korištenje doprlo do kakvog podzemnog vrela.

Kad su se primakli starom stablu, naglo su zaustavili konje. Tek sada su zamijetili da između prvih grana vise i dvije ljudske noge u čizmama.

Lice nesretnika nisu mogli vidjeti, ali su i bez toga svi odmah znali da to visi Bill, sin Johna Shaftera. Dobar dio revolveraša razočarano uzdahnu. Ali nisu žalili mladića koji je tako surovo završio svoj život, nego obećanih pedeset dolara. Gazda ih sada zacijelo neće htjeti isplatiti. A i zašto bi? Zar je on kriv što su zakasnili?

Ali gazda nije ništa govorio. Stajao je podno nogu obješena mladića, pogleda uprta u zemlju. Jedina se promjena mogla opaziti na njegovu licu. Strahoviti bol sve se očitiije pretvarao u opasnu srdžbu.

Napokon jedva čujno progovori:

— Skinite ga, momci. Skinite mog Billa i oprezno ga položite na zemlju.

Dok su oni činili po njegovoj zapovijedi, John Shafter nastavi sve jačim i opasnijim glasom:

— Nisu imali nikakvo pravo da to učine. Bill je pucao u samoobrani. Učinili nešto takvo u Teksasu ravno je zločinu. Oni su, momci, prekršili najsvetiji zakon. Dokazali su da su doista samo šaka prljavih razbojnika i ništa drugo. Treba da za svoje zlodjelo budu primjerno kažnjeni. To je naša obveza prema Billu i prema teksaškom zakonu. Dužnost nam je da ovo gnijezdo zločina nemilosrdno zbrisemo s lica zemlje... Čujete li me, momci? Sad ćemo svi zajedno pojahati u Angelo i spaliti ga do temelja. Svaki od

vas koji mi se pridruži dobiva stotinu dolara!

Dvanaest čvrstih momaka, a među njima i Johnny Bill, bez riječi se vinuše u sedla. Stotinu dolara bio je najbolji odgovor na sva pitanja.

Potjeraše konje prema jedinoj ulici Angela i povadiše u tišini revolvere.

Svi su u taj mah vjerovali da im posao neće biti težak.

Ta zatekli su stanovnike na spavanju, a dok se ovi snađu...

Ali nije bilo tako. U Angelu očito nitko u taj mah nije spavao.

Netom su uzjahali između kuća, sa svih strana odjeknuše pucnjevi, ali ne iz njihovih revolvera. Upali su, dakle, u klopku.

Iskusni Johnny King odmah shvati svu uzaludnost borbe.

Zataknu revolver za korice i okrenu konja.

Tako je postupila i većina ostalih jahača Johna Shaftera.

Johnnyju Kingu nije bilo suđeno da doprije daleko.

Netom je konja okrenuo, kadli se životinja pod njim trgnu od udarca metka. Johnny je jedva uspio na vrijeme iskočiti i baciti se podalje od konja što se, smrtno pogođen, već rušio pod njime.

Padajući na zemlju Johnny silovito udari glavom o neki stup i u istom djeliću sekunde izgubi svijest.

* * *

Kad se osvijestio bilo je već podne.

Trebalo mu je dosta vremena da se prisjeti što mu se dogodilo. A kad se dosjetio svega, nije mu od toga bilo nimalo lakše. Bol u glavi se, dapače, pojačala, i njemu se činilo da su mu tu, dok je bio u nesvijesti, smjestili parni kotao koji upravo radi pod punim pritiskom.

Zatvorio je oči u nadi da će bol makar malo popustiti. Kad se tutnjava u glavi ipak nešto smirila, s mukom je sjeo u prašini. To mu je donijelo nove jedva podnošljive boli. Tek mnogo poslije usudio se osoviti na noge i nekako oteturati do obližnjeg korita s vodom. Skljokao se pored njege i umočio glavu u hladnu tekućinu.

Doista mu je odmah bilo malo lakše, premda tutnjava u glavi nije prestajala.

Kad je treći put izvukao glavu iz vode, ogleda se po sebi. Što se to zapravo s njime dogodilo? Nestali su mu pojas s revolverom, čizme, šešir. Nije čak ni mrtvog konja bilo u blizini, ni traga sedlu, njegovu jedinom imetku.

Doimao se poput zadnjeg prosjaka kojemu preostaje jedino da potraži grabu u kojoj će odmoriti kosti.

Polako se osovi na noge.

U taj mah opazi da mu se približava neki muškarac srednjih godina, prosjede brade i zamašna trbuha.

— Dakle, kako je, moj mladiću?

Riječi koje je Johnnyju uputio nepoznati bile su obične, i čovjek se, dapače, trudio da mu i boja glasa bude takva. Premda je u tome prilično uspio, ipak nije uspio zavarati Johnnyja. Ovaj je odmah zapazio i neugodni prizvuk koji je prijetio da bi razgovor mogao poteći i drugom putanjom.

Nije bilo sumnje da taj dvolični čovjek može istim prividno blagim umirujućim riječima izgovoriti i smrtnu osudu i naložiti krvniku da je izvrši.

— Oh, nisam nimalo dobro — jedva izgovori Johnny.

— Morao bi me osloviti s »gospodine«, znaš li, mladiću? — prigovori sjedobradi jedva čujno, ali mu se istodobno u očima upalila iskra najgore prijetnje. — Znaš, ja sam Sam Stoneway. U Angelu me svi oslovljavaju s »gospodine«. Tako se pristoji i tako mora biti. Ja sam ovdje svima dobri, blagi i obzirni otac. Da, baš otac. Inače obavljam dužnost suca... Mogu ti reći da si imao veliku sreću što nisi jutros opalio ni jednog metka. Svih šest našli smo u njihovim ležištima. To mi omogućava da te oslobodim... Ne, ti ne pripadaš onim razbojnicima što su nas tako podmuklo pokušali napasti. Vjerojatno si se slučajno doskitao među njih, pa te privukla mogućnost lake zarade... Bio si na rubu ponora ali nisi zapucao na nas. Zato možeš otići svojim putem... Neki drugi nisu imali tu sreću. Oni su pucali, mi smo ih pohvatali i sada vise s grana našeg hrasta pravednika... Da, nekoliko ih je pobjeglo. Ali svi će oni doći na red. Sve su to najgori razbojnici, konjokradice, i potpuno zaslužuju kaz-

nu koju sam im odredio... I, što ti još čekaš? Zašto ne odlaziš? Možda želiš da promijenim odluku?

Johnny King se naglo pokrene. Dok je hvatao ravnotežu, da bi dobio na vremenu, progovori što je brže mogao:

— Gospodine, iz sve duše vam zahvaljujem što ste mi poklonili ono što čovjeku i jest najvažnije, tj. moj vlastiti život. Mogli ste me objesiti, daka-ko, ali vi ste pravedan čovjek, i ja ne znam pravednijeg od vas. Svima ću pričati što sam ovdje doživio. Neka svi znaju za vašu blagost. A što se pak mene tiče, učinit ću sve da krenem drugim putem, dostojnijim čovjeka.

Izgovarajući sve to brzo i odrješito, trudio se da mu glas nimalo ne zadrhti, da se u njemu ne osjeti što u stvari osjeća. Dobro je znao da pomahnitali sudac samo čeka kakvu njegovu pogrešku da dađe znak da ga prorešetaju skriveni revolveri i puške. Ovakvi blagolagoljivi »junaci« nikad ne nastupaju sami.

Ne čekajući više ni trenutka Johnny King krene. Stisnuo je i šake i zube kako bi mogao koračati. Prve metre prešao je gotovo slijepo od bola. Tek tada mu se počne postupno razbistravati pred očima.

Ali nije mu se dokraja razbistrilo. Glava je i dalje boljela, a kad je odmaknuo nekoliko kilometara, počeo osjećati i vrućicu. Vjerojatno je prigodom pada zadobio potres mozga. To bi za njega moglo vrlo loše svršiti.

Ipak je još neko vrijeme, išao, više posrtao nego hodaio, kao da želi što dalje pobjeći od svoje zle sudbine.

A kad se napokon zaustavio, uopće nije bio svjestan toga. Jednostavno je pao poput odrezana stabla.

III

Oči je ponovno otvorio istom duboko u noći.

Ležao je uz vatru koja je polako plamsala. Osim toga, netko ga je bio pokrio pokrivačem.

Za divno čudo, bolovi u glavi gotovo su potpuno jenjali.

To znači, odmah zaključio Johnny, da je spavao najmanje osam sati. Jedino mu je toliko dugi san mogao tako djelotvorno pomoći.

No jedno pitanje ipak ostaje: tko mu je pomogao? Potpuno je isključeno da je u onakvu stanju sam mogao zapaliti vatru. Pokrivača uopće nije imao.

Malo se pridigne i ugleda Honda Cruza.

Da, tog momka izvrsno poznaje. Nije neki golijat, ali je zato izvanredno čvrst i zbit. Već dosta dugo jaše za Virgila Mannerhana.

Poštanska cesta prema jugu granica je između dva najveća ranča u ovom dijelu Teksasa — posjeda Claybornea i posjeda Mannerhana, dvojice bogatih zemljoposjednika od kojih nadaleko i naširoko nema ljucih protivnika.

Ako mu je pomogao Hondo Cruz, znači da je uz njega i Virgil Mannerhan. Zar je to moguće? Ipak, zar je doista tako teško ustanoviti pravi razlog ovoj pomoći koja mu je možda spasila život?

Johnny King polako sjedne i ogleda se oko sebe.

Hondo Cruz imao je tamnu kosu prošaranu sjedinama. Spuštala mu se gotovo do ramena. Njegovo tamno i izabrano lice bilo je kao i uvijek glatko izbrijano.

Čovjek klimne Johnnyju, jedva primjetno se osmijehne a onda promrmlja:

— Pribavio sam sve što je potrebno i tebi i konju. Eto, imaš i revolver... Inače, mogu ti reći, ponio si se prilično blesavo. Nikad nešto takvo ne bih očekivao od tebe... Vjerojatno te potpuno ošamutio rastanak s onom Rosy... Sada, kad si se probudio, ja ću krenuti.

— Ne žuri, Hondo. Moraš mi objasniti neke stvari. Kako to da me nisi pustio da crknem, kako to da si mi pomogao? Ne vjerujem da imaš suvišnog konja... i suvišan revolver... i pokrivač...

Hondo nije mogao a da mu se ne osmijehne. No u tom je osmijehu bilo i ponešto podrugljivosti.

— Zabrinut si, Johnny. U stvari, tebe muči pomisao kako ti se lako moglo dogoditi da umjesto mene na tebe naleti netko s ranča starog Claybornea. Nemaš iluzija o tome kako bi se u tom slučaju proveo. Nema nikakve sumnje da sada ne bi bio umotan u topli vuneni pokrivač, nego u plah-tu kojom omataju mrtvace... Ali nemoj žuriti sa zahvaljivanjem sudbini. Stari Clayborne te je već osudio na smrt. »Ubijte tog skota na svaki način!« — rekao je svojim. A njegovi sinovi i nećaci već su izabrali onoga koji će dostojno osvetiti ljubljenog im pokojnika Casha. Da, morali su birati, jer su svi u jedan mah htjeli poći za tobom. Takvo nešto ipak nisu mogli dopustiti svojem dostojanstvu... Dakle, izabrali su Claya Claybornea... Ja sam te pronašao kad je već zapadalo sunce. Mislim da će te tvoj novi protivnik pronaći odmah nakon izlaska sunca... Ako ti je toliko stalo da to saznaš, ja ću ti reći... Da, mene je ovamo poslao Virgil Mannerhan. Rekao mi je neka učinim sve što mogu da te osposobim za borbu koja te očekuje. Ne bi bilo pošteno da te Clay pronađe bez revolvra, u groznici. On se ne bi na te osobito obazirao. On ionako želi tvoj leš. I on i svi njegovi... Da, želim ti reći još i to kako je vrlo mudro što si se rastao s Rosy Dunn. Dobro je to i za jedno i za drugo. Ovako ipak postoji nada da ćeš se izvući, a mala je već na sigurnom...

— Vidim da znaš sve što se sa mnom događalo nakon što sam protiv svojih uvjerenja i volje morao ubiti Casha Claybornea. Je li tako, Hondo?

Ovaj baci opušak u vatru i klimne glavom. A onda krenu prema svome konju koji ga je već čekao s obješenim uzdama. Uvježbanim pokretom uskoči u sedlo i trenutak ostane gotovo nepokretan.

Johnny King vikne za njim:

— Jasno mi je, Virgilu Mannerhanu i te kako odgovara što sam se zaratio s obitelji Clayborne. Svaki njihov čovjek kojeg spremim pod zemlju, jedan je njegov protivnik manje. A to nisu obični protivnici. Osim toga, tko može optužiti Virgila Mannerhana da je u tome imao svoje prste? Svemu je kri-

va Rosy Dunn... naravno, i ja koji nisam štovao želje umišljenog Casha Claybornea... A kad više ne bude ni jednog Claybornea...

Hondo Cruz više ga nije slušao. Naglo je potjerao konja i nestao u noći. Niti ga je htio slušati, niti smio. Jer Johnny je govorio čistu istinu koju je Hondo znao isto tako dobro kao i Johnny.

Ali mladić ipak nije šutio. Iz sveg je glasa vikao za njim u noć:

— ...a kad više ne bude ni jednog Claybornea, onda će Virgil Mannerhan postati najbogatiji rančer nadaleko i naširoko. Više mu nitko neće biti ravan, više mu nitko neće stajati na putu... I sve ću ja to platiti svojom ludom krvlju...

Johnny King nije projahao više od tri milje kadli u blagom svjetlu mjese- ca opazi kako poštanskom cestom jaše prema njemu neka prilika...

Odmah je znao da to dolazi Clay Clayborne. U to nije moglo biti nikakve sumnje. I Johnny King, uzdahnuvši, zaustavi konja.

Prošlo je i nekoliko minuta prije no što se Clay Clayborne posve približio. On odmah progovori:

— Evo te, dakle. Toliko da znaš, mogao sam te potražiti i kod vatre. Ali tamo je bio i onaj prokleti Hondo Cruz, a ja sam sâm. Jedan protiv dvojice nije ni u kojem slučaju u redu... Osim toga bio sam uvjeren da ćeš krenuti upravo ovim putem. Nema tome toliko dugo otkako je Hondo Cruz otišao kući.

— Da se ti ne šališ? — promrmlja Johnny podrugljivo.

Trenutak pošuti, a onda nastavi:

— Je li ti, Clayu, itko rekao kako je najveća i posljednja ludost tvoga života to što činiš? Zar ti oni tvoji mudraci nisu rekli da nemaš nikakva izgleda da se izvučeš u dvoboju sa mnom. Jesi li se oprostio sa starim ocem, braćom, prijateljima, djevojkom? Nadam se da si im rekao kako odlaziš umrijeti jer ti ništa pametnije ne pada na pamet!

Clay Clayborne mu se nasmije u lice.

Očito nije pridavao osobitu važnost Johnnyjevim riječima.

— Lijepo ti pričaš, ali pri tom zabravljáš da sam ja znatno brži od pokojnog Casha. Možda i dva puta brži, Johnny. Šteta što se nisi na vrijeme raspitao.

Momak trenutak predahne, a onda nastavi još žešće:

— Što? Ubio si jednog Claybornea i misliš da to može svršiti bez ikakvih posljedica za tebe! Pa nisi valjda toliko naivan. Što si učinio Cashu, učinio si svakome od nas... A onda taj Virgil Mannerhan... Moglo se i očekivati da će ti on pomoći. On je prevelika kukavica a da bi se sam borio s nama za pašnjake, goveda, vlast. Ni Hondo Cruz nije hrabriji od njega. Ali obojica će odmah pomoći nekome tko se zaratio s nama... No sad je dovoljno priče. Silazi s konja da dobiješ ono što si zaslužio. Imat ćeš iste uvjete kakve je imao i Cash u borbi s tobom. Mi iz obitelji Clayborne borimo se pošteno, licem u lice, po svim teksaškim pravilima... Koga vruga čekaš? Silazi s konja kad ti kažem!

— A što ako se ja ne želim boriti s tobom? Možda je meni na vrh glave ubijanja ljudi koji mi se ne mogu suprotstaviti.

Sve je to Johnny King izgovorio s najvećom gorčinom.

Ali Clay Clayborne ga uopće nije slušao. On je Johnnyja već vidio mrtvog i ništa ga nije moglo odvratiti od borbe.

— Silazi odmah — vikne — inače ću te skinuti metkom. Pokušáš li pobjeći, kunem ti se, pucat ću ti makar i u leđa. Moj otac želi tvoju smrt. Zar ne možeš shvatiti da je njegova odluka za svakoga od nas svetinja? O toj se odluci ne raspravlja... Jedan će te od nas svakako ubiti, a ja duboko vjerujem da ću to biti upravo ja!

Odlučno kao što je i govorio, mladić sleti s konja.

Johnny gorko uzdahne. Tu se očito ništa nije moglo učiniti. Nije se želio boriti, mrzio je ubijanje, ali mu ništa drugo nije preostalo. Radilo se o njegovu vlastitu životu koji je već visio na niti.

Polako siđe s konja i stane u stranu.

Još je bila izgovorena samo jedna riječ, i nju je izrekao Clay Clayborne.

Ne, nije ju izgovorio: on je vrisnuo kao da ga je ubolo deset zmiya odjednom:

— Sada!

Obojica su potegla istodobno.

Johnny King je bio u nešto težem položaju jer je ovaj put morao potezati tuđe oružje, koje nije stigao upoznati. Uza sve to opalio je istog trenutka kad i Clay Clayborne. Mladić ga je pogodio, ali je Johnny svejedno opalio još jednom kako bi bio siguran da njegov protivnik neće gađati i drugi put.

Ali to je bilo suvišno. Clay Clayborne nije bio u stanju pucati i drugi put. Pao je na koljena, a onda se stro-poštao u stranu.

Johnny King zatetura. Metak ga je pogodio s lijeve strane, nešto iznad pojasa. Clay Clayborne ga je očito gađao u srce, ali je pri tom previše žurio.

Krv je već bila natopila dio košulje iznad rane.

Johnny se nije na to obazirao. Stisnuo je zube i krenuo prema Clay Clayborneu. Kad mu je prišao, klekne.

Da, mladić više nije bio u stanju još jednom opaliti, niti učiniti bilo što drugo na svijetu.

Johnny se uspravi i ponovo zatetura. Znao je i previše dobro: ako ne želi stradati, mora odmah potražiti mjesto gdje bi se mogao pobrinuti za ranu i prileći dok mu se ne vrati snaga.

Tvrdoglavom mladiću ionako više ne može pomoći.

Polako je prišao konju i uzjahao. Pri tom je škrgutao zubima i tihe stegnao.

Potjerao je konja, osjećajući sve nepodnošljivije bolove. Ali nisu bili bolovi ono čega se bojao; postojala je opasnost da iskrvari, a također i da mu se rana upali, što bi i svako samo za sebe moglo donijeti smrt.

Kad se razdanilo, uzjahao je preko pustog brda u malu dolinu na čijoj sredini bijaše tzv. »ranč jednog čovjeka« — kuća, obor s nekoliko konja i goveda, vrt, i to je uglavnom sve.

Kraj zdenca je stajala žena, izvlačila vedro s vodom i punila korito, oda-

kle je voda tekla cijevima prema oboru i vrtu. Bio je to pretežak posao za ženu koja nije bila osobito snažna.

Uzalud je Johnny King gledao i lijevo i desno: nigdje u blizini muškarca. On potjera konja.

Žena se osvrnula prema njemu tek kad joj se potpuno približio. Tada se već jedva držao na konju. Gubitak krvi učinio je svoje. Jedva je progovorio:

— Go... spo... do... molim... pomognite... Loše mi je...

— To je više nego očito — odgovori ona mirno. — Vi i dolazite stoga što vam je hitno potrebna pomoć. Što vam se dogodilo? Tko vas je ranio?

Johnny King odmahnu glavom nespособan da progovori. Odmah zatim skliznu s konja, ali se ipak uspije nekako održati na nogama. Jedva reče:

— Molim vas... dopustite mi da legnem tamo na sijeno... Kad biste se još htjeli pobrinuti za ranu... da se ne upali... bio bih vam... beskrajno...

Bila je večer kad se osvijestio. Gornji dio tijela bijaše mu nag. Ranu je štiti spretno postavljen povoj.

Pogled mu se zaustavi na ženi što je stajala uz njegove noge s pladnjem u ruci.

— Hvala vam, gospodo. Mnogo ste učinili za mene... Vjerujte, jednom ću vam se odužiti...

Ona spusti pladanj do Johnnyja pa i sama sjedne na sijeno.

Sad ju je mogao bolje promotriti. Očito je vrlo mlada i nespokojna. U očima joj se nazire da je sva ispunjena divljim strahom. Zbog nečega neodređenog Johnnyju bude žao žene. Zapita je mekim glasom:

— Zar vaš muž još nije stigao?

Pogled na pladanj izazivao je u njemu silnu glad. I rana ga je neizdrživo boljela, ali je glad bila mnogo nepodnošljivija. Uza sve to morao ju je najprije pitati za muža. Takav je red.

Žena izgubljeno slegnu ramenima:

Onda se odjednom sabere i pogleda ga ravno u oči.

— Vjerojatno je negdje u blizini i svakog trenutka može stići — odgovori na njegovo pitanje. — Ponekad me danima ostavlja samu. Ovaj put je krenuo za nekim kradljivcima koji su

nam odveli tri konja. Ostavili su nam svoje izmučene rage, ali njih Lug Lassitter ne smatra protuvrijednošću.

— Razumijem — promrmlja Johnny King i privuče tanjur s pečenim jajima i slaninom što mu ga je žena donijela na pladnju. Jedva se suzdržavao da sve jelo odjednom ne potrpa u usta. Žvakao je polako, osjećajući kako mu se sa svakim zalogašem tijelom sve više širi blaženstvo. Nije bilo ni čudo: što je sve proživio u protekla dva dana i noći, a za cijelo to vrijeme jedva da je stavio malo hrane u usta.

Pa ipak je sve brzo pojeo. Onda mu mlada žena pruži vrč do vrha pun dobro zašećerene bijele kave. Ništa drugo ne bi ni sam mogao poželjeti. Ispije pola vrča i nastavi razgovor:

— Dakle, vaš muž je Lug Lassitter — progunda. — Vi ste, znači, gospođa Lassitter. A kako vam je ime?

— Nancy — odvratila žena. — Samo da znate: kad se moj muž vrati, neće biti nimalo zadovoljan što sam vas nahranila a da mi niste platili. Takav vam je on. Vjerojatno će vam, da naplati troškove uzeti konja i dati jednu od onih bezvrijednih raga. S njime nitko na svijetu ne prolazi dobro. On mora na svakome zaraditi.

U njenu se glasu osjećala sve veća gorčina.

Onda, kao da se nečega sjetila, naglo zašuti.

Johnny ponovo nagnu vrč i iskapi ga do kraja.

Žena ga gotovo veselo pogleda.

— A vi? Vi mi ne želite reći svoje ime?

— Johnny King — odgovori on poslušno. — Da, ja sam Johnny King i sumnjam da ste ikada čuli to ime i prezimje. Ali zar je to važno.

U istom trenutku on opazi pored sebe svoj pojas s revolverom. Žena ga je vjerojatno otkopčala kad mu je čistila ranu i povijala ga.

Izvuče revolver i pregleda naboje. Još su uvijek nedostaja dva metka u bubnju, oni što su oborili Claya Claybornea. Kako je znao da mu je život neprekidno u opasnosti, sada još i više nego ranije, Johnny napuni oružje.

— Johnny King? — prošapta žena njegovo ime. Ona strese ramenima. —

Da, imate pravo. Imena doista nisu važna. Bitno je kakvi su ljudi koji se njima služe.

Nakon tih riječi ona uzme pladanj s praznim tanjurom i vrčem te ustane. Zatim pođe.

Johnny se ohrabrio i reče za njom:

— Možda biste mogli naći kakvu staru košulju za mene, Nancy? Doista mi je potrebna.

Žena zastade i pogleda ga preko ramena.

— Mislim da bi vam odgovarala sva-ka košulja mog muža. Ali ako je ugleda na vama, prebit će me. Razumijete li?

Što da joj na to odgovori? Johnny je samo slegnuo ramenima.

Bez daljnjih objašnjenja žena ponovo krene i nestane negdje u kući.

Johnny se pitao kako je Nancy uopće pristala da bude ženom muškarcu koji nema ničega ljudskog u sebi. Zašto ga ne napusti kad joj je život uz njega neizdržljiv? Ta još je tako mlada!

I nehotice ju je uspoređivao s Rosy Dunn koja je također živjela u kolibi izvan grada i bila vrlo osamljena. U grad je došla s teško bolesnim bratom.

Spuštao se mrak i Johnny zadrijava.

Probudi ga neočekivani dodir. Odmah je ustanovio da se to Nancy zavukla do njega u sijenu.

Prije ko u kući gorjelo je svjetlo.

— Čini se da ste i sami zaboravili da je uz sedlo vašeg konja privezan zavežljaj u kojem su pokrivač i vjetrovka. Naime, pred jutro bit će ovdje vraški hladno.

Johnny je pokušao odgonetnuti na što u stvari mlada žena misli. Jer očito je nešto imala na pameti kad se ovako hrabro uvukla do njega.

— Da, tako je — reče — meni se čini da ste vi vrlo osamljeni, Nancy. Kako to da ste odlučili živjeti u ovoj osami, sa čovjekom koji vas toliko dana pušta samu i uz to još i tuče? Trebao bi misliti i na Apaše koji također znaju doprijeti sve do ovamo, a da o razbojnicima i ne govorim...

— Ah, to je duga i tužna priča. Još se nisam dovoljno ohrabrila da vam je ispričam.

Zatim su neko vrijeme šufjeli.

Vrlo polagano noć je postajala svjetlijom. Jedino je tu u sijenu, pod zaštitnim krovom, i dalje bilo potpuno tamno.

Negdje daleko zavijali su kojoti.

— Kad svane, odlazim dalje — progovori Johnny. — Ali nikad neću zaboraviti u kojoj sam mjeri vaš dužnik, Nancy. Tako ste dobro očistili i previli ranu da se nije nimalo upalila. A ja dobro znam pravu vrijednost toga. Zatim ste me nahranili, premda ste me prvi put u životu vidjeli i nemam novaca. Dopustili ste da ležim na vašem sijenu... Moj je dug doista vrlo velik...

Kad je ušutio, neko je vrijeme vladala potpuna tišina.

Najednom Nancy reče gotovo oporo:

— Vi lako možete izravnati dug, Johnny King. I meni je potrebna pomoć. A upravo mi vi možete pomoći...

On kao da je očekivao takve riječi. Upita:

— Uopće mi ne pada na pamet kako bih ja to vama mogao pomoći. Kažite, o čemu se radi?

— Povedi me ujutro sa sobom. To je sve što tražim od tebe, Johnny — šapne Nancy. — Dosta mi je ovih pustih brda. Htjela bih vidjeti svijet koji je iza njih.

Johnnyju se stisnu grlo. Jednostavno nije mogao izgovoriti ni riječi. Što da joj kaže? Jer on je doista bio njen dužnik i sve bi učinio da joj pomogne. Ali ovo...

— Moji su me roditelji u stvari prodali ovom nemogućem čovjeku — nastavi Nancy. — Dogodilo se to još tamo, u Kentuckyju. Otac i majka bijahu vrlo siromašni, a u siromaha djevojka nema nikakvu vrijednost. Dječak još ponešto vrijedi. I tako su mene dali Lugu Lassitteru za neku sitnicu, a dali bi me i bez toga, jer me je htio uzeti i jer su ga se svi bojali. Onda je on tamo ubio nekog čovjeka pa je morao bježati. To je bio beskonačan bijeg s mnogim prekidima. Lassitter je cijelim putem činio nasilja. Drugačije on ne zna. Ovo je zasad naša zad-

nja postaja. On se ovdje osjeća poput kralja... Onu trojicu nesretnika što su potajno zamijenili svoje umorne i loše konje za naše odmoredne i vrijedne, ili će zatući, ili će ih — ako su za njima izdane potjernice — predati najbližem šerifu. Loše se piše tim jadnicima. Nisu mogli ni slutiti na koga su se u stvari namjerili. Ja vjerujem da ih je pohvatao i odveo šerifu. Zato ga i nema tako dugo. Moglo bi se dogoditi da ne stigne još nekoliko dana. Prema tome, mogli bismo steći dobru prednost pred njim... Čuješ li, Johnny? Povedi me sa sobom. Tako ćeš najbolje isplatiti dug o kojemu i sam govoriš...

Johnny je panično razmišljao kako da se izvuče iz nemoguće situacije. Napokon progovori:

— Tvoj muž će, dakako, odmah krenuti za nama. U to ne treba sumnjati, Nancy.

Žena je samo trenutak razmišljala a onda reče prkosno:

— Za tebe se ne bi moglo reći da si nevješt s revolverom, Johnny... To sam ipak shvatila... Naravno, Lug Lassitter je vrlo jak, rastom je pravi div. Mogao bi u tučnjavi svladati i desetericu... Ali samo u tučnjavi šakama... S brzim revolverašem nema ni najmanje izgleda. Ti ga se, dakle, ne trebaš bojati... Onda, što si odlučio Johnny? Hoćeš li me povesti sa sobom?

— Na žalost, to neće ići — otegne Johnny.

Nancy je neko vrijeme ležala uz njega bez riječi. A onda se okrene, tako da joj se lice našlo nad njegovim. Toplina njezina tijela poput vrućice mu je prodrla pod kožu. Na prsima osjeti pritisak njenih jedrih dojki.

— Nećeš se pokajati ako me povedeš, Johnny — šaptala mu je strasno. — Shvati, dragi, ja moram oдавде. Ništa ne može biti gore od života u ovoj pustoši. To i nije život nego polagano umiranje... Radije bih radila i u kakvu prijavom salunu vječno punom pijanaca i razbijača nego ovdje... Kako to ne možeš shvatiti? Zašto mi nećeš

pomoći? Pa ja sam u goroj situaciji nego ti kad si dolazio ovamo.

On promrmlja nešto nejasno i blago je odmakne od sebe.

Mlada žena shvati to kao uvredljivo odbijanje. Htjede odmah ustati, al' je on čvrsto primi za ruku i mirno reče:

— Ne ponašaj se kao dijete, Nancy. Naravno da bih ja ispunio tvoju želju kad bi to ikako mogao. Na žalost, prstoje razlozi koji su jači i od mene... Poslušaj me... Znaš, ja sam pred tri dana pobjegao s jednom djevojkom koja je bila moja zaručnica i s kojom sam se kanio vjenčati. Uza sve to, nas smo se dvoje morali rastati jer...

I on ispriča Nancy cijelu svoju priču. Jednostavno je osjećao da joj mora reći sve, da ne smije ispustiti ni najsitniju detaljnost. Samo tako će ona moći shvatiti njegovu odluku i jedino tako će mu vjerovati. A bilo mu je vrlo stalo da mu Nancy povjere, i to ne samo zbog zahvalnosti što ju je osjećao prema njoj.

Završio je riječima:

— I tako sam ja, vidiš, osuđen na smrt. Tko zna koliko ću još puta morati prihvaćati borbu s nerazumnim ljudima koji jedino misle kako da me ubiju... Žena koja bi posla sa mnom bila bi također ugrožena. Osim toga, ja ne bih mogao postupati spokojno. Mislio bih na sve drugo samo ne na borbu i tako ubrzo stradao. Shvaćaš li, Nancy? Ovdje se ne radi o mojoj dobroj volji nego o životu i smrti... No ja usprkos svemu tome ostajem tvoj dužnik. I neću zaboraviti svoj dug, vjeruj mi... Sve mi nešto govori da ćemo se nas dvoje još sresti... Da li me sada razumiješ?

Njezin odgovor obradovao je Johnnyja:

— Da, razumijem te i vjerujem ti...

Nisu mogli nastaviti razgovor. U daljini odjeknu topot kopita.

U silnom strahu Nancy iskoči iz sijena.

— Dolazi moj muž — reče i počeo čisti haljinu. — To može biti jedino on.

Zatim otrči u kuću.

IV

Poslje kakvih desetak minuta u dvorište ujava visok i snažan muškarac vodeći na uzdi tri osedlana konja s prtljagom, ali bez jahača.

Siđe s konja, odvede životinje u obor, potrpa na leđa svu onu prtljagu, donese je nasred dvorišta i spusti na zemlju. Zatim se nakašlja i viknu što ga je grlo nosilo:

— Hej, Nancy!

Tek sada je Johnny mogao procijeniti njegovu visinu i snagu. Bio je doista pravi div, ramena su mu ponešto visjela a u njima je ključala silna snaga.

— Hej, Nancy, vratio sam se. Čuj, uhvatio sam one tri budale. No, ti su dobili svoje. Više nikad neće krasti tuđe konje. Nešto takvo im više nikad neće pasti na pamet... Dođi ovamo, Nancy, i pozdravi svoga dobrog Luga! A onda mi reci kome pripada onaj prokleti šarac u oboru!

Njegov glas bio je mješavina oduševljenja samim sobom i nespokojstva zbog nepoznata konja.

Nancy iziđe iz sjene što ju je stvarala veranda. Cijelu je obasja svjetlost mjesečine i zvijezda.

Požuri prema mužu, znajući kako bi on svako njeno daljnje otezanje protumačio jedino kao neposlušnost.

On odmah raširi ruke, a kad Nancy stiže do njega, čvrsto ih ovi oko njena tijela, silovito je pritišćući na svoje grudi.

No uskoro se ta mišićava klopka otvorila. A Lug Lassitter ponovi prijašnje pitanje:

— Prije svega želim znati kome pripada onaj prokleti šarac u oboru! Tko se to usudio ulaziti ovamo dok mene nema kod kuće? Valjda mi nećeš reći da je netko u kući?

— Ne! — brzo odvrati Nancy. U njenim riječima osjećao se prizvuk ustranjenosti. — Neki muškarac kojega su nastrojili u dvoboju leži tamo u sijeenu. Izgubio je mnogo krvi. Ja sam mu previla rane i to je sve...

Div je naglo odgurne u stranu i Nancy zatetura jedva održavajući rav-

notežu. Lug Lassitter to nije ni opazio, nestrpljiv da vidi došljaka koji se usudio za njegove odsutnosti povrijediti »sveto« pravo njegova vlasništva.

Dugim koracima prijeđe preko dvorišta i stane pod krov što je štitio sijenom. Kad su mu se oči privikle na tminu što je ovdje vladala, kratkim ostrim pogledom promotri Johnnyjevo lice.

— Ranili su te, ha? Tko te je ranio? Hoću odmah znati tko te je ranio. Ja sam vlasnik ovog ranča.

— Kad iziđe sunce, odjahat ću dalje. Nećete više imati posla sa mnom — odgovori mu spokojno Johnny.

— To ćemo mi još vidjeti, mladiću, to ćemo mi još vidjeti. Najprije odgovori na moje pitanje: tko te je ranio? Pred kime bježiš? Možda pred šerifom? Ili pred lovcima na ucijenjene glave? Ha, kako se zoveš? Istresi to brzo dok sam dobre volje. Znam ja pitati i drugačije!

— Ja sam Johnny King, a ostalo te se nimalo ne tiče, debeli. To su samo moje stvari. I savjetujem ti: ostavi me na miru dok sam ja dobre volje. Rekao sam ti već: odjahat ću čim svane i više me nećeš vidjeti.

U Johnnyjevu glasu zatreptala je stanovita ostrina.

Učinio je to namjerno. On je već znao da će ovo mišićavo čudovište svaku njegovu pristojnost i obzirnost shvatiti jedino kao slabost. Ovakvom tupom panju od čovjeka pristaje jedino štri klin.

Lug Lassitter je zanijemio od silnog iznenađenja. Sve je prije očekivao nego ovakav ravnopravan odgovor. A već se bio ponadao da će se tu pred očima žene poigrati s bespomoćnim ranjenikom.

Napokon otpuhne:

— Čovječe, čovječe, tebi nije mila tvoja vlastita glava. Bezobrazan si prema meni pod mojim vlastitim krovom! Hoćeš li da te zgazim kao žabu i dobacim kojotima?

Ali Johnny je već u ruci držao svoj kolt. Progovori još odlučnijim i ostrijim glasom:

— Čuj me, ti napuhana mješino! Ja sam u životu vidio dovoljno takvih kao što si ti i dobro znam kako s

vama treba postupati... Da, ja sam ovamo dojahao napola mrtav i nikada se neću moći dovoljno zahvaliti tvojoj ženi što mi je očistila ranu i previla je kao pravi majstor. Uvijek ću vam biti zahvalan i, bude li prilike, dostojno se odužiti... I ja znam biti ljubezan ako se sa mnom na isti način postupa... A sad prestani ovdje izvoditi bijesne gliste. Ostavi me da se odmorim a za koji sat ću odjahati.

Lug Lassitter ponovno zarezl. Zatim priđe Johnnyju zamahujući rukama.

— Nema više nikakva odmaranja! Odmah ustaj i gubi se! I predugo sam gledao tvoju njušku! Ne želim te više u svojoj blizini!

Sad se ponovno javi Johnny King:

— Budi pametan, ti debela krastačo! Ja već držim napunjen kolt u ruci i dovoljan je samo još jedan tvoj korak i tvoja će žena postati udovicom. Dobro promisli prije nego što još nešto kažeš ili učiniš. Vrlo lako moglo bi ti biti posljednje. Ti znaš dobro da se ja ne šalim.

Johnny nije vikao nego je ove riječi izgovarao gotovo šapćući, tako da je div morao dobro napeti uši kako bi čuo svaku riječ.

Golema spodoba Luga Lassittera lagano se zanjše na stopalima. Trenutak se činilo da će ići na sve ili ništa te se divljim skokom baciti na čovjeka u sijenu. Kad bi uspio izbjeći njegov metak, lagano bi mu zakrenuo vratom. Ili premda bijaše kratke pameti, Lug Lassitter je posjedovao snažan nagon za opasnost.

A taj ga je nagon sada žestoko opominjao. Nije ga bilo teško prepoznati: javio se kao neizdržljiva praznina u želucu koja prijeti da će prsnuti.

I tako je Lug Lassitter samo vrlo duboko uzdahnuo.

Malo zatim on se okrenu, načini nekoliko koraka, kratko se zaustavi i dobaci preko ramena:

— Ne, neću dirati ranjena čovjeka... Ne, neću... Ali kad svane, da te nisam vidio ovdje...

I on gotovo odjuri prema kući vičući iz sveg glasa:

— Hej Nancy, golubice moja! Pomogni mi unijeti prtljagu u kuću. Ima tu svega i za tebe...

Prokleti lešinar, ljutio se u sebi Johnny King. Ne samo da im je oduzeo svoja tri konja, nego ih je najvjerojatnije pobio i opljačkao do gole kože. I takvi gadovi spokojno putuju po zemlji.

— Jadna Nancy! — Sada, kad je i sam upoznao Luga Lassittera, Johnnyju Kingu bila je mnogo jasnija želja njegove žene da što prije nestane odavde.

Ustao je u svitanje. Išlo je lakše nego što je pretpostavljao. Zavoj je bio doista dobro namješten. Rana nije krvarila. Izvanredno mu je pomoglo što je cijele jedne noći ležao ne mičući se, gotovo nepokretno. Tih deset sati potpuna odmora ničim se ne bi moglo naplatiti.

Osedlao je konja na kojemu je dojahao i izvio se u sedlo.

Trenutak je zadržao konja na mjestu i s osjećajem praznine zagledao se u kuću u kojoj vjerojatno sada sniva Nancy, žena koja mu je toliko pomogla a kojoj on nikako nije mogao ispuniti jedinu njenu želju.

Da, nije mogao — imao je i bez Luga Lassittera dovoljno neprijatelja na svome tragu, a nije bilo nikakve sumnje da bi ga taj div s užitkom slijedio i uskoro zaskočio u trenutku neopreznosti. Možda bi mu i u leđa pucao, jer to primitivno čudovište nije znalo ni za kakav moral.

Onda je Johnny King lagano potjerao konja.

Jedva što je koju milju odmaknuo od ranča, kadli se ponovno javiše bolovi. Za sada nisu bili jaki, i ukoliko ne bude morao potjerati konja u galop možda izdrži. Bitno je da se rana ponovno ne otvori, jer bi s krvarenjem počele mnoge nevolje.

Vjetrovku je bio odjenuo na nago tijelo. Njegovu je košulju Nancy morala izrezati na komade da bi doprla do rane.

Nancy! Što god pomislio, njegove se misli uvijek vraćaju k njoj. Kakav to bijedan život živi kad joj usprkos svojoj dobroj volji nije mogao pomoći.

Zatim mu se misli usredotoče na starog Johna Claybornea i njegovu družbu. Zapitao se, kada su i kako saznali

da ni Clay Clayborne nije uspio izvršiti starčevu osudu, nego da je i sam stradao? Na kome je sada red da krene njegovim tragom?

Možda se stari John Clayborne ipak predomisli? Ni za takvoga tvrdoglavog i nasilnog čovjeka nije mala stvar u roku od tri dana izgubiti dva sina. Ostao je još samo najstariji Ike. Ali na ranču su i dva njegova nećaka: Sam i Morg Cannon. Možda će za njim poslati upravo ovu dvojicu opasnih momaka?

Uto je iza brežuljaka na istoku granulo sunce. Dan se potpuno rasvijetlio. Nestalo je i zadnjih pramena magle, a rosa se posvuda zablistala poput milijarde najfinijih dijamanta.

Johnny King se i nehotice osvrnuo, vjerojatno da promotri vlastiti trag. Ukoči se od zaprepaštenja. Netko je jahao za njim. Samo, na konju nije bio muškarac već žena.

Namrštena lica promatrao je jahačicu koja mu se polako približavala. U početku je pomišljao da je nevješta jahanju, ili je možda izabrala lošeg konja. Ubrzo se razuvjerio. Shvatio je kako je jahati naučila vjerojatno mnogo prije nego čitati i pisati, a i konj bijaše izvrstan. Polagana u njoj bijaše neodlučnost, jer je, eto, ipak prekršila njegovu odluku. Pošla je za njim usprkos tome što ju je odlučno odbio.

Ipak, kad ga je dostigla, čvrsto ga je pogledala u oči.

Johnny King nije mogao a da joj ne kaže:

— Malo nedostaje, znaš, da te sada izvučem iz sedla, svezem lasom i potjeram konja kući. Pomogao bih tako i tebi i sebi. Zar nisi ništa shvatila od onoga što sam ti rekao?

Ništa mu nije odgovorila već mu se samo još više unijela u oči.

Johnny King nepopustljivo nastavi:

— Osuđuješ me na smrt, Nancy. Po drugi put. Zar ne znaš da nosim glavu u torbi?

Sad se i ona javi:

— Sve ja to dobro znam, ali znam i to da mi je ovo jedina prilika da se spasim. Sinoć sam dobro vidjela kako si ga ustrašio svojom odlučnošću i revolverom. To je bio drugi Lug Lassit-

ter. Pomišlila sam, možda nas zbog toga ipak neće progoniti. Kad si sinoć onako odbrusio, do besvijesti se opio. Jutros je spavao kao zaklan kad sam osedlala konja i otišla. Možda nas doista neće slijediti.

— A što ako možda ipak pođe za nama? Kad se probudi prvo je što će pomisliti da sam mu ja oteo ženu. Zar doista vjeruješ da će nakon toga ostati hladan? Nije on od tih što hladno računaju.

Nancy se i protiv volje morala s tim složiti. Ipak je rekla snuženim glasom:

— Pošla bih i kad bih pouzdano znala da će me još danas ubiti. Nekim svojim odlukama čovjek ne može biti gospodar.

Što joj je na to mogao odgovoriti?

Samo je slegnuo ramenima i potjerao konja.

Nancy je pošla za njim, ali s desetak metara razmaka.

Nakon nekoliko milja Johnny King više ne izdrža. Bijesno se okrenu u sedlu i viknu:

— Kakvo je to ponašanje, Nancy? Ako već ideš sa mnom, onda treba da jašemo zajedno, stremen uz stremen.

Ona ga odmah posluša, kao da je cijelo vrijeme čekala upravo na te njegove riječi. Pritjera konja do njegovog i sad je Johnny King imao priliku da se divi s koliko se ukusa pripremila za njihov ponovni susret. Na sebi je imala suknju od jelenje kože, s razrezom koji joj omogućuje da jaše i u muškom sedlu, te zelenu bluzu. Iza sedla je svezala prtljagu, a za jabuku putnu torbu. Johnny King sa zadovoljstvom ustanovi kako se nije pretrpala stvarima, što je mana mnogih žena na putu, mana koja se plaća mnogim nepredviđenim poteškoćama.

Sve jači bolovi u rani ponovno ga surovo podsjetiše na njegovo zdravstveno stanje. Ništa ne misleći gurnuo je dlan desne ruke pod vjetrovku. Na svoj užas osjeti vlagu. Dakle, rana je ipak prokrvarila.

Nešto takvo mogao je i očekivati nakon tolikog jahanja. Pa ipak, u sebi se nadao da će se to dogoditi mnogo kasnije. Ali, eto, i on je običan čovjek.

Gotovo istodobno javi mu se glad u cijelom tijelu. Stisnuo je zube pitajući se koliko će zapravo izdržati u sedlu. Pri tom je morao priznati da ga Nancy na blizina na neki način ohrabruje. Znao je da može očekivati njenu pomoć dođe li do najgoreg, upravo tako kao što se i ona oslanja na njegovu pouzdanu revolverašku ruku...

Izdržao je do ranog poslijepodneva, a onda zaustavi konja. Nije joj morao ništa objašnjavati. Ona je već dugo na njegovu licu čitala muke koje podnosi i bila mu je zahvalna. Zнала je da je dio tereta na njegovim leđima njeno djelo.

Potjerali su konje iza stijena. Tu su otkrili mali izvor, ipak dovoljno velik da se napoji i nekoliko puta toliko ljudi i konja. A našlo se tu i nešto trave i grmlja što oba konja pozdraviše veselim rzanjem.

Johnny King je s mukom sjahao i odvuкао se u sjenu iza neke stijene. Tu je sjео i leđima se naslonio na kamen.

Ništa ne pitajući Nancy mu je u posudi donijela vode, a onda isto tako hitro i spretno otvorila torbu s jabuke sedla, narezala sušenog mesa, tvrdo kuhanih jaja i kruha iz vlastite peći.

Na njegovu je licu pročitala duboku zahvalnost i ona se prvi put toga dana osmjehnula.

Johnny King nije imao vremena dugo razmišljati koliko je taj smijeh poljepšava. Što od netom pojedene hrane, što od pretrpljenih boli, obuзе ga silan umor. San se poput nezadrživa kamena obarao na njegovo iscrpljeno tijelo.

Dospio je još samo izvući kolt i položiti ga na svoju natkoljenicu. Pri tome je još rekao:

— Moram malo odspavati, Nancy... Neophodno je da za to vrijeme budno stražariš... Barem jedan sat...

Zadnju riječ je izgovorio u snu.

A nije to bio miran san u kojemu se čovjek opušta, oporavlja. I u njemu je morao bježati, spasavati glavu. Najprije nije bilo jasno zašto bježi, a onda se pojavio neki gorostas koji ga je svakako želio smlaviti. Bacio se na

konja i pojurio, ali ga je urlik diva pratio u stupu.

Možda se upravo od tog stravičnog urlika i probudio. I tada je u hipu shvatio kako se san na čudesan način izmiješao s javom: nije to bio urlik diva nego paničan ženski krik, ali je podno njegovih nogu stajao Lug Lassitter. Zapravo se i ne bi moglo reći da je tamo stajao. Taj bjesomućnik se naginjao, a u svojim je ručetinama uzdignutim iznad glave njihao ogroman kamen, očito namijenjen njemu, Johnnyju Kingu!

Još dok je pomišljao na to kako mu je ostala jedva koja sekunda života — dobro izbačeni kamen bi mu nesumnjivo razmrskao glavu, ramena i grudni koš — on je zapucao jedan, dva, tri puta. Učinio je to gotovo nesvjesno, nimalo ne ciljajući, ali ipak pogađajući.

Tijelom Luga Lassittera prodoše tri trzaja, svako novi dublji i potresniji. Nakon drugoga zakorakne unatrag a nakon trećega ruke mu se otvoriše i golemi kamen namijenjen Johnnyju tresne na njegova vlastita ramena, on se zanjise pa sam poput nekog velikog kamena lupi o zemlju i izvrnu se u stranu.

Za sve to vrijeme Nancy je i dalje vrištala iz sve snage kao da više nikada neće prestati...

V

I kad je Nancy odmah zatim ušutjela, činilo se da njen vrisak i dalje traje među usijanim stijenama.

Bio je to u stvari vrisak spasa. Žena u stvari i nije zavrištala zbog onoga što je ugledala, nego jer je to bio jedini način da Johnnyja u trenutku probudi. I kad joj je to uspjelo, jedva je mogla povjerovati vlastitim očima. Stoga je njen vrisak i potrajao nešto duže.

Sada je krenula prema Johnnyju i mrtvom mužu, teturajući kao pijana. Muža je zaobišla, i puna nježnosti i

zabrinutosti klekla pokraj blifjedog revolveraša. Bilo je pravo čudo znati da je on usprkos svemu još uvijek živ, da je njegove oči mogu vidjeti. Nekoliko trenutaka nije mogla progovoriti ni riječi. A onda zaplače iz dubine svojega ojađenog bića.

Johnny King, koji je također sve to vrijeme šutio, ispruži ruku prema njoj i reče:

— Dobro, Nancy, umiri se, sve je prošlo. Oboje smo živi i nekako ćemo već krenuti dalje i dokopati se svojeg cilja. Hajde, prestani, daj mi ruku. Nancy, sve je prošlo, čuješ li, zaboga! Više se ničega ne trebaš bojati. Isplaci se, ali se više ne boj.

Na kraju ju je njegov glas ipak umirio. Rukavom bluze obrisala je suze, i još uvijek pomalo jecajući objasnila:

— Oprosti mi, ja sam svemu kriva... Zavukla sam se među stijene kako bih odande strazarila. Ali, eto, zaspala sam. Nisam spavala cijele prošle noći, pa sve to uzrujavanje, strah... Da, zaspala sam i ne mogu to sebi oprostiti... Kad sam otvorila oči, on je već bio tu, podizao onaj kamen iznad glave i polazio prema tebi. Da sam imala pušku u ruci, zacijelo bih zapucala. Ovako mi je jedino preostajalo da zavrištim...

— To je bilo najpametnije što si mogla učiniti. Da nisi vrisnula, ja bih sada ležao ovdje razbijene glave. Ni tvoja sudbina ne bi bila ružičastija...

Nancy tiho reče:

— Jednom je tako ubio psa. Uhvatio ga je za stražnju nogu udario njime o stablo sve dok ga nije dotukao, i sve to samo zato što jedna životinja nije dotrčala na njegov poziv. Vjerojatno bi tako i mene umlatio. Ja za njega nikada nisam bila ljudsko biće, nego jedna od njegovih stvari s kojima on ima pravo raditi što ga volja... Zbog toga sam i pobjegla od njega... Zašto je pošao za nama? Tko ima pravo čovjeka prisiliti da ostane tamo gdje ne želi? Da, on je pošao da nas oboje ubije, da se osveti po svojoj suludoj pameti, koja se ni po čemu ne razlikuje od razuma kakve divlje zvijeri... Nas dvoje nemamo što sebi predbacivati, zar ne, Johnny? Pa mi smo jedino branili svoj goli život.

— Nancy... Čuj me, Nancy... On nije mogao stići ovamo pješice. To znači da je negdje pred prolazom među stijenama njegov konj. Nema smisla da stoji vani kao nekakav putokaz. Pođi i dovedi ga. To prvo moramo učiniti.

Ona mu klimnu i pođe.

Kad je Nancy nestala u prolazu, Johnny King se uz silan napor pokrenu i nekako dopuza do leša. Mrtvi Lug Lassitter činio se dvaput krupniji. Jedino što mu izraz lica sada nije bio toliko zao. Kao da je sa smrću nestalo sve njegove mržnje prema svijetu.

U njegovim dubokim džepovima Johnny King pronađe dva džepna sata tri prstena, dva lanca, medaljon i sedam stotina pedeset dolara.

Nije bilo teško zaključiti da sve to ne može biti njegovo. Radilo se o malom bogatstvu kakvo se ne nosi u džepovima po divljim krajevima.

Uto se vrati Nancy. Vodila je nesvakidašnje velikog konja Luga Lassittera — moglo mu je biti i šest stotina kilograma.

Kad je privezala životinju Nancy pride Johnnyju i nijemo se zagleda u stvari što ih je ovaj izvukao iz pokojnikovih džepova.

Zatim poče vrtjeti glavom, sve brže i odlučnije. Na kraju progovori nekim grlenim glasom:

— Ne, Johnny, ja ne želim te stvari. One uopće ne pripadaju Lugu Lassitteru. Nikad ih dosad nisam vidjela. Donio ih je s ovog puta. Opljačkao ih. Ubijao zbog njih. Ne mogu, Johnny...

On se teško osvrnu i pogleda je.

— Razumijem te, Nancy, ali pomisli i na ono što te čeka. Svijet je ionako gadan, a bez novaca ćeš biti izgubljena. Dobro, ostavimo mu ove dragocjenosti: i meni se čini kao da na njima razabirem krv opljačkanih... Uzmimo samo novac, jer...

— Ne mogu, Johnny, neću! Čuješ li me: neću i ne mogu, Johnny! — Sva izvan sebe Nancy je počela lupati nogama. — Ne želim ništa od onoga što je pripadalo Lugu Lassitteru, čak ni novac koji je također opljačkao... Johnny promisli: kako god to objašnjavali, ali nas dvoje smo njega ubili. Da, ti i ja, Johnny! Ja sam te opome-

nula svojom vikom a ti si pucao. E, pa nećemo ga još i opljačkati!

Johnny King je samo trenutak oklijevao. Onda odlučno zaklima glavom:

— Da, bolje je tako. Neka sve te stvari ponese sa sobom u pakao. Dobro bi mi došla njegova košulja, ali što bi bilo da nije krenuo za nama? Isto bih tako bio bez košulje. Mi smo jedino željeli da nas ostavi na miru i da idemo svojim putem. E pa učinimo tako, kao da je Lug Lassiter ostao kod kuće, kao da je za nas prestao postojati.

Da bi potvrdio svoju odluku, Johnny potrpa dragocjenosti i novac natrag u mrtvačeve džepove.

Zatim tvrda glasa zapovijedi Nancy:

— Hajde, skinij pokrivač sa sedla njegova konja i prebaci ga preko leša. Zatim nabacaj na njega kamenje; tako se ovdje zakapaju mrtvaci. Zajedno s njim zakopaj i sve svoje nevolje, svu svoju prošlost. Učiniš li tako, mislim da te u budućnosti neće progoniti nikakvi ružni sni... Ja ću ti pomoći koliko mogu, a onda ćemo odjahati.

Nancy ga je gledala širom otvorenih očiju.

Zatim spusti glavu i zamisli se. Sada je bez mržnje gledala mrtvaca.

— Da, stvarno treba da ga pokopam vlastitim rukama — reče naposljetku.

Kad se spustila noć, na uzvišici pred sobom ugledaše gradić.

— Mislim da bi to mogao biti Signal. Lug Lassitter odlazio je ovamo kad god bi osjetio želju za društvom i pijančevanjem. Nijednom u dvije godine, otkako smo stigli ovamo, nije me poveo sa sobom... Johnny, kad stignemo u Signal, tvoja briga za mene prestaje. Uvjerena sam da ću se lako snaći. Ti ćeš moći bezbrižno nastaviti put.

Johnny King ništa ne odgovori. Jednostavno više nije imao snage da joj bilo što kaže, pa čak i da misli. Osjećao je jedino želju da se što prije izvali na sijeno u staji za iznajmljivanje konja, a onda da spava, spava...

I on je u više navrata čuo za Signal. Pričalo se da u gradiću djeluje šerif koji zna što su sigurnost i zakon. To bi moglo biti dobro i loše za njega: loše zbog toga što je bez novaca, a i

svojim se vanjskim izgledom doima poput skitnice. I ne samo da je bez novaca — u ovakvu stanju, dok ne prizdravi nije ni za kakav posao.

Sat prije ponoći stigoše u grad.

Staja za iznajmljivanje konja bijaše im prva kuća s desne strane.

Nancy odlučno skoči s konja i pruži Johnnyju njegove uzde.

— Uzmi i ništa ne pitaj. Poklanjam ti svoga konja. Prodaj ga. S novcem ćeš moći kupiti košulju i platiti desetak dana stanovanja, dok ne prizdraviš. Ja odlazim. Kad budeš mogao ponovno stati na noge, potraži me u salunu. Uvjerena sam da ću tamo odmah naći posao. U ovim krajevima žena nikad nije previše. A ja nisam ružnija od drugih. Do viđenja, amigo!

Još je odvezala sa sedla zavežljaj s osobnim stvarima, a onda je otišla.

Johnny King je izgubljeno gledao za njom. Zaista nije mogao više učiniti za nju, premda je to i te kako želio.

Rana ga je boljela do ludila. Da, zadnji je trenutak da siđe s konja i potraži ležaj u sijenu. Ne učini li tako, još bi od bolova i slabine mogao izgubiti svijest.

Kad se napokon našao na zemlji, poveo je oba konja u prostrano dvorište staje.

Premda je već bilo prilično kasno, u rasvijetljenom je predvorju sjedio postariji čovjek i nožićem rezbario komad drveta.

Netom je ugledao Johnnyja, koji je posrtao, vlasnik staje odloži nožić i rezbariju i pođe mu u susret.

— Možeš li, mladiću?

Mutan pogled Johnnyjevih očiju kazao mu je sve, i on mu pomogne do predvorja, tu ga posjedne na sanduk sa stočnom hranom pa nestane u svojem uredu, koji mu je služio i kao spavaonica. Tren poslije vratilo se s lončićem punim kave.

— Hajde, popij to, okrijepit će te... Hej, ne njiši se toliko. Mogao bi pasti a ja više nemam snage da momka poput tebe nosim na rukama do sijena... Želiš li u mene spavati, morat ćeš se sam uspinjati ljestvama...

— Nemam novaca, ali mogu prodati ovu snažnu riđu kobilu — promrmlja

Johnny King. — Brat bratu vrijedi osamdesetak dolara, a možda...

VI

— Učinit ću sve što mogu — prekine ga čovjek. — Kaži, tko te je ranio? Odakle ti drugi konj? Dobro razmisli što ćeš odgovoriti, jer će ti uskoro ista pitanja postaviti i šerif, a on će nakon toga odlučiti možeš li ostati u mjestu ili ne.

— Poslije — s mukom izusti Johnny.

Čovjek više nije pitao već ga poveđe prema ljestvama što vode na sjenik.

Prije nego što je zakoračio, Johnny King je nekoliko minuta skupljao sve preostale snage svoga izmučenog tijela. Ali ipak se uspio bez nezgode doći do vrha sjenika. Vlasnik štale zatim je čuo kako se došljak stenjući namješta, a zatim je nastala tišina.

Vraćajući se u dvorište, bivši se kauboj gorko osmjehnula. Sjetio se dana kad se i sam s tanetom u tijelu jedva dovukao do neke štale i bio najsretniji čovjek na svijetu što ga odatle nisu izbacili na ulicu nego mu pružili toplo utočište. Ponekad bi ga i otjerali kao psa, ali on se uvijek prisjeti upravo ovog slučaja, kad su prema njemu postupili ljudski, plemenito. I svaki put se ponovno zaklinje kako ni on neće činiti drugačije.

Prišao je Johnnyjevim konjima. Njegovu je pozornost odmah privukla riđa kobila koju je nepoznati došljak nudio na prodaju.

Pripalio je svjetiljku i sa svih strana promotrio životinju. Bila je doista vrlo vrijedna, premda sedlo na njoj ne bijaše osobito. Zatim je zapazio da su stremenice na sedlu nakratko pritegnute, a na prednjem dijelu konjskih leđa našao je i nekoliko dugih plavih vlasi. Nisu to bile konjske dlake, a niti kosa kakvog muškarca. Moglo se raditi jedino o nekoj ženi...

I čovjeku posta jasno da je s ranjenim mladićem u Signal dojahala i neka žena. Pa i sedlo je još uvijek bilo toplo.

No, to je već lijepa priča, značajno će u sebi stari čovjek.

Johnny King se probudio tek poslije dvanaest sati spavanja. Možda bi spavao i duže, ali su ga glad i žeđ natjerali da otvori oči. Trebalo mu je nekoliko minuta da shvati gdje se nalazi. Bol u rani, koja se također probudila, objasni mu sve.

Malo zatim zaškripaše ljestve. Netko mu je očito dolazio u posjet.

Bila je Nancy. I ne misleći pri tom o razlogu, Johnny osjeti kako ga obuzima radost.

Vjerojatno je prije toga razgovarala s vlasnikom staje koji je poslovaao po dvorištu, pa je tako i saznala gdje leži.

Sjela je kraj njega kao ono prvi put na ranču i stavila mu na grudi novu košulju.

— Upravo sam je kupila u trgovini — rekla je gotovo ponosno. — Eto, počela sam zarađivati.

Johnny King je iznenađeno pogleda.

— Zaradila si novac u salunu? — zatečeno je zapita.

— Bilo je mnogo lakše no što sam pretpostavljala. Dvanaest puta sam plesala s posjetiteljima i za svaki ples dobila po deset centi. Između dva plesa odvodila sam plesače do šanka. Meni su točili limunadu a naplaćivali viski. I od toga sam dobila postotak. Kažem ti, sve je bolje nego robovanje na ranču Luga Lassittera. Evo, mogla sam ti kupiti i košulju.

Johnny King je mračna lica zatvorio oči. Pokušao je zamisliti kako je to noćas bilo u salunu. Znao je da Nancy pretjerava kad tvrdi da joj je bilo lako. Vjerojatno ga želi umiriti. Ali kako da prevari njega, koji je tolike noći proveo po salunima diljem Zapada. Osim toga, ona je u salun otišla ravno s teškog puta i nakon jedne neprospavane noći. Vjerojatno je imala vremena samo da odjene posuđenu haljinu i da se na brzinu opere. Sada je po svojoj prilici smrtno umorna. Pa ipak je smogla snage da ga posjeti. Netom se probudio, i od prve mu svoje zarade kupila toliko željenu košulju. I

to kakvu košulju! Pet-šest godina nije takvu nosio.

Nancyn glas prekine njegove misli:

— Šerif te neće uznemiravati. Odmah sam ujutro razgovarala s njime. Rekla sam mu tko sam. On zna Luga Lassittera jer je s njime imao mnoge neprilika. Objasnila sam mu da je Lug Lassitter pošao u potjeru za konjokradicama a ja sam izrabila priliku i napustila ga, jer mi je život s njime postao nesnošljiv. Još sam dodala da kanim ostati u Signalu dok ne skupim dovoljno novaca za put. Tebe sam, zapamti, srela usput... Vlasnik staje se raspitivao o kobili. Htio je znati je li to bio moj konj i može li ga prodati. Odgovorila sam mu potvrdno. Da, i rekla sam mu da sav novac da tebi. Tebi je on sada potrebniji nego meni. Prije svega moraš ozdraviti, Johnny... A sada moram ići. Toliko sam umorna da više ne mogu gledati. A noćas opet treba raditi...

Hitro se sagnula nad njega i dugo ga ljubila u usta. Onda je isto tako hitro ustala i pošla prema ljestvama. Trenutak kasnije više je nije bilo i da nije bilo zelene flanelaste košulje na njegovim prsima, Johnny King bi možda pomislio da je sve to bio samo san.

A kad je htio raširiti košulju, iz nje je ispao zamotuljak. Johnny u njemu nađe dimljena mesa, sira, tri kuhana jaja i oveći komad kruha.

Osjećajući najdublju zahvalnost prema Nancy, ali isto tako i strahovitu glad — koju je blizina jela samo uvećavala — Johnny žurno pojede sve do zadnje mrvice.

Tako je to u životu, mislio je u sebi. Još jučer je ona sklapala ruke da joj pomogne, da je spasi od nasilna i nečovječna muža, a on je kolebao, misleći kako će od nje poteći samo neprilike. Da je bilo po njegovoj volji, uopće ne bi pošla s njime, nego bi i sad bila na ranču. A, eto, ispalo je da mu Nancy ne samo nije na teret, nego ga spasa u najgoroj situaciji, hrani ga i oblači, nudi mu svoga konja kako bi došao do novaca. Je li ikad u životu sreo takvu ženu?

Uvečer, kad je vlasnik staje već bio zapalio svjetiljku u predvorju, Johnny siđe sa sjenika.

Čovjek se i sad bavio svojim najmilijim poslom: nožićem je rezuckao onaj komad drveta. Ovaj put je Johnny King bio u stanju da se pozornije zagleda u rezbariju. Nije to bio običan rad, već pravo umjetničko djelo.

— No, je li ti bolje? — dočeka ga vlasnik štale i, niti ne očekujući odgovor, pokaza dvije posude pune vode.

— Hajde, operi se, moj mladiću! Dobro će ti činiti. A tamo je i moja britva. Zrcalo je na gredi... Bome, lijepu ti je košulju donijela. Da znaš, kobilu sam prodao. Kad odbijem sve troškove, dobivaš dvadeset i pet dolara... Lijepa je i plemenita ta žena. Zaista joj nije mjesto u salunu Sammyja Thrasda nitko ne može birati. Čak se žena danas može lakše snaći nego muškarac...

Johnny King ne reče ni riječi, ali je bio postidjen do srži. Nikad se u životu nije osjećao tako bijedno. Stoga je odlučio postupiti po svome, a ne onako kako je predviđjela Nancy. Da, sutra mora liječniku. Rana je, osjeća on to dobro, u redu, ali je neophodno promijeniti zavoj. To će ga stajati najmanje jedan dolar. I tako računajući odluči od ponuđenih novaca uzeti samo pet dolara.

Odmah je to rekao starom čovjeku. A ovaj je to primio kao nešto posve razumljivo samo po sebi. Izvadio je pet dolara i stavio ih Johnnyju na dlan.

— U redu, mladiću, u redu. Ostatak novca dat ću onoj ljepotici. Potpuno te razumijem. I ja bih tako. Što ćemo, ponekad ponos muškarcu gadno otežava život. Tako je to.

Izgovarajući zadnje riječi čovjek je podignuo glavu i zagledao se preko Johnnyjeva lijevog ramena.

I Johnny se okrene te ugleda šerifa iz grada Signal.

Bio je širok, zdepast i doimao se bezosjećajno.

— Onda, kauboju, tko te je i zašto ranio? — zapitao je pomalo odsutnim glasom.

Johnny King se samo trenutak dvoumio. Onda reče otvoreno:

— Stari John Clayborne iz Lareda zabio je sebi u glavu da me svakako treba strpati u grob i šalje za mnom

čovjeka za čovjekom. Tobaže, povrijeđena je njegova čast. A ja sam se samo branio od napasnika, njegova sina, koji me htio ubiti jer neka djevojka nije htjela njega nego mene. I ti njegovi ljudi računaju poput slonova: nije važno koliko će ih poginuti u sukobu sa mnom, jedan će mi od njih kad-tad skinuti glavu.

— A tvoje ime, kauboju? Tvoje ime?

— Johnny King.

— Ako je tome tako, kauboju, onda se ovdje neću zadržavati duže no što je potrebno. Što se pak tiče starog Claybornea, čuo sam za njega, tko nije čuo. Ali tamo u zemlji Larado postoji još jedan momak koji ne može izbrojiti svoje pašnjake i stoku, zar ne?

— Da, naravno, Virgil Mannerhan — odgovori Johnny King.

Serif klimne glavom.

Zatim ode.

Vlasnik štale pucne jezikom.

— Ovaj nije na protivničkoj strani — reče kad je šerif dovoljno odmaknuo. — Ipak vam ne bih htio biti u koži. Tko nije čuo za starog Johna Claybornea? Opasniji je od samog vraga... I, kažeš, šalje čovjeka po čovjeka za tobom? Onda ni ti nisi mačji kašalj, mladiću!

Johnny King samo slegne ramenima, spremi pet dolara i ode.

Kuću liječnika nije bilo teško pronaći. Njega samog sreo je kod vrtnih vrata.

— Zapravo je sada vrijeme kada se sav posvećujem svojoj večernjoj čašici — sočeka ga ovaj — ali ako vam treba samo novi povoj...

I tako su njih dvojica ipak ušla u kuću.

Malo poslije Johnny King je bio lakši za jedan dolar, ali je zato saznao da njegova rana izgleda izvanredno, a uz to je imao i novi zavoj ispod košulje.

Slijedeća postaja bila je skromna gostionica sa svega četiri stola, ali zato s pravim mirisima koji su najbolja reklama nosu svakoga iskusnog putnika.

Johnny King je najprije ispraznio tanjur pun graha s govedskim odreskom velikim kao obje njegove šake, a zatim je uslijedila pita od jabuka. Šali-

ci jake kave pridodao je mljeko i dosta šećera. Kad je sve to pojeo i popio, povjerovao je da će biti sit najmanje sedam dana, a sve zajedno platio je pola dolara.

Polako je krenuo ulicom. Zavirivao je ovamo-onamo, uživajući što je opet na svojim nogama, što je čist i puna želuca.

Grad je bio sve prije nego pust. Na svakom se koraku osjećalo da je oko njega mnoštvo rančeva, farmi pa i rudnika. Osim toga Signal bijaše na križanju više putničkih i teretnih poštanskih puteva.

Kad je na drugoj strani ulice ugleđao salun, Johnny King se zaustavi. Tu, dakle, Nancy zarađuje svoj mukotrpan kruh.

Salun bijaše razmjerno velik a do njega su naknadno izgradili i nekoliko igraonica. Desno i lijevo od ulaza bijaše privezano mnoštvo konja posjetitelja. Bilo je tu i nekoliko kola, pa i onih rudarskih u kojima se može povesti i desetak putnika.

Kroz prozore saluna dopirala je pustopašna glazba. Glasovir, gusle i truba ujedinjavali su svoje napore da raspolože goste. I uspijevali su u tome: cijela se od drva napravljena zgrada tresla od živahna plesa.

Nancy će vjerojatno i ove noći dobro zaraditi, s gorčinom u srcu pomisli Johnny King. A on ne može baš ništa učiniti da je izvuče odavde. Što bi joj mogao ponuditi? Možda jedino protivnički metak...

Odjednom poželio vidjeti kako to ona »radi«. Htio je pogledati kako pleše s neobrijanim momcima, kako ih nagovara da štogod popiju, pri tom se smije i zabavlja ih. Želio je to, a istodobno osjećao kako se u njemu sve protivi tom saznanju. Nije li zbog nje morao ubiti čovjeka? Pa i ona je toliko učinila za njega kad mu je bilo najteže, da to nikad neće zaboraviti.

Polagano je prešao ulicu i napeto se zagledao preko otvora iznad pomičnih vrata. Unutra se u taj mah vrtjelo desetak parova. Istodobno je četrdesetak muškaraca čekao da se koja plesačica oslobodi.

Onda je opazio i Nancy. Plesala je s nekim orijašem, vjerojatno rudarom

koji ju je povremeno podizao u zrak, vičući, smijući se i kreveljeći tako da bi nerijetko nadglasao i ona tri glazbala za koja se baš ne bi moglo reći da su svirala tiho.

Johnny King zaškrguće zubima. Najradije bi sada ušao unutra, naučio orijaša pristojnosti i Nancy izvukao van.

A što nakon toga, javi se pitanje.

On se naglo okrenu i gotovo odjuri prema štali. Pri tom se kao nikada u životu osjećao ojađen i sam.

Vlasnik je po običaju sjedio s nožićem i svojim malim konjićem izrezbarenim u drvu.

Kad je ugledao Johnnija, podigne svojku skulpturu.

— Je li na njemu sve kako treba?

Johnny King je pozorno odmjeravao vrijedno umjetničko djelo.

— Izvanredno... Jedino, možda... Jedino mu je možda stražnja noga malo prejaka.

— Mislim da imate pravo... Vi se dosta razumijete u konje, Johnny King... Lovili ste mustange?

Ovaj klimne glavom i krene prema ljestvama.

— Da, sve počinje s jednim prodanim divljim konjem...

VII

Gotovo istog trenutka, samo dvije stotine milja jugoistočno, stari John Clayborne je doznao da je i njegov drugi sin Clay smrtno stradao u sukobu s Johnnyjem Kingom, a da ovaj i dalje jaše.

Čovjek koji ga je o tome obavijestio, nastavljao je svoju priču:

— Prvo sam se pobrinuo da Clayu dopreme kući... trajalo je to bogme dvije noći, jer danju zbog vrućine nismo smjeli na put... Sudeći po tragovima, i Johnny King je ranjen, i to, čini se, gadno... Odmah sam poslao Duanea za njim. On ima dovoljno novaca uza se da vam može poslati glasnika netom ga pronađe... Prvi grad u kojemu bi Johnny King mogao pronaći liječni-

ka, jest Signal... A onda još nešto važno...

Čovjek namjerno prekine svoj govor. Htio je da i ostali pridaju što veće značenje onome što je sada kanio reći.

Stari Clayborne gurne mu čašu viskija preko stola.

— Hajde, napij se, Jube! — progundava. Samo oni koji su ga dobro poznavali mogli su naslutiti što se u tom trenutku događa iza te sive maske oronulosti.

Svi su bili na okupu: Ike, njegov najstariji sin koji mu je toliko nalik, pa Sam i Morg Cannon, sinovi njegove sestre i najboljeg prijatelja. Njih dvojica, doduše, imaju drugo prezime, ali su po svemu ostalom pravi Claybornei. I ostali su članovi razgranate obitelji sjedili u prostoriji.

Stari John Clayborne poslao je, po običaju, sa sinom Clayem također i Jubea i Linca Duanea, ali ih je Clay ubrzo napustio. Zbog toga su cijeli jedan dan tragali za njim.

— Što si to još htio reći, Jube? — upita starac mirno.

— Hondo Cruz — reče Jube nakon što je hitro iskapio ponuđenu čašu viskija. — U blizini je bio Hondo Cruz. Mi ne znamo je li se susreo s Johnnyjem Kingom ili je samo slučajno prolazio mimo, ali svakako je bio tamo negdje. Mislio sam da bi to moglo biti važno...

— Da, važno je, Jube! — promrmlja stari Clayborne. — A sada možeš ići.

Pri kraju je njegov glas zazvučao vrlo umorno. Bio je to ipak dosta star čovjek što s pokrivačem preko koljena sjedi uz vatru iz kamina kako bi skupio malo izgubljene topline. Već dugo pati od teške reume, ali sve mu to ipak ne smeta: da i dalje vodi poslove svojega kraljevstva.

Kad je Jube izišao, on ponovno oživi i progovori mnogo čvršćim glasom:

— Ako se sada slomimo na Johnnyju Kingu, ubrzo ćemo zakazati i u ostalim stvarima.

— Pošalji mene, oče! — javi se Ike nestripljivo. — Zapravo sam imao na to pravo prije Clay.

Njegov otac odmahne glavom:

— Nel Ti si moj najstariji i posljednji sin. Moraš ostati ovdje već i zbog toga što si moj nasljednik.

On pogleda dva mlada Cannona.

Sam i Morgan bijahu tamnoputi poput Indijanaca, isto tako gipki i šutljivi. Ne nedostaje im ni hitrine, samo što su se naučili obuzdavati.

Puni nestrpljenja, ali ne odajući to, očekivali su da sada ujak njima povjeri zadatak časti koji su od početka priželjkivali, pa i zato da se dokažu.

Stari John Clayborne unese im se u lice i progovori odlučno:

— Ubijte Johnnyja Kinga! Ubijte ga što brže i na što lakši način. Ne birajte sredstva. Više nemamo što čekati. Manite se svih obzira. Ako ni vi ne uspijete... ali ja vjerujem u vas dvojicu... preostaje mi jedino da unajmim plaćenog ubojicu. Kunem vam se kako neću nimalo kolebati da upravo to učinim. Ipak, bilo bi mi neusporedivo draže da upravo vas dvojica obavite posao.

— I hoćemo, ujače. Od ovog trenutka Johnny King je mrtav čovjek! — uzvikne Sam.

U znak da se slaže s time, njegov brat klimne glavom.

— Onda se odmah spremite na put — nastavi starac. — Pođite u Signal i tamo potražite Linca Duanea. I još nešto...

Dva brata upitno ga pogledaše.

Ali stari lisac im odgovori pitanjem:

— Možda i sami znate što je to »još nešto«?

Svi se u prostoriji nasmijaše. Bio je to poznati starčev način da sve podređene prisili na razmišljanje.

Ponovno se javi Sam:

— Radi se o Hondu Cruzu, ujače. Naš zadatak je da pratimo svaki njegov korak i ustanovimo što u stvari smjera, dolazi li po svojoj volji ili ga možda šalje njegov gazda... što je vjerojatnije... Morali bismo također ustanoviti nije li možda pomogao Johnnyju Kingu prije nego se ovaj sukobio s Clayjem... Po svoj prilici ga Linc i Jube nisu slučajno sreli u blizini...

— To sam htio čuti — odlučno će stari John Clayborne. — Samo to i ništa drugo. A sada krenite na put. Vjerujem u vas, momci.

VIII

Idućeg jutra popeo se vlasnik štale na sjenik i prodrmao Johnnyja:

— Mladiću, probudi se, važno je...

Otvorivši oči, Johnny King se užasnua. Nije mogao shvatiti kako mu se ovaj stari čovjek uspio privući, a da on ništa ne osjeti. Da mu se tako privukao protivnik, mogao je već biti mrtav.

— Što se dogodilo? — zapita vlasnika sjedajući.

— U grad je stigao neki jahač i na sve se strane raspituje za tebe. Ja sam mu rekao da te ne poznajem i da nikoga sličnog tebi nisam vidio ovih dana. Ipak, ne vjerujem da će ga to odvratiti od tvojeg traga. Vjerojatno će za njim doći i drugi, spretniji i pronicljiviji. Mislim da je za tebe najbolje da odmah kreneš. Tvojeg konja već sam odveo iza štale. Tko zna, možda ga tvoji protivnici poznaju? Možeš izići na stražnji izlaz. Ili ćeš radije ostati na sjeniku?

— Neću ostati... Samo jedno: kako izgleda čovjek što se raspituje za mene?

Johnny King je pomislio da ga možda ponovno traži Hondo Cruz. Radi li se o njemu, to bi značilo da mu donosi kakvu važnu poruku.

Na žalost, opis vlasnika staje nije odgovarao izgledu prvog čovjeka Virgila Mannerhana. On je Johnnyja Kinga podsjetio na Linca Duanea koji, zna se, radi za njegova protivnika, starog Johna Claybornea.

Johnny King se uspravi. Da, bilo mu je osjetno bolje. Rana ga je još jedva malo boljela.

— Hvala ti — reče.

— Dobro, dobro — odvrati drugi. — Najvažnije je da te nitko ne zapazi. Ja ću sve objasniti ljepotici.

Zajedno su sišli niz ljestve, a onda se Johnny King oprostio s vlasnikom, iziđe na stražnji izlaz, tu ugleda svoga konja i popne se u sedlo.

Uz sedlo je bio privezan zavežljaj u kojemu Johnny King napipa hranu. U srcu osjeti duboku zahvalnost prema starom čovjeku.

Zaklonjen zgradama izjaha iz grada i nastavi putem što vodi u brda. To mu se činilo lukavijim, jer su se trago- vi kopita njegova konja odmah izmije- šali s mnogim sličnim i još svježim.

Ali to je bio tek početak zavarava- nja mogućih progonitelja. Već poslije nekoliko milja Johnny King na pogod- nom mjestu siđe s puta i nastavi jed- va vidljivim stazama. I njih je sad napuštao, sad im se vraćao.

U podne ga je rana počela iznova peći, ali je stisnuo zube i ostao u sed- lu.

Kasno poslijepodne izbiye na neku veću stazu što je vodila prema kol- nom putu. Kad je dospio do njega, poslije nekoliko milja natjera konja u potok. Jašući uzvodno, uskoro ugleda mali ranč.

Neki mali dječaćić, jedva ga je bilo vidjeti, dotjera na obalu dvije krave. Pratio ga je veliki pas koji je po svoj prilici čuvao i dječaćića i krave.

Kad je Johnny King prišao ovom veselom društvu, pas spusti uši una- trag i zareža, opominjući tako prid- šlicu da ne zaboravi računati s njim.

— Sve u redu, amigo — dobaci mu Johnny. — Ja samo prolazim. Ne mo- raš mi zbog toga pokazivati svoje zube. I bez toga znam da su oštri.

Stotinjak metara daleko neki je čov- jek iskapao rupe i u njih sadio grede koje će okružavati novi obor. Čovjek bijaše visok, mršav i, što bi se reklo, tvrd. Bijaše od onih ljudi što se nika- da ne rastaju od svoje pucaljke.

Samo nešto dalje, žena je u vrtu iza kuće skupljala rublje i slagala ga u veliku košaru.

Johnny King, koji je cijeloga života uzaludno čeznuo za vlastitim domom, nekoliko je trenutaka zadiviljeno pro- matrao ovaj idilični prizor.

Tada ga prekine glas čovjeka:

— Tražite li posla, momče?

— Ne, ne, tražim posao — odgovori Johnny King. — Nego, postoji li u bli- zini kakav grad?

— Da, tamo na brdu — odgovori čov- jek mirno i samosvjesno. — Nazvali su ga Rainbow. Ali to je nepošteno nase- lje. Ako vam je potrebna jedino hra- na, možete u nas kupiti jaja, dimljena mesa, sira i k tome kruha iz vlastite

peći. Za četvrt dolara možete s nama i večerati.

Johnny King se začudi. Čovjek se nije doimao poput kakvoga tihog dose- ljenika koji misli samo na to kako bi zaradio koji cent.

I žena mu je bila drugačija, kao da je vidjela svijeta i kretala se u ugled- nijim društvima.

Upravo u taj mah okrenula se pre- ma Johnnyju i on skine šešir pa joj se nakloni. Jednostavno je osjetio da u ovoj prilici mora upravo tako postu- piti. A onda reče:

— Voljan sam potrošiti jedan dolar, što za suhu hranu, što za večeru. Ni- malo mi se ne odlazi u grad za koji se zna da nije pošten.

Kad se večer počela spuštati, oni su već sjedili na verandi i obilno večera- li.

Baš su počeli razgovarati i pobliže se upoznavati, kad se pred kućom po- javi jahač.

— Hej, Fisheru, Rocco Jerome je opet u Rainbowu. Poslali su me da te lijepo zamolim da nam pomogneš. Ti znaš kako je to kad Rocco Jerome dođe u grad... Osim toga, građani su sakupili i novac. Nude ti stotinu dola- ra ako tog razbojnika...

Nije dovršio, ali to bi ionako bilo suvišno. Čak je i Johnnyju Kingu, koji ovdje bijaše potpuni stranac, od- mah postalo jasno što bi to njegov domaćin Fisher morao uraditi za stoti- nu dolara.

Ali Fisher je glatko odbio ponudu:

— Ne! — rekao je odlučno. — Što se mene tiče Rainbow? Kad sam u vas bio šerif i sukobio se s razbojnicima, nitko mi nije pritekao u pomoć. Zar da ponavljam istu pogrešku?

On odmahne rukom.

— Mogao si sebi prištedjeti taj put, Pete. I kakav mi to posao nudiš: za bijednih stotinu dolara zaratiti se s Roccom Jeromeom i njegovim ljudi- ma, prije ili poslije dočekati da mi razbojnici spale krov nad glavom, po- biju ženu i dijete a mene objese o prvo drvo. Radije ispij čašu mljeka, Pete, a građani Rainbowa neka potra- že budalu koja neće znati s kime ima posla...

Pete odbije mljeko i reče:

— Nitko ti to ne može zamjeriti, Jack. Rainbow se doista nije pošteno ponio prema tebi. Što se tu može. Takvi su naši ljudi. Pa ipak ćemo nekom platiti stotinu dolara da nas riješi tog razbojnika.

— Zašto ga ne otjerate sami? — naivno se javi Johnny King. Njegov se domaćin glasno nasmija a čovjek na konju pročisti glas. Ona reče:

— Vi, stranče, ne možete zamisliti koliko je taj Rocco Jerome opasan čovjek. Sa svoja dva revolvera prije bi pobio pola grada nego bi mu ostali stali na kraj... Ali što ja to pričam! Sve to nema nikakve veze... Idem... Do viđenja...

I čovjek odjaha.

Za stolom zavlada tišina.

Onda Jack Fisher objasni Johnnyju:

— Kao što ste već čuli, ja sam u Rainbowu bio šerif. Jednom sam se tako sukobio s razbojnicima koji su već bili prisilili trgovce da im širom otvore svoje blagajne. Naime, u Rainbowu nema banke. Dvojicu sam ubio, ali su me ostali gadno nastrijelili. Kad sam ja pao, razbojnici su odjahali iz grada. I zamislite: nije se nitko našao da za njima ispali jedan jedini metak. Građani Rainbowa misle da samo zato plaćaju šerifa kako bi se on borio umjesto njih. Razumijete li?... Kad sam ozdravio, vratio sam im zvijezdu. Od tog vremena ne mogu naći šerifa... I tako ih taj Rocco Jerome povremeno posjećuje da im pokaže kolike su kukavice. Sve kupuje a ništa ne plaća. Dopušta im da ga daruju najskupocijenijom robom... Ovog trenutka po svoj prilici karta u salunu. Građani ga neprekidno puštaju da pobjeđuje i on im odnosi novac, jer da nije tako, Rocco bi ih optužio da varaju na kartama i potegnuo revolver... Čini mi se, stranče, da niste osobito pri novcu. Ali ne dopustite da vam padne na pamet pomisao kako biste mogli na brzinu zaraditi stotinu dolara. Rocco Jerome je opasan kao cijela četa razbojnika...

Johnny King nije mu ništa odgovorio.

Ispio je kavu i položio na stol dolar.

Žena mu je donijela zamotuljak s hranom, on se oprostio sa svojim domaćinima, pogladio dječaka po glavi,

pošao prema svome konju, uskočio u sedlo i odjahao.

Krenuo je tragom čovjeka koji je te večeri došao pozvati bivšeg šerifa da Rainbow spasi od Rocca Jeromea.

Cijelim putem do grada Johnny King je razmišljao da li da prihvati ponudu grada. Građani Rainbowa nisu mu bili simpatični. Držao je, štoviše, da i zaslužuju sva poniženja kojima ih izlaže Rocco Jerome. Ali njemu je bilo više nego neophodno tih stotinu dolara. Nikada mu u životu novac nije bio potreban kao u tom trenutku. — Čovjek koji bježi, bez novaca je osuđen na milost i nemilost progonitelja.

Prihvati li se kakvog običnog posla, ljudi starog Claybornea stići će ga prije nego zaradi za poštansku kočiju.

Dok je ležao na sjeniku, pomišljao je i na to da se odmetne u razbojnike i tako se na brzinu obogati. Od toga je ipak poštenije jednom razbojniku stati na kraj, makar nešto takvo građani Rainbowa i ne zaslužuju.

Kad je napokon stigao u grad, Johnny King je odlučio: prihvatit će njihovu ponudu.

Nije morao dugo tražiti. Pred vratima saluna stajalo je desetak uznemirenih građana. Johnny King dojaše do njih pa ih zapita:

— Gdje je Pete... čovjek koji je večeras posjetio Jacka Fishera kako bi ga nagovorio da vam pomogne u nevolji?

Građani ga odmah znatiželjno okružiša. Pojavi se i Pete.

— Tu sam — reče. — Ah, to ste vi! Sjedili ste na verandi u Fishera. Možda vas je on poslao s porukom da se predomislio? Stotinu dolara ipak nije mačji kašalj, zar ne?

— Nije me poslao Jack Fisher — odgovori Johnny King. — Došao sam da vam ponudim vlastite usluge... uz istu cijenu, naravno... Za stotinu dolara oslobodit ću vas tog razbojnika Rocca...

Kad je to izrekao, nastala je tišina. Svi su ga prisutni napregnuto promatrali, razmišljajući koliko ozbiljno mogu shvatiti njegove riječi.

— Dakle? — izazove ih Johnny. — Jeste li spremni platiti ponudenu svoju?

Javi se Pete:

— Jasnó i glasnó je rečeno da će grad platiti stotinu dolara onome tko odavde otjera Rocco Jeromea, ma tko to bio. Prema tome, to vrijedi i za vas.

I da izbjegne svako daljnje nagađanje i pogađanje, Pete povede Johnnyja Kinga nekoliko koraka prema salunu.

— Sad je tamo unutra. Za kartaškim stolom izvlači novac našim najuglednijim građanima, na čelu s gradonačelnikom, inače kovačem. Lako ćete ga prepoznati: jedini se unutra osmjehuje. Ostali su spustili noseve do stola.

I kao potvrda Petovih riječi, iz saluna odjekne divlji, neobuzdan smijeh.

Johnny King priveže konja za motku ispred vrata i klimne Peteu.

— U redu. Pokušat ću...

U salun je ušao polako, kako bi mu se oči lakše privikle na svjetlo. Pristorija nije bila osobito velika, ali ni gradić Rainbow nije se ubrajao među najveće. Uostalom, u tom je trenutku bio zauzet samo jedan stol. Za njim je pektorica muškaraca igrala poker. Nešto podalje stajao je krčmar, nimalo sretna izraza lica.

Kad je Johnny ušao, sve su se glave okrenule prema njemu.

Nije mu bilo teško prepoznati Rocca Jeromea. Naime, ovaj ga je odmah zapitao:

— Hej, kauboju, što je? Čemu si gurnuo svoj nos ovamo? Možda bi htio s nama zaigrati poker? Ukoliko je tako, pokaži novac. Samo ja imam pravo ovdje kartati bez novaca. Ja, naime, ne znam izgubiti...

Smijeh mu je bio zao, podrugljiv i neugodan.

Glava mu bijaše okrugla, lice podbuhlo od silnog pića a kosa crna. Bio je visok i snažan, čak pomalo i debeo, ali je bilo jasno da se u toj tjelesini skrivaju i velika spretnost i gipkost.

Uostalom, kako bi drugačije preživio?

Johnny King je također vjerovao da Rocco ispod stola drži otkočen revolver, položen na stegnu.

Nije se ni osvrnuo na njegove riječi, nego je mirno produžio prema šanku. Tu je dohvatio najbližu bocu i napunio čašu. Tek tada je progovorio:

— Ako si ti doista taj veliki i nepobjedivi, Rocco Jerome, onda ustani i pokaži se. Hajde, brže! Ustani i budi dostojan svoje slave.

Već kod prvih Johnnyjevih riječi četiri sti Roccova suigrača stavila karte na stol i povukla se svaki na svoju stranu. Pri tom nitko od njih nije ništa rekao.

Ipak, Johnny King je osjećao njihove zaprepaštene poglede. Ali nije bio pogodan trenutak da se na to osvrće. Svu svoju pozornost morao je usmjeriti prema opasnom Roccu.

Razbojnik se polako uspravi. Sad se pokazalo da je doista držao revolver u ruci. Uperio ga je u Johnnyja Kinga i počeo se grohotom smijati.

— Ha! — uzvikne zatim. — Ovome se nisi nadao! Da sam htio, mogao sam te ubiti dok je revolver još bio ispod stola, ti, lajavče!

Johnny King klimne glavom.

— Ne sumnjam da si mogao. Ali onda bi se na sve strane saznalo kako Rocco Jerome dobiva svoje borbe. Poslije toga više ti nikad nitko ne bi prišao sprijeda. U vrlo kratkom roku ustrijelili bi te s leđa. Jer ti si sam započeo takvu igru, zar ne, Rocco?

Razbojnik zagriže u donju usnicu.

Posjedovao je fini nagon za opasnost. Sada ga je taj nagon opominjao. Iz tog stranca, kojeg je on isprva držao za običnoga umišljenog kauboj, izbijalo je nešto što ga je uznemiravalo, smetalo i opominjalo. Dobro je osjećao da taj čovjek ne poznaje strah. I to ga je, uzrujavalo. Kako bi se oslobodio nespokojstva, grohotom se nasmije:

— Tebe su, dakle, pronašli. Tebi su naručili da mi skратиš noge. Kaži, koliko će ti platiti?

— Stotinu dolara — odgovori Johnny King. — Stotinu dolara, Rocco. Ali ja ih ne mogu zaraditi sve dok ti držiš kolt u ruci. Da, točno je, možeš me lako ustrijeliti. Samo, učiniš li to, više nećeš biti veliki Rocco Jerome, već bezvrijedna meta za sve golobrade momke. Je li tako?

I tako Rocco Jerome napokon shvati da će, ako zapuca iz ove pozicije, uskoro cijela zemlja pričati o njegovu kukavičluku. Istog trenutka nestat će i sva-

kog straha pred njim i njemu će preostati jedino da odseli nekamo gdje ga nitko ne poznaje. Pa i tamo će prije ili kasnije stići sramotan glas...

Više se nije bučno smijao. Ne, sada se samo grčevito i uzrujano cerio.

A onda odloži pucaljku. Njegove inače pune usnice odjednom se suziše. Na čelu mu zablistаше sitna zrnca znoja.

U nastaloj tišini on reče:

— Netko koga nas dvojica nećemo vidjeti neka pljesne rukama i tako dađe znak. Tko će to učiniti?

— Ja! — začuje se glas iz uzana hodnika što je vodio u susjednu prostoriju. — Ja ću to učiniti u toku idućih dvadesetak sekundi. Počevši od sada!

Svi su zaustavili dah i nepokretni brojili u mislima.

Pet, šest... dvanaest, trinaest, četrnaest...

I tada napokon odjekne pljesak dviju čvrstih ruku.

Povukli su istoga trenutka.

Rocco Jerome je bio brz, nevjerojatno brz. Pa ipak zaključio je Johnny King, izgubio bi i protiv Casha i protiv Claya.

On sam nadmašio ga je bez osobita napora.

Raznio mu je metkom desno rame, zato što Rocco Jerome uvijek najprije puca desnicom. A kad je razbojnik oterurao do šanka i htio lijevom rukom potegnuti drugi kolt, pogodio ga je i u lijevo rame.

Od silnog Rocca Jeromea, pred kojim je strepio ne samo Rainbow nego i cijeli kraj, nije ostalo ništa. Stajao je tamo kraj šanka ispunjen nesnosnim bolom i užasom. Nije mogao shvatiti da se sve to upravo njemu dogodilo.

I mještani su bili zbunjeni. Zar je to ta veličina pred kojom su strepili kao pred kakvim nadnaravnim bićem? Dva metka i sve je gotovo. Možda su doista i sami mogli lako obračunati s Rocom Jeromeom?

Netko iz ugla progovori promuklim glasom:

— Trebalo bi ga odmah objesiti. Kad ga stranac već nije dotukao, trebalo bi ga o granu.

— Onda to i učinite! — povlče Rocco Jerome sav izvan sebe, škrgućući zubima od bola ali još uvijek ponosan.

Naslonio se na šank sav crven od krvi. Znao je da im je izložen na milost i nemilost. A građani su ga oduvijek mrzili i sad će se osvetiti za sve uvrede koje im je tako rado nanosio. U redu, neka ga i objese, ali na njegovu licu nitko neće vidjeti straha.

Johnny King pride kartaskom stolu na kojemu je bilo i više od tri stotine dolara.

— Za ovaj posao obećano mi je stotinu dolara — reče mračno. — Uzet ću odavde upravo toliko, a vi poslije međusobno sredite račune.

Desnom rukom polako je pokupio novac sa stola. U lijevoj je držao kolt koji se još pomalo dimio. U Rocca Jeromea je pucao dva puta i unutra su bila još četiri metka.

Nitko se u salunu nije pomaknuo niti što rekao.

Kad je potrpio novac, Johnny King pogleda okupljene građane koji su stalno navirali kroz vrata.

— Da, sada vam ne bi bilo teško staviti mu uže oko vrata. Samo dobro promislite prije no što nešto takvo poduzmete. I dosad ste živjeli u sramoti, jer ste dopuštali da vas jedan jedini čovjek pljačka, vuče vas za nos. Ali ako ga objesite ovako nemoćnog vaša sramota će biti još veća, toliko velika da je ovaj grad jednostavno neće moći podnijeti... Već ste izgubili šerifa zato što ste ga ostavili na cjedilu kad mu je bila potrebna vaša pomoć. Budete li sada objesili nemoćnog Rocca Jeromea, onda niste drugo nego psi koji laju iz svojih rupa i svakog tko prolazi mimo, s leđa ujedaju za noge... Radije mu previjte rane a onda ga otjerajte. Objasnite tom razbojniku da za stotinu dolara uvijek možete unajmiti novog revolveraša. Jamčim vam da nakon toga više nikad neće doći ovamo, sve da mu ramena potpuno zacijele.

Izišao je iz saluna, odveo konja i mrko pogledao mještane koji su sa svih strana hrlili pred salun.

Onda je odjahao.

IX

Oko ponoći, što od umora što od bolova, više nije mogao dalje. Potjerao je konja stotinjak metara sa ceste i sjahao. Između stijena i zaklonjen grmom smotao se u pokrivač.

Zaspao je odmah ali je spavao nemirno. I u snu je proživljavao sve nevolje svojeg bijega.

Ujutro je krenuo na sjever. Tri dana je jahao pustom zemljom u kojoj nije bilo ni ljudi ni puteva.

Zatim je izbio na poštansku cestu i uvečer četvrtog dana stigao do nekog gradića. Tu je prodao konja i kupio kartu ekspresne poštanske kočije za Kolorado.

U Koloradu je u to doba počinjala velika trka za zlatom. Više od deset tisuća ljudi prekopavalo je svaki pedelj zemlje ili pak živjelo od tih što se misle preko noći obogatiti.

A sve je to idealna prilika, nadao se Johnny King, da se trajno izgubi u mnoštvu. Dodu li njegovi progonitelji za njim i u Kolorado, brzo će izgubiti glavu od zbrke koja je tamo zavlada-la.

Njegova je rana napokon zarasla i počela se pretvarati u ožiljak. Osjećaj zdravlja ponovno je prodro u njegovo tkivo.

I tako je pun nade sjeo u poštansku kočiju, zavukao se u kut, gurnuo šešir na lice i pokušao zadrijemati.

Ali nije odmah zaspao. Sjetio se Rosy i Nancy. Ni za jednu od njih ne bi se moglo reći da je imala sreće. I ni jednoj od njih nije mogao pomoći kako je želio.

Pretpostavljao je da će Nancy odoljeti svim tegobama. Odmah je osjetio da ona posjeduje veću životnu snagu.

Vrlo vjerojatno više nikada neće vidjeti ni jednu ni drugu, zaključio je na kraju...

Nakon dva tjedna puta Johnny King je stigao u Kolorado. No put nije bio jednostavan: u međuvremenu je nekoliko puta mijenjao kočije i smjer putovanja. Tako je vidio i Canyon City i Cripple Creek, Denver i Central City, Mont Vernon i Leadville.

Nakon tog puta u džepu mu je ostalo svega dvadesetak dolara. Stoga se u Cyon Cityju zaposlio kao redar u nekom salunu. Prilika mu se ukazala slučajno: bio je u blizini kad je neki varalica na kartama pucao u prijašnjeg redara i ranio ga. Johnny King ga je spriječio da rani i nekog drugog čovjeka, pa mu je ponuđen taj posao.

Brzo se u mjestu pročulo za njega, jer se nije našao ni jedan čovjek koji bi mu se mogao ravnopravno suprotstaviti, bilo da se radilo o revolverima ili šakama.

Za tjedan dana zaradio je stotinu dolara, a onda je dobio novi posao: postao je tjelohranitelj nekoga bogatog vlasnika rudnika koji je stalno putovao s velikim svotama novca namijenjenim isplatama.

Plaća je bila izvanredna. Dobivao je tjedno dvije stotine dolara uz besplatnu opskrbu. Tako su bili plaćeni i ostali tjelohranitelji.

Kasnije se pokazalo da ta plaća i nije osobita s obzirom na sve opasnosti kojima su Johnny King i ostali tjelohranitelji bili dan i noć izloženi. Razbojničke družine i pojedinačni napadači lijepili su se za njihova poslodavca kao muhe za med. Johnny se potpuno ohladio kad je ustanovio kako se bogataš ponaša prema rudarima što rade za njega.

Kad je sakupio tisuću dolara, otkazao je vlasniku posao. Ovaj je pomislio da se radi o novcu, pa mu je ponudio povišicu, i to ne malu. Ali Johnny King je i to odbio.

Kad se otisnuo promijenio je ime: prozvao se Jim Ellis. Bio je uvjeren da su njegovi progonitelji u međuvremenu izgubili svaku nadu da ga još mogu pronaći. Pa ipak je uz to pustio bradu i prestao se odijevati kao kau-boj. Tko ga nije poznavao od ranije, i to dobro poznavao — a takvih u Koloradu nije bilo — zakleo bi se da pred sobom ima profesionalnog kockara.

* * *

Jedne kasne večeri stigao je Johnny King, odnosno Jim Ellis, u Elk Mesu. Teško bi bilo reći da je Elk Mesa grad — bijaše to samo nešto veće naselje — čiji svaki vodi računa jedino

o sebi. Pa ipak je Elk Mesa imala čak nekoliko zabavišta, svu silu saluna i igraonica.

Najotmjenije zabavište bijaše »Zlatna kraljica«. Ljudi su izdaleka dolazili da se u njemu provedu kao da su u kakvom velikom gradu.

S obje strane ulaza Johnny King ugleda plakate, na kojima bijaše slika neke lijepe žene u naravnoj veličini. Nešto ga je u njemu potaklo da se malo bolje zagleda u njeno lice. Što je to u tim očima, na tim usnicama i nosu što mu se čini toliko poznatim? Zar je moguće da je već negdje sreo ovu ženu? Gdje se to moglo dogoditi?

No nije mogao dugo gledati sliku. Odmah mu pristupi čovjek odjeven u crveno, sa sjajnom dugmadi i mnogim šarenim vrpčama na sebi, kojemu bijaše zadatak da pridobiva posjetitelje.

— Samo uđite, gospodine! — progovori šarenj. — Dosad još nitko nije po-
žalio. U našem su zabavištu najljepše djevojke Kolorada. Neka vas ne zavarava to što smo u tako malom mjestu — mi bismo bili bez konkurencije i u najvećim gradovima. A tek Zlatna Kraljica osobno! Najljepša žena koju ste ikad vidjeli. Nastupa dva puta do ponoći. Tko je samo jednom vidj uvijek se ponovno vraća u naše zabavište. Više vrijedi jedan njezin mali prst nego deset drugih žena... Samo uđite, gospodine. Ulaz je besplatan!

Dok je slušao njegov glas, Johnnyju Kingu postade jasno tko je žena s plakata, samo što u to nikako nije mogao povjerovati. Ako je to doista tako, onda na svijetu više nema nemoguće stvari.

Potpuno ošamućen uđe u zabavište. Tu je prišao šanku i duboko zamišljen počeo ispijati čašicu za čašicom, očekujući nastup Zlatne Kraljice.

— Zar je to moguće? — stalno mu se iznova javljalo na ustima.

Dva sata kasnije napokon ju je ugledao. Stajao je uza zid s ostalim gledateljima, tako da ga ona s pozornice nije mogla zapaziti. Pa da ga je i opazila — zar bi ga prepoznala s tom crnom bradom i u otmjenom odijelu kakvo nikad prije nije imao na sebi?

Doista je na svoj način bila kraljica — ~~navereno~~ je vladala prostorom po-

zornice, plešući i pjevajući do iznemoglosti. Ostali su bili zadržani, ali je Johnnyju Kingu sve to djelovalo lažno. Jer on je Zlatnu Kraljicu upoznao u posve drugačijem ruhu, nimalo kraljevskom, kao malu, stidljivu i siromašnu djevojku iz predgrađa, kao Rosy Dunn!

Zgрозile su ga pjesme koje je pjevala. Na tuđim ustima vjerojatno ga ne bi smetale, ali na njenim mu je svaka riječ zadavala bol. Osjetio se nevjerovatno praznim, kao da ga je netko iznutra i izvana opljačkao.

Kad je Rosy završila nastup, nije se kolebao što da učini: odmah je krenuo prema vratima sa strane što vode na pozornicu i u garderobe. Ali prolaz nije bio slobodan — pred njim se ispriječi tjelohranitelj.

— Pogriješili ste vrata, gospodine — zaustavi Johnnyja. — Ovo je prolaz samo za članove ansambla.

Johnny King ga čvrsto pogleda.

— Ja sam stari prijatelj Zlatne Kraljice — reče. — Zacijelo će se silno obradovati kad me ugleda.

— Nakon nastupa ona ne želi nikoga vidjeti — tvrdoglavo će tjelohranitelj. — Kad bismo puštali svakoga tko tvrdi da je poznaje i da je njen dobar prijatelj, raznijeli bi je na komadiće... Potražite je negdje drugdje, ova su vrata za vas zatvorena. Kao da uopće ne postoje, amigo!

U stvari, Johnny King je nešto takvo i očekivao. I sam bi kao tjelohranitelj postupio na sličan način. Možda bi bio manje mek i pričljiv.

Okrene se kao da se kani vratiti u dvoranu, a kad se okrenuo i tjelohranitelj, zada mu iznenadan snažan udarac, od kojeg se ovaj samo nemoćno nasloni na zid mucajući nešto nerazgovjetno.

Johnny King mu se podrugljivo nasmiye.

— Mladiću, ti još moraš mnogo toga naučiti!

Zatim otvori vrata i nestane za njima.

U onom slabo rasvijetljenom spletu prolaza, Johnny King se snalazio kao da nikada u životu nije ništa drugo radio nego se vrzmao pozornicama i oko njih.

Odlučno je pritisnuo kvaku i ugledao je.

Rosy Dunn još je stajala ispred zrcala. Njena raskopčana haljina ležala je oko njenih nogu na podu. Na njoj je ostalo još vrlo malo tkanine, ali ona očito uživa u svojoj golotinji, i ne pomišljajući da bi je takvu mogle vidjeti i nepozvane oči.

U tom jednom jedinom trenutku Johnny King se sjeti svega: kako su se oboje siromašni, upoznali, prvih nježnosti i napokon bijega. Da, njih se dvoje najozbiljnije namjeravalo vjenčati. Uostalom, u onim su kolima proveli i svoju prvu bračnu noć...

Odjednom Rosy osjeti da nije sama u sobi. Tiho krikne i hitro podigne haljinu s poda. Već se spremala da glasnije zaviče. A onda ipak, usprkos svim velikim promjenama na njemu, prepozna Johnnyja.

— Nevjerojatno — uzdahne s olakšanjem. — Pa to si ti, Johnny King! Što nisi odmah rekao, momče?

Ogrnula je haljinu, sjela u udobnu stolicu i rekla:

— Pa hajde, pričaj. Vidim velike promjene na tebi.

Johnny King se i protiv volje nasmije.

— Da, i ja sam se ponešto promijenio. Ali ti... ti si toliko drugi čovjek da sam u prvi mah, kad sam ugledao sliku na plakatu, pomislio da se radi o tvojoj blizanki... premda mi nikad nisi govorila da takva postoji... Ali sada me muči drugo pitanje: koju ja Rosy poznajem: pravu ili krivu? Jer ne mogu biti ista žena ona djevojka s kojom sam se trebao vjenčati i ova koju sam večeras vidio na pozornici. Da se radi o godinama, hajde, moglo bi se pomisliti da si se promijenila. Ali za ovako kratko vrijeme... Rosy, zar ne misliš da mi duguješ objašnjenje?

— Lako tebi reći »objašnjenje«. A što poslije?

Johnny King odmahnu rukom.

— Ništa se ne boj. Ne pripadam onima koji žale za prošlošću. Što je bilo, bilo je, a moje su oči okrenute budućnosti. To je zdravije i pametnije. Ipak me zanima istina, ako zbog ničega drugog a ono zato da nekom drugom sličnom prilikom budem pametniji... I

još nešto ti mogu reći: neću ti zamjeriti ma kakvu mi priču sada ispričala. Glavno je da dalje ne tumaram u mraku sumnji...

U tom trenutku začu se kucanje na vratima.

Zatim neki glas iz hodnika zapita:

— Gospodo, je li onaj čovjek ovdje? Da ga izbacim? Ja sam ga zaustavljao, ali me namagarčio.

— Sve u redu, Charly. Gospodin je moj stari prijatelj i njega ste iznimno mogli pustiti k meni. Iznimno. Upravo se spremamo da malo popričamo...

— Ako je tako... — razočarano će glas u hodniku, a onda se tjelohranitelj vrati na svoje mjesto pred vratima uz pozornicu.

Tek sada se pokrene i Johnny King. Polagana koraka, kao da mu je na leđima neki veliki teret, priđe naslonjačima uz mali okrugli stol na sredini prostorije i sjedne u jedan od njih.

Rosy ga je nekoliko trenutaka pozornom promatrala, a kad je na njegovu licu pročitala da joj od njega ne prijeti nikakva opasnost, ustane, ispusti haljinu s kojom se bila samo ogrnula, iziđe iz nje, podigne je s poda jednim prstom i nestane s njome iza trodjelna paravana.

— Tamo ti je na ormariću boca sa čašama. Natoči nam da nazdravimo po-hovnom susretu — vikne mu odande. Dok se on petljao s bocom i čašama, ona se brzo preodjenula. Iza paravana je izišla u zelenoj haljini koja je izvrsno pristajala njenoj crvenkastoj kosi. Johnny King je u sebi morao priznati da je ljepša nego je bila u doba kada su razgovarali o vjenčanju.

U jedan mah podigoše čaše i u jednom gutljaju oboje ispiše vrlo dobar viski, kakav se ne nalazi po salunima.

— Ako želiš da ti ispričam cijelu istinitu priču, natoči još jednom — prozbori Rosy nekakvim čudnim grlenim glasom.

Dok je on natakao, ona nastavi:

— Ako si pomislio da sam te tamo u Jaredu lagala i varala, nisi pogriješio. Što drugo možeš očekivati od jedne droljice koja od četrnaeste godine putuje od saluna do saluna, i to samo zato što joj se upravo takav način života sviđa? Ali da popijemo!

Ponovno su naskap ispraznili čaše.

— Znači, ono u Laredu...

— Da, ono je bila gluma, prisilna gluma, a sada me vidiš pravu, onakvu kakva zaista jesam.. Onaj čovjek s kojim sam živjela u kolibi u predgrađu Lareda i nje govala ga sve do njegove smrti, nije bio moj brat... nego muž... On nije stradao u ratu između Sjevera i Juga, nego ga je nastrijelio savezni šerif... Mjesecima su ga progonili zbog neke pljačke s ubojstvom... Ja s time nisam imala veze, ali on je ipak bio moj muž... Bježeći pred potjerama stigli smo u Laredo. Jedinu izlaz bio je da se proglasimo izbjeglicama: brat koji se vratio kući ranjen iz rata i tamo našao ruševine, a uz njih jedinu preživjelu sestru... U stvari, moj muž se ponadao da će se u Laredu moći izliječiti. Činilo se da se metak u njegovim plućima smirio. Ništa nam drugo nije trebalo nego vremena i mira... Kad si se pojavio, zar sam ti mogla reći da Paul nije moj brat, nego muž? Tko zna što je sve u stanju učiniti muška ljubomora... Ili, zar sam to mogla odati onom dosadnom Cashu Clayborneu? Sam bi vlastoručno objesio Paula... I tako smo živjeli dvostrukim životom. Na sreću, ja sam se rodila na selu, pa sam se dobro razumjela u sve poslove u kući, na dvorištu i u vrtu... Ali moj muž, kao što znaš, nije ozdravio. Na kraju je dobio i tuberkulozu. U međuvremenu smo potrošili gotovo sav novac... Kad je na umro, odlučila sam da se što prije vratim svijetu kojemu jedino pripadam... da se vratim pozornici, pjesmi, plesu...

Rosy ušuti i samo pruži Johnnyju čašu da je ponovno natoči.

— Ne piješ li malo previše? — upita je on naginjući bocu.

— Nekome bi to možda bilo previše, ali meni nije... Ne zaboravi da do ponoći moram nastupiti još jednom... I kakav je to nastup... Svi u dvorani očekuju da će vidjeti kako iz svakog mogej pokreta izbija plamen strasti... Da bi se to uvijek moglo, neophodan je alkohol... I meni se samoj čini da mi viski daje krila...

— Ali kako onda objašnjavaš — iznenadi je Johnny King pitanjem — da si ipak pristala udati se za mene? Pa

ona borba s Cashom Clayborneom... Sada mi se nekako čini da se sve to nije događalo spontano, izazvano osjećajima, već da je bilo dio nekakvog plana. Kao da je u nekakvom mozgu bilo predviđeno da najprije Cash Clayborne nasrne na mene... pa onda Clay...

Rosy istrusi čašu pa nastavi:

— Pogodio si... Uopće si vrlo mudar, Johnny... Čini se da si o svemu tome i prije razmišljao... Da, iza svega toga stajao je onaj zao čovjek Virgil Mannerhan. Jedina je želja njegova života da nestane Claybornea. Stari Jack Clayborne, misli on, i njegovi sinovi i nećaci jedina su zapreka da postane najmoćniji čovjek okružja Laredo. Netko drugi na njegovu mjestu izazvao bi međusobni rat, pa tko je vještiji neka pobijedi. Virgil Mannerhan izabrao je, kako on misli, pouzdaniji put: da se drugi bore umjesto njega...

— Na primjer, ja... — muklo će Johnny.

— Stvar je u tome — gorko se osmjehnu Rosy — da je taj stari i sebični zlotvor jedini u Laredu znao našu tajnu. Možda je to nekako saznao onaj njegov špijun Hondo Cruz, čijem pogonom oku ne izmakne nikakva sitnica. Bitno je da je Virgil Mannerhan znao, i neprekidno nas ucjenjivao... Da smo mu se Paul i ja na bilo koji način suprotstavili, samo bi pozvao savezne šerife i s nama bi bilo gotovo. Morali smo, dakle, slušati...

— A onda ste se pojavili ti i Cash... Ne znam kako, ali Virgil Mannerhan je to odmah doznao. I nije bio lijen: dovezao se pred moju kuću i ucijenio me... Zahtijevao je da se ljubazno osmjehujem jednome i drugome, ali tebi više kako bi Cash uskoro počeo postupati nerazumno... Rekao je, ne bude li kako on, Virgil Mannerhan hoće, ja ću svršiti u zatvoru a moj muž, koji je već izdisao, na vješalima... Ako ga pak poslušam i postupam po njegovim nalogima, isplatit će mi tisuću dolara... Dvije su stvari bile najvažnije: prvo, da dovedem do ludila ljubomornog Casha, a drugo da tebe nagovorim na bijeg... Virgilu Mannerhanu je, čini se, unaprijed bilo jasno da će Cash poći za tobom, da ćete se vas dvojica suko-

biti, da si ti vještiji od njega... I meni je koješta danas mnogo jasnije... Moram ti reći da si mi u mnogome olakšao život time što si mi nakon sukoba s Cashom dao slobodu. Tako sam napokon mogla ostvariti svoj cilj i s tisuću dolara, koje sam dobila od Virgila Mannherhana, kupiti pedeset posto svojeg udjela u ovom zabavištu... Da mi nisi tada dao slobodu nego me i dalje zadržavao uza se, ja bih prvom pogodnom prilikom pobjegla... Ovako je ispalo ljepše... Moram ti reći da je bilo trenutaka kada sam te istinski voljela i kad sam strepila za tebe... Ali ja nisam žena koja bi mogla pripadati samo jednom muškarcu... Moja prava velika ljubav, to je ova publika u dvorani...

Četvrti put je obje čaše Rosy napunila sama. Oči su joj se kriješile od unutrašnje vatre.

Držeći čašu u ruci ona reče gotovo potpurnim glasom:

— Bilo bi mi drago, Johnny da mi oprostiš... Lakše bi mi bilo živjeti sa saznanjem da me ne proklinješ... I prije sam ti htjela reći istinu, ali mi je zatvarao usta užasan strah da se nikada neću iskopati iz Lareda.

Umjesto odgovora on naglo ispije čašu. I Rosy učini isto. A kad je Johnny htio progovoriti, naglo se otvore vrata i u garderobu uđe neki visoki muškarac, taman, ugodan i naočit.

Znatiželjno promatrajući Johnnija on zapita:

— Možda smetam, Rosy? Ili sam možda došao u pravi trenutak?

Ona mu ništa ne odgovori. Samo je nijemo gledala Johnnija.

Onda se Johnny King odlučio i ustane. Pristupi nepoznatom i reče:

— Pretpostavljam da vama pripada drugi dio zabavišta. Vi ste, dakle, Rosyn ortak.

Pridošlica klimne glavom i reče:

— Pogodili ste. Nas smo dvoje ortaci. A tko ste vi, gospodine?

— Ah, samo stari znanac koji je Rosy slučajno prepoznao na pozornici — objasni Johnny. — A sada već odlazim. — I on naglo pruži došljaku praznu čašu koju je još uvijek držao u ruci.

Došljak je zbunjena lica prihvatiti, a kad se htio pobuniti, Johnnija je već bilo nestalo.

Izlazeći u dvoranu Johnny opazi tjelohranitelja kojemu je dao onako korisnu pouku. No čini se da nije bila dovoljno djelotvorna jer momak reče:

— Imao bih volju da vam udarac vratim s kamatima...

Ni sam Johnny ne bi bio u stanju smisliti nešto mudrije. Odmah pristupi čovjeku i ponudi mu:

— Pa što čekaš? Nadam se da ti nije sva snaga u brbljanju. Nisu te valjda postavili ovdje samo kao strašilo?

Kako bi se rado bio potukao. Osjećao je cijelim svojim bićem da bi samo dobra tučnjava zatvorila ponore što su ih u njemu otvorile Rosyne riječi.

Umjesto da prihvati toliko jasan izazov, tjelohranitelj kukavički uzmakne.

Johnny King razočarano odmahne rukom i nikome se ne uklanjajući izleti iz zabavišta.

Kad mu se izgubio iz vida, tjelohranitelj promrmlja:

— I to bi trebalo biti ljudsko biće! Dvonožni tigar a ne čovjek!

X

Johnniju Kingu bilo je dosta Elk Mese, njenih zabavišta, saluna i igračnica, na vrh glave njenih rudara, kopača zlata, kockara, trgovaca i ljepotica. Bio bi najsretniji da je odmah mogao otputovati, nekamo, bilo kamo...

Na žalost, u to doba nije polazila nikakva poštanska kočija. U brdima one putuju samo kad su noći svijetle. A ta noć je bila mračna, nije bila nikakva izgleda da će se iza gustih tamnih oblaka pojaviti mjesec.

Kako nije znao ništa pametnije, ušao je u obližnji salun, na šanku kupio bocu jeftinog viskija, uzeo jednu čašu i zavukao se za stol u kutu.

Za stolom je već sjedio neki čovjek. Izraz njegova lica nije bio osobito radosan. Prije bi se moglo reći da se doimao kao da su čovjeku upravo potonule sve lađe. Bio je pijan, ali još uvijek ne dovoljno. Možda je ta večer

bila za njega jedna od onih ukletih kad se čovjek ni uz najbolju volju ne može dokraja opiti.

Netom je ugledao bocu i čašu što ih je Johnny King donio za stol, čovjek se nakrevelji:

— Zar mislite sami popiti taj otrov?

Ne ostavljajući Johnnyju mogućnost da se predomisli, on posegnu za bocom i napuni svoju već dosta dugo praznu čašu. Da, to bi mogao biti najtočniji izraz: baš ju je napunio. Premda takav naziv ne postoji, smjelo bi se reći da je njegova čaša sada sadržavala četverostruki viski.

Ali nije dopustio samome sebi da se divi tako značajnom pronalasku: netom je čašu napunio a bocu odložio, on u jednom gutljaju istrusi četverostruki viski.

Pun nade pričekao je da ga vraški zapeče u želucu, ali se ništa nije dogodilo.

Johnny pomisli kako je neznančev želudac toliko impregniran alkoholom da ga ni ova četverostruka količina pića ne može uzbuditi.

Uto neznanac progovori:

— Kako su me prevarili, ne možete zamisliti, gospodine, kako su me prevarili.

Sad i Johnny King napuni svoju čašu, također je ispije u jednom gutljaju pa odgovori:

— To je tako: uvijek netko nekoga prevari. Ta se priča stalno vrti u krugu.

Nakon toga ponovno napuni susjedovu čašu — ni svoju, dakako, nije zaboravio — te reče:

— Hajde, ispij, prijatelju. A kad popiješ, ispričaj mi kako su te prevarili. I mene su često varali u životu, a takvih su ljudi obično dobri slušatelji tujih jada. Nikad ne možeš dovoljno dobro upoznati vještinu varanja.

Johnnyjev susjed nije dopustio da ga se dva puta nagovara. Posegnuo je za svojom čašom i ponovno doveo u iskušenje svoj želudac.

A onda počne pripovijedati:

— Uvijek sam bio bez novaca, sirotinja, pa sam odlučio i ja jednom nešto zaraditi... Prodao sam sve što sam imao, kupio dva jaka konja, teretna kola s prikolicom, i na njih natovarao vreće s

najfinijim brašnom. Računao sam: u ovim divljim brdskim krajevima ima zlata i srebra, viski teče potokom, nađe se i lijepih žena, ali nema dobrog brašna, onog od kojeg se peku mlječni kruh, pecivo, kolači. Bio sam uvjeren da ću se vratiti kao bogat čovjek. Ta za moje brašno plaćat će mi zlatom i srebrom...

Čovjek zašuti jer je Johnny King u međuvremenu ponovno napunio čaše. Kad su ispiili, a u čašama je opet bio po četverostruki viski, Johnny King nadoveže:

— Prvorazredan posao, nema sumnje... Ako se ne varam, na kolima i na prikolici je moglo biti i šezdeset centi brašna, zar ne?

— Upravo tako! — javi se nesretan čovjek.

— To ste izvrsno smislili... brašno za kolače u ovim krajevima... Takvo nešto ni jednom trgovcu nije palo na pamet... Brašno bi se moralo prodavati kao slatki med, bez obzira što bi se tu i tamo mogao naći koji kukčić...

— Prokletstvo! Prokletstvo! — razviče se čovjek. — Unutra nije bilo nikakvih kukčića, jer u vrećama i nije bilo brašno. Podvažili su mi, prokleti trgovci! Samo se u prve dvije vreće, one što su ih otvarali preda mnom, nalazilo ono što sam tako skupo platio. U ostalim vrećama bijaše gips, čuješ li prijatelju: gips, onaj prokleti gips od kojeg se oblikuju ukrasi na stropu, u koji se stavljaju polomljene noge i ruke... Znam to dobro jer sam u ratu bio bolničar... Ne kažem, nije gips za baciti, i umjetnici se služe njime, ali ovdje u brdima... Nisam uspio prodati ni jedan kilogram... Toliko da znaš: pred tobom sjedi Fred Hackett...

— A ja sam Jim Ellis — muklo će Johnny King — i uopće ne mogu reći da sam cijelo to vrijeme bio bolje sreće, premda se nisam upuštao u trgovinu bilo brašnom bilo gipsom...

Zatim su dugo šutjeli, baveći se svakim svojim mislima, povremeno ispijajući one četverostruke viskije.

Noć se već blížila kraju kad su krenuli kući. Sada više nisu šutjeli, nego su zapjevali punim glasom. A budući da su obojica bili Teksašani, mogli su

u ovakvoj prilici zapjevati samo jednu pjesmu. I oni su je zapjevali:

**Kad su Meksikanci opkolili Alamo,
Nijedan Teksašanin nije osjetio strah!
Samo je papagaj Jima Bowiea
Brzo snio zeleno jaje!
Ali papagaj nije Teksašanin!**

Fred Hackett poveo je svojega novog prijatelja prema livadi na kojoj su bila njegova i mnoga druga kola, njih na desetke.

Uz Fredova kola sjedio je neki tužni mladić koji kao da se više ničemu u životu nije nadao. Polako je ustao, prijekorno pogledao Freda i rekao mu:

— Gospodine, ja više ovako ne mogu. Vi ste me uzeli za svoga pomoćnika i ja sam cijelim putem pošteno obavljao svoj posao. Rekli ste, čim stignemo ovamo, isplatit ćete me u zlatu. Ja ne tražim zlato, već samo svoju plaću u novčanicama. Čekaju me kod kuće, i oni računaju na taj novac... Dobro, ja znam da vi niste uspjeli prodati to što imate u vrećama... Ali od toga meni nije ni bolje ni gore... Još jednom vas molim: isplatite me!

Fred Hackett se okrenu Johnnyju Kingu, kojega je on znao kao Jima Ellisa.

— Ako možeš, prijatelju, pomogni.. Sve što ovaj poštenu i marljivi mladić kaže, živa je istina... Svega četrdeset dolara spasit će njegovu obitelj i moju čast... Posudi mi, a ja ću ti stotruku vratiti kad prodam... ovo... ovaj...

Johnny King nije ni trenutka kolebao. Izvukao je četrdeset dolara i pružio ih mladiću. Ovaj nije čekao da mu ih neznamac doda, da se možda u međuvremenu predomisli, već mu ih je hitro izvukao iz ruke i još hitrije nestao između kola.

Johnny i Fred nisu puno shvaćali od svega toga. Gledali su za mladićem kojega više nisu mogli vidjeti i klatili se amo-tamo, jedva se držeći na nogama od umora i ispijena pića.

Johnny King se polako spusti na tlo uz kola, tu se promeškolji tražeći najpovoljniji položaj i odmah zaspi.

Nije dugo spavao. Odjednom osjeti kako ga neke ruke izvlače za noge van ispod kola pod koja se u snu bio

zavukao. Uzalud je pomišljao na kolt. Oružje je ostalo pod kolima, sada daleko od njegovih ruku.

U hipu se otrijeznio. Bilo mu je jasno da su ga stigli njegovi uporni progonitelji, ali nije pokazao da razumije što se događa. Radije je glumio pijanoga, počeo je urlati iz svega glasa:

— Ostavite me na miru, vucibatine! Zašto napadate miroljubive ljude! Neka su prokleti svi saluni ovoga svijeta! Dok živim više neću ući u vašu prijavu krčmetinu. Čujete li me, pustite me da se ispavam, jer ako se moj prijatelj Fred Hackett i ja ozbiljno naljutimo, bit će svega.

U međuvremenu je već bio prepoznao napadače. Da, ovaj put je prokleti stari John Clayborne poslao za njim dvojicu nećaka, braću Sama i Morga Cannona...

Moglo bi se reći da su ga uhvatili za noge kao kakva glupog ovna.

Udarajući ga sa svih strana postavši ga na noge.

Morgan Cannon mu se cerio u lice:

— Tako, samo budi poslušan, pa ćeš živjeti tri minute duže nego što si zaslužio... A sad ćemo nas trojica malo u šetnju. Na kraju šetnje čeka te lije-po malo iznenađenje, kakvome se nisi tako skoro nadao... Ah, ti si pak vrlo glup, Johnny King... Jim Ellis i slične gluposti... Nas dvojicu si mislio prevariti. Našli bismo te i da si preplivao preko mora... Pođimo, dakle, i samo bez podvala...

Johnny King je jedno znao pouzdano: ni uz koju cijenu ne smije poći s njima. Očito je da ga se ne usuđuju zatući tu među kolima, pa su ga nakani-li odvući nekamo gdje neće biti svjedoka.

Hoće li živjeti, mora im se oduprijeti odmah tu, pokraj kola, dok postoji mogućnost da se dokopa svojeg oružja ili mu netko pritekne u pomoć.

Baci se na zemlju i desnim ramenom dohvati koljena Morga Cannona, a onda mu ruke obaviše oko nogu. U sljedećem trenutku njegov se neprijatelj nađe na tlu. Sad se njih dvojica uhvatiše ukoštac.

Sam Cannon je skakutao oko njih, ispitujući mogućnost da vrškom čizme zada koji udarac Johnnyju. Za sada

mu to nije uspijevalo. Jednom je, da-
pače, u borbenom žaru okrznuo vilicu
svoje vlastitog brata.

Ali onda je bilo svršeno sa Samom
Cannonom! Dok je on budno pratio
što se događa na tlu pred njegovim
nogama, odostraga ga pogodi udarac
koji bi uspavao i bizona. Johnny King
s olakšanjem ustanovi da se njegov
prijatelj Fred Hackett napokon probu-
dio i shvatio što se događa. Ali nije
na poprište došao sam — poveo je i
svog vjernog »prijatelja«, tešku i kao
čelik tvrdu kijaču. S tom batinom on
je baratao vještinom nekoga izvanred-
no nadarenog i spretnog inačevaoca.

Nakon što je smirio jednoga bra-
ta, pobrinuo se i za drugog. Sad su
Sam i Morg Cannon ležali jedan do
drugog na zemlji nedaleko kola i spa-
vali čvrsto kao da su zaboravili što je
dan a što noć.

Johnny King se sagne pod kola i
dohvati svoje oružje. Gorko se osmjeh-
ne. Zaista je bio lakovjeran kad je pov-
jerovao da ga njegovi progonitelji
neće pronaći u ovoj divljini. A možda
su oni u stvari pratili Rosy Dunn,
koja im je i ne znajući poslužila kao
mamac?

Uto pristigoše vozari susjednih kola.
I mnoge od njih je probudila vika i
tučnjava. Stadoše u polukrugu oko
onesviještene braće. Jedan od njih za-
pita:

— Imali ste neprilika, Frede? Jesu li
to razbojnici?

— Napali su moga prijatelja. To je
sve što znam o njima, ali meni je do-
voljno.

Johnny King priđe prijatelju:

— Moram ti zahvaliti, Frede. Spasio
si mi glavu. Ova su me dvojica braće
namjeravala ubiti. Posrijedi je glupa
osveta. Ja sam u samoobrani ubio nji-
hova bratića i sad me progoni cijela
obitelj Clayborne, tamo iz Lareda.
Kažu da me neće prestati progoniti
dok me ne vide mrtvog.

Ljudi su ga ozbiljno slušali.

Onda se javi jedan koji se doimao
nekako dostojanstveno i bio malo na-
lik na istinskog vozara:

— Tko na ovom svijetu nema nepri-
jatelja? Kažite, tko? Ali pravo je čudo

kad čovjek nađe prijatelja na kojeg
može računati i u najtežoj neprilici.

— Točno — reče Johnny King. — Pri-
jatelji su ono najvrednije na svijetu.

— A što ćemo učiniti s ovima? —
ponovno se javi dostojanstveni. — Oni
su zaslužili to što su dobili, zar ne? A
kad se oporave, opet će poći tvojim
tragom. Je li tako, amigo?

Johnny King klimne glavom.

— Prije ili kasnije prisilit će me na
borbu. Ali to više nisu poštene borbe.
Napadaju iz zasjede, s leđa, na spava-
nju, dvojica protiv jednoga. Zaborav-
ljaju da na taj način i meni daju pra-
vo da se branim kako znam.

— Tebi se očito sve to već pomalo ga-
di — ocijeni dostojanstveni.

— Naravno — odgovori Johnny. — Ja
mrzim ubijanje. Borim se samo kad
me se na to prisili. Mislim da ću sada
pokušati nestati. Ako me ne pronađu,
možda se ove usijane glave vrate
kući.

— Nešto mi je palo na pamet — smi-
juljeći se reče Fred Hackett. — To su
moja kola i prikolica, tu su vreće s
gipsom koji ovdje ne može poslužiti ni
meni ni bilo kome drugome. Ali, mož-
da bi upravo taj bezvrijedni gips mo-
gao tebi pomoći da stekneš veliku
prednost... Evo što predlažem: prije no
što ova dvojica dođu svijesti, dobro
ćemo im zagipsati noge i ruke, kao da
su ih polomili u tučnjavi. Kao što sam
ti već rekao, nešto se razumijem u taj
posao jer sam ga izučio u ratu... A ti,
amigo, odmah podbrusi pete... Žao mi
je što tako brzo odlaziš. Tko zna,
možda bismo nas dvojica zajedno uspje-
li prodati čak i taj gips. Ali sada se
radi o tvojoj glavi, a to je važnije od
svega gipsa na svijetu.

Johnnyja Kinga su ove riječi dubo-
ko ganule. On čvrsto stisne ruku Fre-
du, oprost se i s ostalima i požuri pre-
ma postaji poštanske kočije.

Imao je sreću. Tamo je upravo staja-
la šestoprežna kočija, spremna da za
koju minutu nastavi put. U njoj je
bilo praznih mjesta.

Johnny podigne u poštanskom ure-
du svoju torbu, kupi putnu kartu i
udobno se smjesti u kutu kočije.

Sad kad se smirio, u svijest mu nav-
re stotinu misli, jedna crnja od druge.

Ponajprije Rosy Dunn koju je volio i s kojom se kanio vjenčati... Zar je moguće da je sve ono što su proživjeli zajedno, bila laž? Spavala je u njegovu zagrljaju a razmišljala kako će potrošiti tisuću dolara koje je dobila zato što ga je namamila u klopku. Možda bi mu iz revolvera izvadila metke da joj je stari John Clayborne ponudio drugih tisuću dolara...

Pa onda ta braća Sam i Morg Cannon. Njeverovatno je kako su ga uspjele pronaći usprkos svim njegovim krivudanjima, puštanju brade, promjenama u načinu odijevanja i novom imenu. Lijepo je to što će im staviti gips na ruke i noge, ali oni će možda već za koji dan ili čak sat poći za njim. Opet će morati spavati s jednim otvorenim okom, neprekidno mijenjati smjer kretanja i stalno držati kolt spremnim za ubijanje. Zar se to može nazvati životom?...

Šestoprežna kočija već je bila odmakla petnaestak kilometara kad su se braća Cannon osvijestila i prisjetila što se dogodilo. A nije im to bilo ni malo lako, jer je jednog i drugog užasno boljela glava. Fredova kijača, debela kao dječja ruka, ostavljala je duboke tragove izvana i iznutra.

Ali to nije bilo sve: lijeva ruka Sama Cannona, ona kojom on poteže revolver, bila je u gipsu i on ju je morao nositi obješenu u rupcu ispred prsa.

Njegov brat Morg Cannon još je u gorem položaju. Njemu je u gipsu desna noga, i to od pete do iznad koljena. Teško se kreće i već je shvatio da će mu biti najbolje da nabavi kakav štap.

Dok oni tako i ne znaju kamo bi sa sobom, promatra ih neki čovjek mračna pogleda. Zasjeo je na tronošću uz logorsku vatru i požudno srče crnu kavu.

Braći Cannon i ne pada na pamet da je to čovjek koji ih je, dok su oni bili u nesvijesti, toliko bogato obdario gipsom, sve po vojnim propisima. Još manje znaju da je upravo ta ruka što sada pitomo drži šalicu sa crnom kavom, jutros vitlala kijačom koja je

pokopala sve njihove planove da se napokon domogne Johnnija Kinga.

A tu je i nekoliko drugih ljudi. Stoje u krugu oko njih, paze na svaki njihov pokret i mračno ih pogledavaju. Čini se kao da tek odlučuju što će s njima dvojicom...

Usprkos bolovima u glavi Sam i Morg shvaćaju da je u njihovu korist da ljude oko sebe ne izazivaju, već da budu što smjerniji.

Prošlo je prilično vremena prije nego što je Fred Hackett napokon progovorio:

— Liječnik je već otišao. Uostalom prilično je dugo sjedio ovdje i čekao, ali vas dvojica niste pokazivali nikakvu ozbiljnu namjeru da se uskoro probudite. A niste vi jedini bolesnici na svijetu... Poručio vam je da se još neko vrijeme ne krećete dok se gips dokraja ne stvrdne...

— Dobit ćete vi svi skupa — ote se Samu Cannonu i on odmah požali svoje riječi.

— Što će tko dobiti i od koga? — izazva ga Fred Hackett, a onda naglo ustane.

Braća i nehotice ustuknuše.

Tada se javi neki dostojanstveni glas iza njihovih leđa. Nisu znali tko im to govori jer se jednostavno nisu usuđivali okrenuti.

— Vi ste, čini se, prijetili — spočitavao im je nepoznati. — Zaboravili ste pri tom da vas dvojica niste u prilici da bilo kome prijetite, već bi bilo mnogo bolje da kleknete i molite kako bismo bili prema vama milostivi... Vi se zacijelo pitate tko smo to zpravo mi? E, pa saznajte i to: svi mi ovdje, što nas vidite i ne vidite, a i oni koji nisu ovdje nego negdje drugdje u gradovima, na cestama i privremenim logorima, činimo moćan savez vozara kola. Nitko od nas nije sâm, jer mi svi jedan drugome pomažemo u nevolji, spremni u opasnosti za druga i glavu žrtvovati. Možete li vas dvojica nešto takvo uopće shvatiti, vi što pripadate ljudima koji misle jedino o sebi i svojim problemima?... Zivi ste, i kažite nam iskreno hvala. Moglo se lako dogoditi da ne budete živi, i u ovom gradu ne bi se našao nitko tko bi zažalio za vama. Jer vi ste poput

najobičnijih razbojnika provalili u naš logor, napali našeg dragog gosta, izazvali tuču... Za takve se stvari ponegdje i vješa, momci... Neka vam ovo posluži kao pouka da se ubuduće klonite vozara teretnih kola. Mogli biste naletjeti na nekoga tko vas je ovdje vidio, i tada bi s vama bilo svršeno... A sada nestanite!... Što čekate! Rekao sam vam da nestanete dok...

— Da, nestanite — uskoči Fred Hackett — ali prije toga morate platiti troškove liječenja... Neće vam biti teško jer su vam džepovi puni novaca... Odakle vam toliko dolara? U ovoj zemlji mnogo novaca imaju samo razbojnici... Pošteni ljudi ne... Dakle, troškovi liječenja zajedno s utrošenim gipsom iznose deset dolara... Platite i nestanite!

Samo da što prije odu odavde, braćo bez pogovora izvadiše novac i položili Fredu Hackettu na dlan deset dolara.

Kad su već okrenuli leđa u namjeri da podu, ponovno se javi dostojanstveni glas:

— Toliko da znate... u vašim koltovima nema metaka... Da vam slučajno ne bi pala na pamet kakva ludost koju biste onda skupo platili...

— A što se tiče gipsa... — javi se Fred Hackett — skinite ga nakon dva tjedna. Nikako ne ranije, ako vam je mila na ramenu glava...

Tek sad su ih pustili da odu.

XI

A kad su Sam i Morg Cannon stigli nadomak prvih kuća Elk Mese, pred njih iz šipražja iskoči zdepasti i poput Apaša zbijeni i žilavi muškarac.

Obojica su u međuvremenu bili napunili svoje koltove. Netom se čovjek pojavio pred njima, obojica posegoše za oružjem.

On ih umiri jednim pokretom ruke.

A tog su čovjeka njih dvojica mrzili možda i više nego Johnnyja Kinga. Da su u njega zapazili samo jedan sumnjivi pokret, odmah bi zapucali.

Bilo je to Hondo Cruz, najpovjerljiviji čovjek Virgila Mannerhana, i moglo bi se doista reći da ga ni u snu nisu očekivali na ovom mjestu.

Sam Cannon ne izdrža nego Hondo istrese u lice:

— Prokletu pseto! Opet štitiš Johnnyja Kinga. Radiš za svoga gazdu Virgila Mannerhana, zar ne? Skupo će te stajati taj prijavi posao. Kad sredimo Johnnyja Kinga, doći ćete na red ti i gazda.

Hondo opet raširi ruke.

Bilo je nečega u tom pokretu što ih je navelo da ipak ne povađe revolvere.

Spuštenih ruku pričekashe da Hondo Cruz napokon progovori:

— Ti previše govoriš, Same — započe Hondo. — Radi se jedino o tome da moj gazda Virgil Mannerhan želi znati tko će se od vas Claybornea uhvatiti ukoštac s Johnnyjem Kingom. Živimo na istom tlu i potrebno je da sve znamo jedni o drugima. Uostalom, ako vas to toliko zanima, reći ću vam i to: obitelj Clayborne je ovaj put zagrizla u pretvrdi metak. Mislim, naravno na Johnnyja. Eto, ni vas dvojica niste jutros uspjeli. Mislim da ćete idući put proći još mnogo gore. Pokosit će vas kao i Casha i Claya. Neka vas ne zavarava što ste dvojica. Za borca kao što je on, to je stvar bez važnosti. Ionako se nikada ne zna unaprijed što će učiniti... Zanima li vas možda gdje je sada? Ne, nije u salonu uz nesuđenu Rosy Dunn. Još rano jutros, odmah nakon što su vozari teretnih kola obračunali s vama, krenuo je šestero-prežnom kočijom na Zapad... Zanima li vas također kada istim smjerom polazi iduća kočija? I to ću vam reći: imate još pet sati vremena. To je potpuno dovoljno da u nekoj hotelskoj sobi skinete sa sebe sav taj gips... Vi ste doista povjerovali da su vam ruka i noga toliko povrijeđeni da vam je potreban gips? Momci, momci! Sve je to bila samo vrlo uspješna šala vozara koji su Johnnyja Kinga noćas uzeli pod svoje i smislili izvrstan plan kako da vas onemoguće da barem nekoliko dana ne krenete za njim... Onda, jeste li zadovoljni? Ne vidim baš da su vaša lica oduševljena. Odlazim...

Kad je to izrekao, Hondo Cruz se okrenu da ode.

— Čekaj! — vikne Sam. — Kako znaš da je taj gips na nama samo šala? Može li čovjek tebi bilo što vjerovati?

Odlazeći, Hondo Cruz se nasmije. Onda im dobaci preko ramena:

— Vi dobro znate da je to što kažem istina... A reći ću vam i to, da sam bio u blizini kad vam je vozar Fred Hackett, onaj isti koji vas je rano jutros svojom kijačom poslao u carstvo snova, stavljao grips na zdravu ruku i nogu... — Zatim ode.

Sam Cannon se sav zacrvenio od bijesa.

— Fred Hackett... proklet bio... No, taj neće dočekati današnju večer.

— Ne znam — slegne ramenima njegov brat. — Ne znam je li najmudrije da se upravo sada sukobimo s tim vozarima. Vidio si i sam da su prilično složni. Lako bi se moglo dogoditi da u sukobu jedan od nas dvojice strada... Zbilja ne znam da li bi onda onaj koji preostane mogao obaviti posao... Stari John Clayborne svakako se ne bi složio s time...

Sam Cannon spusti glavu.

— Imaš pravo. Najprije Johnny King, onda Hondo Cruz i ostali... Osim toga, još me uvijek bili glava... Da, bit će najbolje da u hotelu uzmemo sobu, skinemo taj prokleti gips i malo se odmorimo...

Johnny King je izdržao u kočiji sve dok nisu tri puta promijenili konje. Sada su već bili preko stotinu kilometara daleko od Elk Mese.

Tada on odluči: dosta je bilo bježanja!

Cijelo vrijeme putovanja on je razmišljao o stvarnim mogućnostima da pobjegne progoniteljima. Na kraju je morao zaključiti, kako mu do sada nijedniji ni jednom nije uspio. Pronašli su ga i Cash i Clay i braća Cannon. Pa i nije sve u tome što ga naposljetku ipak pronađu. Mnogo je gore što tada oni određuju uvjete borbe, koji za njega nisu uvijek najpovoljniji. Clay Clayborne ga je napao u trenutku kad se još jedva držao u sedlu. Braća Cannon mogla su ga i ubiti da su bili

samo malo vještiji. Uostalom, i ubili bi ga da ga nije spasio Fred Hackett... Osim toga se u zadnjem sukobu pokazalo da su njegovi progonitelji odustali od poštene borbe. Braća Cannon će mu, kad ga danas-sutra dostignu, namjestiti klopku i on neće moći dovoljno brzo pucati u dvojicu napadača od kojih mu jedan stoji sprijeda a drugi odostraga, ili pak jedan slijeva a drugi desna.

Razmišljajući o svemu u kočiji, Johnny King je također ustanovio kako nije isključeno da su dva brata već krenula za njim. U poštanskom su uredu lako mogli saznati u koju se kočiju ukrcao. A što se tiče one šale s gipsom — bilo bi zaista naivno očekivati da će Sam i Morg duže od nekoliko sati vjerovati da su im zdrave noge i ruke bolesne. Ako ništa drugo, netko će im za kakav sitan novac odati istinu...

A kad idućom kočijom pođu za njim, na svakoj će se postaji raspitivati o njemu, dobro plaćati za svaki vrijedni podatak, i eto ih uskoro ponovno njemu za vratom.

Ipak, ovaj put neće biti tako. Jer on više neće bježati, neće im stalno prepuštati prednost da sami biraju uvjete borbe. Ovaj put će on odlučiti gdje će ih, kako i kada dočekati!

Izabrao je mjestance Ladigo. Tu je uz odmorishnu zgradu poštanske linije bila skromna gostionica, a malo dalje trgovina i pet-šest kuća. I to je sve. Otpadala je mogućnost da se on i njegovi progonitelji dugo skrivaju jedni pred drugima. Čim se braća Cannon pojave, proradit će revolveri, pa neka bude što bude.

I tako je Johnny King napustio kočiju, odnio svoj prtljag u poštanski ured i smjestio se na hladovitoj verandi gostionice. Tu je ručao i popio pivo, a onda se zavalio u ugodnu stolicu za nihanje i zadrijemao.

Stotinjak kilometara po neravnom tlu šestoprežna poštanska kočija, koja svakih tridesetak kilometara mijenja zapregu, prijeđe za kakvih sedam sati.

I tako je kočija kojom su putovala braća Sam i Morg Cannon stigla u Ladigo uvečer.

Johnny King je odmah ustao iz svoje stolice, sišao s verande i nestao iza ugla kuće.

Poštanski namještenici su jedne ko- ne isprezali a druge uprezali.

Žena vlasnika gostionice prostirala je veliki stol za kojim će putnici, po običaju, zajedno večerati. U Ladigu se kočija nešto duže zadržava, da bi, kad se potpuno zamrači, nastavila put rav- nicom.

Sam i Morg Cannon izišli su zadnji, i to jedan s lijeve a drugi s desne stra- ne kočije. Oprezno su se osvrtni oko se- be, a onda se našli na nogostupu.

Johnny King se pitao, hoće li ući u gostionicu i večerati s ostalim putnici- ma?

No oni su odšetali na verandu. Tu su opet neko vrijeme stajali i osvrtni se oko sebe, a onda Sam Cannon dovi- kne čuvaru poštanske postaje:

— Hej, čuvaru, je li možda danas u podne ovdje jedan visoki i vitki muškarac, sivih očiju i u tamnom odi- jelu?

Čuvar pogleda prema stolici za nji- hanje u kutu verande gdje je Johnny King prodrijavao cijelo popodne, ali ona je sada bila prazna.

Zatim pogleda braću Cannon i reče:

— Znaite, u naše malo mjesto rijetko tko dolazi. Pa i što bi ljudi tražili ovd- je? Hoću reći...

— Pitam za momka koji se doima poput nekog visokog Indijanca — oštri- je će Sam Cannon. — Mi mislimo da je on mogao sići upravo na ovaj posta- ji... Da nije slučajno odmah kupio konja i odjahao?... Ili je još uvijek negdje u blizini?...

Ovaj put čuvar ne odgovori ništa. Samo je nijemo gledao prema uglu kuće iza kojeg je odjednom iznikao čovjek za kojeg su pitala ova dvoji- ca... Johnny King...

Braća Cannon su zamijetila njegov ukočen pogled i nagli okrenula glave.

Lica im se oduljiše. Njihov plan da tog momka iznenade i napadnu s dvi- je strane, sada je pao u vodu. Neće biti ništa od toga da ga uhvate na spa- vanju ili mu čak pucaju u leđa. On je u stvari iznenadio njih, i na njima je da pričekaju kakav će im način borbe nametnuti.

Sve ih je to toliko ošamutilo, da su oružje povukli bez ikakva dogovara- nja, svaki od njih kao da je sada naj- važnije da obrani svoj život...

A bili su brzi, osim toga bila su dvo- jica.

Ali Johnny King bio je mnogo brži.

Morga Cannona je pogodio prije nego je ovaj uspio ispaliti metak. Samo se okrenuo oko svoje osi, od- mah mu je ispao kolt, a onda je i sam tresnuo na tlo verande.

Dakako, drugog brata Johnny King nije mogao pogoditi istodobno. Tako je Sam Cannon ipak uspio odapeti. Ali već dok je to činio, zateturao je od snažnog udarca metka. Nije dospio pogledati je li njegovo tane pogodilo cilj. Bio je mrtav i prije nego se slo- žio na tlo do brata.

Odjeknula su, dakle, samo tri puc- nja, dvojica su već bila mrtva, a tre- či... Johnny King... lagano je zateturao pogođen u rame.

Čuvar postaje kao da je izgubio moć govora. Još uvijek stoji na istom mjestu otvorenih usta i pokušava shvatiti što se dogodilo. Čini mu se, previše se sve to brzo odvijalo a da bi moglo biti stvarno.

Ipak, dva mrtva čovjeka na podu verande nisu nikakvo priviđenje. Pa ipak, i sada još u njegovu uhu odjeku- ju njihove oštre riječi što su mu ih dobacili umjesto pozdrava.

Na kraju čovjek zaklima glavom i reče:

— Ovo je ludo, previše ludo za mene...

Držeći se desnom rukom za ranjeno lijevo rame, Johnny King mu reče:

— Žao mi je što se sve to dogodilo upravo ovdje, ali ja nisam mogao ni- šta izmijeniti. Potegli su oružje netom su me ugledali.

Čovjek potvrdi glavom.

— Upravo je tako. Sami su potražili svoju smrt. Sve sam jasno vidio... Ali vi... Kako ste uspjeli njih dvojicu...

— To su nećaci starog Johna Clay- bornea. On ih je poslao mojim tragom i vjerojatno im napunio džepove nov- cem. Pokopajte ih i nekako obavijesti- te starog. Ja ću kočijom dalje. Zna- te li nekog ovdje tko bi mi mogao očisti- ti i previti ranu?

— Nisam doduše liječnik — reče čuvar — ali se prilično razumijem u te stvari. Dođite u moj ured...

Dvadeset minuta nakon toga Johnny King je već sjedio u kočiji koja je strelovito pojurila u noć. Između njega i ostalih putnika podigao se neprobojni zid šutnje. Svi su znali što se dogodilo, znali su i to da se on morao braniti, ali je za njih ipak bio u prvom redu ubojica, čovjek koji oko sebe sije smrt, kao što netko drugi sipa šale.

Braća Cannon nisu bili osobito razgovorljivi putnici, svi su pamtili kako su cijelo vrijeme putovanja od Elk Mese do Ladiga jedva progovorili koju riječ, uglavnom su samo međusobno šaptali, ali su zajedno s ostalima udisali isti suhi zrak, pa ih je čak i to na neki način zbližilo. A sada su ta dva mladića mrtva, više nikada neće ovako sjediti u kočiji, nikada više pogledavati kroz prozor, a na njihovu je mjestu čovjek koji im je oduzeo ono najdragocjenije što su posjedovali, njihove živote. Da čuli su, oni su prvi potegli oružje, vjerojatno su i sišli iz kočije samo da ga pronađu i ubiju, ali smrt je smrt i ona u ljudi uvijek izaziva jezu, bez obzira kako do nje dolazilo...

XII

Još prije kraja noći kočija je stigla u Cripple Creek, jedan od većih gradova na poštanskoj liniji.

Johnny King je u međuvremenu bio odlučio da će ovdje prekinuti putovanje kako bi se odmorio i potražio pravog liječnika da mu pregleda ranu.

Prije no što je krenuo o u obližnji hotel, svratio je u poštanski ured i tu se raspitao kada stiže sljedeća poštanska kočija iz smjera Elk Mese. Nekako je slutio da bi to za njega moglo postati važno.

Rosy Dunn, njegovo najveće razočarenje u životu, dokraja mu je otvorila oči. I prije je slutio da u pozadini svih njegovih nevolja stoji bezosjećajni, lukavi i bezobzirni Virgil Mannerhan. Od

Rosy je međutim saznao da on ne samo da stoji u pozadini, nego putem svog najodanijeg suradnika Honda Cruza čak i pomiče konce ove strašne igre u kojoj su već pale tolike glave. Zar je onda isključeno da je Hondo Cruz pošao za njim i braćom Cannon sve do Elk Mesa kako bi iz neposredne blizine pratio daljnje događaje?

Ako je, dakle, bio tamo, zacijelo nije ostao sjediti u kakvom zabavištu nakon što su njih trojica otputovali, Johnny King jednom a braća Cannon idućom kočijom. Jednako je tako pouzdano da je u tom slučaju već saznao za njihovu krvavu borbu u Ladigu. I što dalje? Hoće li požuriti u Laredo da svog poslodavca obavijesti o novoj epizodi sukoba, ili već ima u pripremi neki novi zadatak? Pronicljiv kakav jest, zacijelo je shvatio kako je Johnny King odlučio da prestane biti lovinu i premetnuo se u lovca. Nije mu bilo teško saznati da u Elk Mesi boravi i Rosy Dunn, da ju je Johnny King posjetio i s njom dugo razgovarao. Iz toga je lako mogao zaključiti da Johnny sada zna za pravu ulogu Virgila Mannerhana u njegovu sukobu s obitelji Clayboren. Ako je i to spoznao, a više je nego vjerojatno da jest, onda mu također mora biti jasno kako je Johnny King odlučio da napokon obračuna s pravim uzrokom svih svojih nevolja, s Virgilom Mannerhanom... A to može značiti samo jedno: sljedeći je zadatak Honda Cruza, da onemogući njega, Johnnyja Kinga! On je obavio posao koji mu je namijenio Virgil Mannerhan i sada je tren da zauvijek nestane, jer bi vrlo brzo mogao postati opasan i njemu samome, pa i Hondu Cruzu!...

S tim mislima Johnny King uđe u hotelsko predvorje.

U službi je bio noćni vratar koji mu reče da postoji slobodna soba sa stražnje strane hotela i s pogledom u dvorište.

Johnny King se upiše u knjigu gostiju kao Jim Ellis. Tada reče vrataru da su mu potrebni liječnik i velika posuda vruće vode.

Njegova je hotelska soba bila i više nego skromna: stari krevet, do njega crvotočni ormar, zrcalo s umivaoni-

kom, u uglu sobe okrugli stol i dvije stolice.

Umoran od puta i iscrpljen od nove rane Johnny King sjedne na jednu od tih dviju stolica a na drugu ispruži noge.

No nije dugo sjedio. Vrlo brzo netko oštro zakuca na vrata.

Bio je liječnik.

Čovjek mu pregleda ranu, promrmlja nešto nerazgovijetno, a onda otvori svoju crnu torbu.

Radio je brzo i spretno, jer je, zahvaljujući okolnostima, upravo u tom poslu stekao najveće iskustvo.

Kad je obavio posao, zatraži od Johnnyja Kinga pet dolara. To je bilo mnogo više no što su tražili drugi liječnici, ali je Johnny King bio vrlo zadovoljan njegovim radom, te mu bez prigovora isplati zatraženu svotu.

Liječnik iziđe, Johnny King zakračuna vrata pa se s užitkom izvali na krevet. Predstavljalo je divno olakšanje to što je znao da može spavati sve do večeri kad stiže slijedeća kočija iz smjera Elk Mese. Prije toga bi Hondo Cruz mogao stići jedino da se u međuvremenu pretvori u pticu.

Spokojno je spavao cijelo poslijepodne, a kad se probudio osjeti silnu glad.

Oprao se i odjenuo čistu košulju. Istodobno je zaključio kako uskoro mora kupiti još jednu košulju, jer je ona prva stradala u sukobu s braćom Cannon. On nije imao vremena da je opere i zašije.

Prilično brzo je izišao iz sobe, prošao kroz dugi hodnik i zastao kraj portirnice.

I tada se ukočio. Pomislio je da je ugledao prikazu, da mu se razum pomutio odolikih uzbuđenja.

Pred njim je stajala Nancy, ljepša nego ikada, smirena lica, svijetla pogleda.

Nancy Lassitter, čijeg je muža morao ubiti kako bi spasio i nju i sebe, a ona je nakon toga leš svoga muža zatrpala kamenjem.

Zena koja mu je toliko puta pomogla u nevolji, premda ništa dobra nije mogla očekivati od njega. Pružila mu je utočište kad je teško ranjen i na rubu svijesti stigao do ranča na koje-

mu je robovala mužu-nasilniku. Nahranila ga je premda nije imao novaca da joj plati. U Signalu mu je dala kovanja kako bi na sijenu u štali za iznajmljivanje mogao prizdraviti. Cijele je noći nakon naporna puta plesala da mu odmah ujutro može kupiti košulju... Dokle bi tako mogao nabrajati? A on nikada ništa nije učinio da joj sve te dobrote dostojno uzvрати. Nije se čak ni oprostio od nje kad je odlazio.

Draga, dobra, lijepa Nancy.

U tom trenutku ona podigne glavu i oči joj se rašire od silna čuđenja. Otvorila je usta da nešto kaže, ali ih je odmah, bojažljivo se osvrćući, zatvorila. Pa ipak je Johnny King mogao u njenim očima pročitati silnu radost.

— Nancy — prošaputa ni sam ne skrivajući radost zbog ponovnog susreta.

Ona se ponovno bojažljivo osvrne. Očito nije željela da netko zamijeti njihovu bliskost. Kad se uvjerila da nikoga nema u blizini, Nancy reče:

— Veseli me što te vidim, Johnny... Više se zbilja nisam nadala da ću te ponovno vidjeti... Je li tebe jutros posjetio liječnik?... Upisao si se u knjigu kao Jim Ellis, zar ne?

Opet se osvrnula, sada nešto manje bojažljivo, a onda nastavi:

— Taj čovjek, mislim vlasnik ovog hotela... Frank Wilow... bio je vrlo dobar prema meni... kao nitko... Izvukao me iz saluna i zaposlio ovdje... Mislim da ću se udati za njega... Jednostavno više nisam mogla izdržati u salunu... Nije to za mene. Precijenila sam svoje snage... A taj čovjek... ma nije to samo zato što me izvukao iz one jazbine... nalazim u njemu nešto mnogo značajnije... Mislim da bih mogla biti sretna s njim... On je vlasnik hotela i ujedno poštanski i trgovački agent...

Johnny King zamišljeno klimnu.

— Zaslužila si Nancy, sreću. To sam uvijek mislio...

Zatim joj pruži ključ sobe.

U taj mah začuje za leđima korake. Hitro se okrenu i ugleda visokog plavokosog muškarca, ponešto krupnog.

Čovjek reče Nancy:

— Zamalo se kočija... Imamo li praznih soba?

— Dvije jednokrevetne, Frank — odgovori Nancy.

Hotelijski naklonom glave pozdravi Johnnyja Kinga, dobaci brzi pogled Nancy, nasmiješi joj se i ode dalje.

Nancyne oči ispunile se suzama.

— Da, čini se da imaš pravo — odsutno će Johnny King. — Doista bi mogao biti dobar čovjek. Osim toga s obje noge stoji na zemlji. To je upravo nešto za tebe, Nancy...

Rekavši to krene hodnikom u blagovaonicu. Glad mu nije dopuštala da se i dalje bavi dubokim mislima.

U sumrak je stigla poštanska kočija.

Iz svog zakloništa Johnny King je promatrao putnike. Nije mogao svladati uzbuđenje: stigne li odista Hondo Cruz, njegova igra sa životom i smrću potpuno će izmijeniti karakter. Dojučerašnji saveznik postat će mu najopasniji neprijatelj.

I Hondo Cruz je zbilja stigao. Kretao se polako, kao da cijelim svojim tijelom ispituje okolinu. U jednom trenutku Johnny King osjeti da bi ga lukavi protivnik mogao osjetiti već i samim svojim nagonom tragača.

Oprezno se povuče dublje u mrak. Ali nije imao nikakvih iluzija: Hondo Cruz će već za nekoliko minuta otkriti da je on sišao u Cripple Creeku i unajmiti hotelsku sobu.

I što će tada učiniti?

Ma koliko o tome razmišljao, Johnny King nikako nije mogao izvesti konačni zaključak.

Zatim je krenuo u grad. Stalno je bio u pokretu, ulazio i izlazio iz saluna, zabavišta, samo da ne misli na neminovno.

U jednom trenutku, za šankom nekog lokala, Johnny King osjeti da ga njegov protivnik promatra. Nije okretao glavu. Na taj bi ga način samo upozorio da zna kako ga Hondo Cruz slijedi i naslućuje njegove namjere. A u ovoj igri, u kojoj je jedini ulog vlastita glava, najjača je karta upravo iznenađenje.

Tek se poslije nekoliko minuta odmaknuo od šanka. Onda je primijenio malo lukavstvo: naglašeno čvrsta koraka pošao je prostorijom saluna, poput čovjeka koji osjeća pripitost pa se

upravo zbog toga trudi da ide ravno. Ako je Hondo Cruz doista negdje u blizini, možda ga ovo navede na kakvu makar i sitnu nepromišljenost. U sukobu s ovakvim protivnikom i to bi bilo dovoljno...

Kad se vratio u hotel, Nancy nije bilo u portirnici. Tu je i opet sjedio noćni vratar, sijedi, mirni i iskusni čovjek.

Tek što je otključao vrata svoje sobe, Johnny King je osjetio da je netko već unutra. Teško bi bilo reći kako je zapravo došao do tog zaključka. Da li ga je na to upozorio sluh, miris, ili nešto treće, neobjašnjivo, nešto što se stječe u lovu na divlje konje, u nadmudrivanjima s Indijancima, u svim onim neprekidnim opasnostima života u divljini?

Ali to što ga je upozorilo, nije bio znak opasnosti.

Johnny King zatvori za sobom vrata i nasloni se na zid.

— Ja sam tu, Johnny — javi se glas Nancy iz kuta sobe gdje je bio okrugli stol s dvije stolice.

On svlada uzbuđenje i zapita je posve mirno:

— Zar mi želiš još nešto reći?

Nije mu odgovorila ali je jasno čuo kako ustaje i posrćući mu prilazi. I sam se odlijepi od zida i pohrli prema njoj.

Sreli su se na sredini sobe, bez riječi se zagrlili i onda dugo ljubili.

Sve punije je osjećao toplinu njezina tijela. A onda, kad su se njihove usnice na trenutak rastavile, ona počeo drhtati, da bi zatim i zaplakala, tiho, gotovo nijemo.

Kad se malo pribrala, reče:

— Oh, Johnny, tako sam željela miran život, spokojstvo, svoje dostojno mjesto među ljudima, posao koji će svi cijeniti. Toliko mi je bilo stalo do toga da netko bude sa mnom dobar, da me poštuje, voli... Mislila sam da sam sve to našla... Ali otkako sam tebe ponovno ugledala, sve te moje želje izgubile su bilo kakvo značenje. Hoću jedino tebe. Povedi me kamo god želiš, ništa mi neće biti teško u tvojoj blizini. Ne ostavljaj me više, dragi moj, jer bez tebe mi nema pravo života... Žao mi je Franka Wilo-

wa. On me doista voli i sve bi učinio za mene, ali ja ne mogu bez tebe.

On joj zatvori usta dugim poljupcem.

Kad je Nancy prestala drhtati, on je ispusti iz zagrljaja, teško uzdahnu i kao preko volje reče:

— Nancy, moram ti reći da se u mom životu još uvijek nije ništa bitno promijenilo. I sada mi je jedan čovjek na tragu i vjerojatno će me noćas pokušati ubiti... Možda se već prikrada prozoru moje sobe, vratima... Shvaćaš li: u takvoj situaciji moja je blizina jednako opasna tebi kao i tvoja blizina meni... Ne, Nancy, još uvijek ne možemo zajedno na put... Preživim li i ovog najnovijeg napadača, morat ću otputovati u Laredo, a tamo me nitko neće dočekati s pjesmom i plesom... Opet će progovoriti oružje... Zar da te žrtvujem svojoj zloj sudbini?

Nancy se stresla od užasa. Kad je ustanovila da je promijenio ime, pomislila je da je jednom za svagda obracunao s prošlošću, progonima... Bilo je strašno znati da je sve ostalo po starom; da je Johnny King i dalje progonjen nesretnik koji nema pravo negdje je podignuti krov nad glavom, naći kutak za svoj mir...

Ona stisne šake i reče:

— Razumijem, Johnny, i strašno mi je žao što te ne puštaju na miru. Ja najbolje znam kako ti mrziš ovakav način života, ubijanje... Ali nešto želim znati odmah, bez ikakva daljnjeg odlaganja... O tome ovisi cijeli moj budući život... Voliš li me, Johnny?... Osjećaš li i ti neodoljivu potrebu za mnom?... To je sve što želim znati i ja to moram saznati...

Rekavši to, Nancy se odmakne korak unatrag, kao da svojem voljenom daje priliku da odgovori najistinitije što može, bez njezina utjecaja.

Johnny King shvati da je to što od njega zahtijeva Nancy, možda isto ono što i njega danima zbunjuje. Voli li on ovu djevojku? Čezne li za njom toliko da bi, izgubi li je, cijeloga života osjećao nenadoknadivu prazninu?

I odjednom više se nije kolebao. Sve mu je bilo jasno, i gotovo se čudio kako je do sada mogao živjeti bez tog saznanja.

— Da, volim te, Nancy — reče. — Toliko te volim da ne mogu zamisliti život bez tebe... Ali naš zajednički život još uvijek ne dolazi u obzir... Rekao sam ti: i dalje me progone...

Ona je stajala pred njim bez riječi.

— Sam ne znam otkada te volim... Možda od prvog trenutka kad sam te ugledao, samo to nisam znao... Ali sada moraš otići...

Nije mu na to ništa odgovorila. Jednostavno je krenula prema vratima, tiho ih otvorila i izašla.

A on je još uvijek stajao nasred sobe osluškujući kako mu srce divlje udara...

Prošlo je dosta vremena dok se smirio.

Opet je znao što treba raditi.

Prišao je krevetu i namjestio ga tako da se u mraku činilo kao da on leži na njemu i čvrsto spava.

Zatim je jednu od dviju stolica povukao u mračan kut kraj prozora i udobno se namjestio na njoj.

Pokuša li netko ući kroz prozor, bit će dovoljno da se samo malo nagne u stranu i ispruži ruku, i uljez će dobiti svoje.

Kao što je bilo uobičajeno u ovim krajevima, prozor se otvarao na taj način što ga se podizalo uvis.

Više od jednog sata je Johnny King strpljivo čekao. Pri tom se trudio da odagna sve misli na Nancy te da se sav usredotoči na prozor i šumove što su dopirali iz dvorišta i iz hodnika.

Ona se odjednom, bez ikakva prethodnog znaka, na prozoru pojavi sjena. Trenutak zatim prozor se nečujno podigne uvis — njegov noćni posjetitelj dobro je znao svoj posao.

Nepoznati trenutak pričekao, a onda gurnu glavu u sobu i pogleda prema krevetu. Neko je vrijeme bio potpuno nepokretan: kao da želi oslušnuti disanje spavača. Ali morao je od toga odustati jer je odmah zatim odnekle doprla vika pijanaca.

Zatim noćni posjetitelj zapali žigicu.

Kad se razgorjela on ispruži ruku u sobu. Svjetlo je ipak bilo preslabo da vidi sve — mogao je, dakle, pomisliti da Johnny King doista leži u krevetu.

I on postade pomalo neoprezan. To je bio još jedan dokaz kako je povje-

rovao da je opijeni spavač čvrsto zaspaao.

Plane i druga žigica. Johnny King pomisli da je to njegov trenutak: sada će noćni posjetitelj nešto poduzeti, vjerojatno će se početi uvlačiti u sobu i kad će ga on jednim udarcem srediti.

Ali dogodilo se nešto drugo i potpuno nepredviđeno.

Hondo Cruz je bio mnogo opasniji no što je to Johnny King mogao i zamisliti. On je u stvari potcijenio tog čovjeka koji je već odavno bio profesionalni ubojica i nikada ništa nije prepuštao slučaju.

Drugom žigicom nije namjeravao ponovno osvjetljivati sobu. Hondo Cruz je njome nešto pripaljivao.

Johnny King to nije mogao vidjeti — radilo se o kratkom fitilju što je visio na šipki dinamita, kakvim se služe u rudnicima i drugdje gdje treba razarati velike kamene gromade pred kojima je obično oruđe nemoćno.

Tren zatim šipka je pala pokraj kreveta.

Ne misleći što tog trenutka radi Hondo Cruz, Johnny King se baci iz svog skrovišta — on je u djeliću sekunda shvatio što mu se sprema — dohvatio dinamičnu šipku i bacio je kroz još uvijek otvoren prozor.

To je, eto, bila ta sudbonosna pogreška koja čeka svakog zločinca: da je Hondo Cruz, bježeći s mjesta zločina, spustio prozor, Johnnyju Kingu vjerojatno ne bi bilo spasa. Ali ubojica to nije učinio; vjerojatno se previše prestrašio za svoju vlastitu glavu, i tako se dogodilo da je izbačena dinamična šipka eksplodirala iznad njegovih leđa.

Prasak je bio snažan, i na zgradi hotela su popucali mnogi prozori.

Johnny King je slutio što se dogodilo, pa je odmah nakon praska iskočio kroz prozor. Nije mogao znati koliko je, i da li je Hondo Cruz uopće povrijeđen. Sad mu je jedino bilo na pameti da toga lukavog razbojnika dobije u svoje šake.

Samo, Hondo Cruzu nije bilo do bijega. Ležao je nepokretan na zemlji, na trbuhu, a njegova su leđa bila velika pocrnjela rana.

Johnny King pomisli da je njegov protivnik mrtav i klekne kraj njegova nepokretna tijela.

Još jednom ga te večeri Hondo Cruz iznenadi: netom je osjetio Johnnyjevu blizinu, a znao je što može od njega očekivati, on se naglo otkotrlja u stranu. I ne samo to: bilo je očito da istodobno pokušava ustati.

Što mu je na pameti, pitao se iznenađeni Johnny King: da posegne za revolverom i obavi zadatak dokraja, ili da po svojem običaju nestane u mraku kao da ga u blizini nije ni bilo?

Odgovor na to pitanje Johnny King nikada neće dobiti.

Odjednom se njegov protivnik zaustavio u pokretu te nemoćno klonuo natrag na zemlju. Ovaj put nije pao na trbuh već je legao na leđa, kao da želi zaustaviti krv što mu je tekla iz bezbroja mali i velikih rana.

Zatim je polako otvorio oči i pomireno se zagledao u lice Johnnyja Kinga koji mu se bio u međuvermenu ponovno primaknuo.

— Uvijek si bio miljenik sreće, zar ne, Johnny? — promrmlja posljednjim ostacima životne snage. — Ti ćeš ih sve srediti... pa i Virgila Mannerhana... I ne znajući to, možda, uklonio si mu s puta sve njegove najveće neprijatelje... Casha, Claya, Morga i Sama... ali sada si napokon shvatio gdje je pravi uzrok tvojih nevolja... Ne vjerujem da je Rosy Dunn šutjela... Po svoj prilici si također spoznao da je i tebe osudio na smrt, ali, eto, dogodilo se da je umjesto tebe stradao tvoj krvnik... dakako, ja...

„Glas zlikovca postajao je sve slabiji a riječi sve nerazumljivije.

Na kraju je još jednom rastegnuo usne u podrugljivi osmijeh, pun nekoga neobjašnjivog prkosa. Zatim je polako podignuo pogled i gotovo se znatiželjno ogledao oko sebe.

Johnny King osjeti da više nije sam uz umirućeg. Osvrnu se i ugleda desetak ljudi koje je snažan prasak probudio i izvukao iz kuća. Bila je tu i Nancy, također i vlasnik hotela Frank Wilow.

— Dobro, što se to zapravo dogodilo? — čula su se pitanja.

Pojavi se šerif. Još je popravljao odjeću na sebi. Očito je i njega eksplozija zatekla u krevetu. Upitno se zagleda u prisutne, a onda i u Honda Cruza koji je u taj mah izdisao. Na kraju zapita Johnnyja Kinga:

— Tko je ovaj čovjek?... Tko ste vi?... Tko je to podmetnuo dinamit?... Zašto?...

Johnny King se uspravi.

— Ovaj je nesretnik — pokaza na sada već mrtvog Honda Cruza bacio u svoju hotelsku sobu šipku dinamita, vjerojatno po nalogu svoga gazde... Virgila Mannerhana... tamo iz Lareda... Ne mogu shvatiti zašto zapravo... Na svoju sreću fitilj nije bio dovoljno kratak, pa sam šipku uspio pravodobno baciti kroz prozor. Tako se dogodilo da je eksplozija pokosila ubojicu a ne mene...

Šerif se ponovno javi:

— A vi?... Tko ste vi... Zar vas progone?

Johnny King uzdahne.

— Tamo u Teksasu jedan mi se starac želi osvetiti i jednog za drugim šalje za mnom svoje sinove i nećake... Ne može se pomiriti s time da ja usprkos svemu živim... Jedan drugi starac, Virgil Mannerhan, čovjek o kojemu je govorio pokojni... da, taj se želi okoristiti ludošću prvog starca i dokopati se njegove zemlje...

Sada se u razgovor umiješa Frank Willow. Pokaza mrtvaca i reče:

— Prepoznajem ga... Dopotovao je večeras poštanskom kočijom i raspitivao se za ovoga ovdje... Njegova su mi pitanja bila sumnjiva, ali mi ni nakraj pameti nije bilo da bi još noćas mogao pokušati nešto tako grozno... Nema nikakve sumnje da je mrtvi bio progonitelj a živi progonjenik... Pitam se jedino, tko će mi nadoknaditi počinjenu štetu eksplozijom?...

— Zavirite u mrtvačeve džepove — javi se Johnny King. — Njegov gazda je vrlo bogat čovjek i zacijelo ga nije poslao na put bez novaca. Pretpostavljam da ćete naći dovoljno i za popravak hotela i pogreb... Ako pak želite obavijestiti nekoga o njegovoj smrti, pišite njegovom gazdi... Virgilu Mannerhanu iz Lareda...

Šerif klimne.

— To bi bilo u redu... I ako možete, dođite sutra u jedanaest na sprovod...

Johnny prihvati poziv, pa se još jednom osvrne oko sebe.

Nancy više nije bilo i on uzdahne od olakšanja.

XIII

Kad je Johnny King ulazio u podnevenu poštansku kočiju, šerif je bio u blizini i gledao ga s razumijevanjem. Ovaj mu je čvrsti Teksasčanin podrobno obrazložio cijelu priču, i on je zaključio da Johnny King postupa ispravno. Da, potrebno je da se vrati u Laredo i istjera stvar na čistac. To je jedini način da stane nakraj zlu, da se prestanu nizati mrtve glave.

U kočiji je Johnny King pokušao malo odspavati, ali mu je pred očima stalno lebdjela slika umirućeg Honda Cruza.

Nije mogao a da se uvijek ponovno ne pita, što je bio pravi uzrok vjernosti Honda Cruza Virgilu Mannerhanu, što je to tako čvrsto povezivalo ova dva čovjeka?

S dubokim je žaljenjem pomišljao na Rosy Dunn. Premda u njegovu srcu više nije bilo ljubavi prema toj ženi, možda je ono malo osjećaja umrlo onoga dana kad je upoznao Nancy, ipak je čutio kako je u njemu nakon razgovora s njom nastala neka praznina.

A moglo bi se dogoditi da Nancy postane drugo veliko razočaranje njegova života.

Ima muškaraca koji jednostavno nemaju sreću sa ženama. Tako bi i Nancy jednoga dana mogla poželjeti nešto više od obične drvene kućice s pašnjakom, oborom i skromnim vrtom.

Stoga je možda i bolje da ostane uz tog Franka Willowa koji mu se uopće ne čini loš čovjek, a dovoljno je poduzetan da razveseli svaku ženu.

Premda je, dakle, na riječima bio spreman da se odrekne Nancy, u svojoj je nutрини osjećao kako ga ona sve

vile privlači. Nije mogao objasniti što ga to u stvari privlači, ali kad god bi pomislio na nju, tijelom bi mu se razlila nježnost.

Idućih nekoliko dana i noći Johnny King je pretežno proveo u poštanskim kočijama. Činio je to s namjerom: nije htio da ga preteknu vijesti o njegovim sukobima s braćom Cannon i Hondom Cruzom. To bi mu samo otežalo obavljanje posla koji je naumio izvršiti.

Ali onda ga je svladao silan umor i on odlučio da nekoliko sati ipak provede u krevetu.

Dogodilo se to u Pecos Valleyju, gdje se jedan krak kolnog puta odvajao prema jugu.

Iduću, večernju kočiju dočekao je na nogama. Ali kad su se otvorila vrata, među šest putnika ugleda i Nancy.

Ne dvoumeći ni sekunde uze je za ruku, dohvati njemu putnu torbu i izvede je.

— Imaš li još prtljage? — zapita je, kao da se samo po sebi razumije da je došla za njim i da ju je on dočekao.

— Tamo u prostoru za prtljagu je moj zeleni kovčeg — rekla je gledajući ga svojim velikim očima.

Kad je izvukao i njega, reče čuvaru poštanske postaje:

— Put ćemo nastaviti ujutro... Zadržat ću sobu... Ona se mora ispavati...

U sobi su se dugo grlili i ljubili. Johnny King je s osmijehom ustanovio da ga ranjeno rame više ne boli.

Onda ju je zapitao:

— Nisi mogla ostati s Frankom Wilowim? Jesi li svjesna da si se na taj način ujedno odrekla i sigurnosti, mirnog života, da si izabrala opasnost i siromaštvo?

— Za mene je značajno jedino to — odgovorila je — da sam izabrala tebe... Sve drugo je manje važno od toga... Trebalo mi je samo nekoliko minuta da odlučim... Otvoreno sam razgovarala o tome s Frankom Wilowim. Premda mu je očito bilo teško, ta rekla sam ti da me voli, da mi je čak ponudio brak, dao mi je za pravo, jer je shvatio da bih mogla i umrijeti bez tebe... Uostalom, Johnny, možda ti ja donesem sreću? Možda smo nas dvoje

toliko stvoreni jedno za drugo, da ćemo tek zajedno naći svoj mir...

Johnny King nije previše vjerovao u tu mogućnost, ali ništa ne odgovori. Za razočaranje uvijek ima vremena.

Onda pođe prema vratima. Kad je dohvatio kvaku, reče:

— U vruću kraj umivaonika je svježa voda. Ja ću dolje naručiti jelo. Kad pojedеш, legni i spavaj. Put ćemo nastaviti poštanskom kočijom koja polazi ujutro.

— Poslušat ću te, ali mi moraš dati riječ da ćeš sjediti kraj mene kad se probudim...

Premda mu se stiskalo grlo, on joj reče:

— Da, bit ću tu. Odsad ćemo uvijek putovati zajedno. S tim potpuno možeš računati...

U noći je bešumno legnuo kraj nje i slušao kako mirno i duboko diše. Ponekad bi nešto kazala u snu ili se uznemirila. Tada bi potražio njenu ruku i čvrsto je zadržao u svojoj. Nancy bi se odmah umirila i dalje spavala mirnim dubokim snom.

Kad je ujutro kroz prozor navrlo prvo svjetlo, ona se naglo probudila i ustala.

Johnny King je stajao kraj umivaonika i brijač se u polutami.

— Upravo sam te htio probuditi — reče.

Ona pruži ruke prema njemu.

— Dođi k meni — reče. — I predugo smo to odgađali.

On shvati kako se Nancy boji da bi jednog dana, danas, sutra, prekosutra moglo biti prekasno. Smrt neprekidno jaše njegovim tragom i ona više ne želi čekati. Hoće mu pokazati koliko ga voli i kako bi mu moglo biti lijepo ostanu li živ...

Johnny King ispere sapunicu i pođe prema njenim ispruženim rukama.

Tri dana poslije Nancy i Johnny King sidoše u El Rayonu. To je bio kraj njihova puta i početak odsudnog događaja.

Ernest Sharkey, čuvar poštanske postaje, u prvi se mah silno zaprepastio, a onda reče:

— **Ludost je to što se vraćaš kući, Johnny.**

— **Možda se varaš — podrugljivo će ovaj. — Nego čuj, imam za tebe posao. Ponajprije mi prodaj konja, i to dobro. Zatim kaži sinu da upregne konje i ovu gospođu odveze Virgilu Mannerhanu... Dobit će za to deset dolara...**

Čovjek se počeo po glavi. Ali ponuđeni je posao bio odviše primamljiv a da bi ga odbio samo zato što se bojao da se ne zamjeri starom Johnu Clayborneu. O tome da je glavni uzrok svih nevolja Virgil Mannerhan, nije imao ni pojma...

Zapovjedi sinu da upregne konje, a sam povede Johnnyja Kinga u štalu da izaberu konja...

Dvadeset je minuta već prošlo otkako su se rastali Nancy i Johnny King. Ona je sjedila u kolima što su žurila prema ranču Virgila Mannerhana, a Johnny jahao put ranča starog Johna Claybornea.

Nancy je osjećala laganu uznemirenost, ali se trudila da se svlada. Ne, usprkos svoj opasnosti ona će izvršiti zadatak koji joj je povjerio Johnny King i tako mu pomoći da jednom za svagda uništi izvor zla.

Satima su vozila kola prema ranču Virgila Mannerhana. U međuvremenu se već bila spustila noć.

Na kraju iz mraka izroniše mnogobrojne izdužene zgrade. Samo se jedna razlikovala od ostalih. Ni to nije bila neka osobita, lijepa građevina, ali se moglo pretnostaviti da u njoj stanuje vlasnik svega.

Pojavi se neki čovjek. Tek kada je došao posve blizu, Nancy zaključila da je po svojoj prilici Meksikanac. U ruci je nosio pušku i bilo je očito da je ovdje čuvar.

Sin Ernesta Sharkeya mu reče:

— **Gospođa želi tvome gazdi, Pablo Murillo! Je li uopće ovdje? Nadam se da ne spava.**

— **Tu je i ne spava — odgovori Meksikanac. — Jedino ne znam hoće li uopće htjeti primiti gospođu.**

— **Kažite mu — javi se Nancy — da mu donosim važnu poruku, vijest koju on očekuje...**

— **U redu — slegne ramenima Pablo Murillo. — Ja ću mu reći, a on će odlučiti...**

Kad je Meksikanac zamaknuo u kuću, Nancy se okrene vozaču.

— **Moj razgovor s Virgilom Mannerhanom bit će vrlo kratak. Nakon toga ti ćeš me odvesti u grad, u hotel... Jesi li razumio?**

— **Pogodba nije tako glasila — pobuni se momak. — Bilo je rečeno deset dolara za vožnju od postaje poštanske kočije do ranča Virgila Mannerhana... Osim toga moram žuriti kući... Moj otac ne može sam obavljati toliko posao.**

— **Rekla sam, vozit ćeš me u grad... Koliko je do tamo?**

— **Petnaestak kilometara... Vjerujte mi, ja zaista ne mogu...**

— **U redu, dogovorenoj cijeni dodat ću nešto za taj put od petnaest kilometara.**

Meksikanac se brzo pojavi i reče Nancy:

— **Izvolite ući gospođo. Gazda vas očekuje.**

Virgil Mannerhan dočekao je Nancy u kuhinji. Sjedio je za stolom i natakao kavu iz velikog lonca. Nije ju ni pozdravio kad je ušla. Bio je toliko umišljen da je vjerojatno očekivao da će to ona prva učiniti. Ali njoj nešto takvo nije bilo ni nakraj pameti. Mrzila je toga podmuklog i grabežljivog čovjeka i prije no što ga je prvi put ugledala.

U stvari, Virgil Mannerhan je bio mnogo mlađi, snažniji i ljepših crta lica no što je Nancy očekivala. Međutim, u njegovu držanju bilo je nešto što je u čovjeku suzbijalo svaku želju da mu se približi. Iz očiju mu je zračila podmuklost, a podrugljivi osmijeh upozoravao da Virgil Mannerhan ne vjeruje nikome te da je upravo zato sklon nasilju i bezobzirnosti. Bio je rođen da živi sam, sanjajući jedino o moći kojom će pokoriti sve oko sebe.

— Rekli su mi, gospodo — započe gledajući mimo Nancy nekamo u tamni zid iza nje — da mi donosite neku poruku... Pitao sam se što bi mi to tako važno i u ovako kasni večernji sat mogla javiti nepoznata žena... Ili bih ja morao znati vaše ime?

Nije ju uopće ponudio da sjedne. Nancy to u stvari nije ni željela. Htjela mu je što prije reći vijest koja će ga jamačno dotući, učiniti ga mnogo manjim no što se sada pravi, i onda brzo otići u grad, što bliže Johnnyju. Moglo bi se lako dogoditi da on još noćas zatreba njezinu pomoć.

Ona reče:

— Hondo Cruz je mrtav, gospodine...

Virgil Mannehan se sagnuo, kao da mu je tog trenutka netko uprtio na leđa preveliki teret. Očito se pokušavao sabrati. Tek kad mu je to barem donekle uspjelo, on progovori promuklim glasom:

— Gdje, kako i... tko?

— U Cripple Creeku, u Koloradu — odgovori ona hladno. — Jedne se večeri na izmaku snage uvukao u moju kuću kroz stražnja vrata. Imao je metak u tijelu. Pravo je čudo da je uspio i toliko... Tu se srušio na počivaljku i umirući me zaklinjao da učinim ono što me moli, tj. da dođem ovamo i prenesem vam njegovu važnu poruku, za što ćete me vi... tvrdio je... bogato nagraditi...

Nancy zašuti kao da od Virgila Mannerhana očekuje pristanak na tobožnje pokojnikovo obećanje.

Ovaj ju je nekoliko trenutaka gledao bez riječi, očito još uvijek ošamućen onim što je upravo čuo. Tada progovori oštro, i više nego oštro:

— Zašto sada šutite?... Kakvu vam je to poruku povjerio Hondo Cruz?... Što čekate? Govorite, do vraga!...

I tada Nancy učini nešto što Virgilu Mannerhanu nije bilo ni nakraj pameći. Kao da je u svojoj vlastitoj kući a ne u neprijateljevu leglu, ona priđe stolu, digne lonac s kavom te natoči i sebi šalicu. Zatim šalicu podigne i ispije dugi gutljaj već prilično ohladnjele tekućine.

Ted sada ponovno progovori:

— Mrtva su i braća Cannon... Ubio ih je stanoviti Johnny King... Medutim, postoji i jedno »ali«...

— Kakvo opet »ali«? Ništa vas ne razumijem što govorite. Hoćete li napokon postati jasniji?

— Kao što mi je rekao pokojni Hondo Cruz... taj Johnny King je u međuvremenu sreo neku ženu... Rosy Dunn... i s njome dugo razgovarao u njenom zabavištu... Ona mu je navodno otkrila neke tajne... pričala mu o nekih tisuću dolara... Hondo Cruz mi je rekao da ćete vi znati o čemu se radi, a ja samo da vam kažem kako mu je ona odala sve... Zbog svega toga što je saznao, taj Johnny King je postao previše opasan, pa ga je Hondo Cruz odlučio ubiti. Ali u tome je samo djelomično uspio: naime, ranio ga je, ali je i sam dobio metak, s tom razlikom što je ovaj bio smrtonosan... Johnny King će za koji dan moći na put... Vaš čovjek... mislim, taj Hondo Cruz... umro je već poslije desetaka minuta... Ja sam odmah htjela zvati liječnika, ali on mi to nije dopustio... Rekao je da će tako i tako umrijeti, pa da je mnogo važnije da vam putem mene pošalje ovu poruku... Odmah nakon toga ja sam se ukrcala u prvu poštansku kočiju. Ne možete zamisliti koliko sam ih promijenila dok sam stigla ovamo...

Blijed u licu Virgil Mannehan se opasno naceri.

— Što? Hoćeš nagradu? Koliko ja znam, Hondo Cruz je imao u džepu najmanje pet stotina dolara... Ti si to, naravno, prisvojila i sad hoćeš još.

Nancy se tobože razljuti:

— Gospodine, molim vas da me ne vrijeđate!... Ja nisam ni džepar ni lešinar... Netom je čovjek izdahnuo ja sam pozvala šerifa... Rekla sam mu samo ono najnužnije i vi za koji dan možete očekivati njegov zapisnik i sav novac... ako ga je, kao što kažete, imao... A što se tiče nagrade koju mi je pokojnik toliko obećavao da sam mu ja, eto, povjerovala... znajte da ja

u Cripple Creeku vodim mali restoran... Da bih mogla otputovati, morala sam unajmiti čovjeka koji će me zamjenjivati dok se ja ne vratim... Zatim putovanja kočijama koja nisu besplatna... Mislim da sam potpuno zaslužila novac koji ćete mi dati kako što se pokojnik zaklinjao u posljednje sekunde svoga života...

Izraz lica Virgila Mannerhana se izmijenio. Nekakva tamna sjena proleti preko njega, bogati stočar ustane i promrmlja:

— Dobro, dobro... Ne pričajte toliko...

Potom on nestane u susjednoj prostoriji, a onda se za nekoliko trenutaka vrati s vrećicom od jelenje kože.

— Hondo Cruz vas nije prevario — reče. — Ovo je nagrada za vaš trud.

Dobaci joj vrećicu pa nastavi:

— Sveukupno dvije stotine dolara... Četrdeset komada po pet dolara... u metalu, jer mi ovdje u Teksasu ne cijenimo papirnati novac... I još nešto: zahtijevam da o svemu tome što ste mi prenijeli, ne govorite nikome...

— I neću, u to možete biti uvjereni — reče Nancy, pa se odlučno uputi prema vratima. Jedva je čekala da nestane iz ove kuće u kojoj bijaše tako malo topline, ljudskoga...

Kad je ponovno sjela u kola, mladi Sharkey je zapita:

— A koliko ćete mi platiti više od deset dolara ako vas sada povezem u grad?

— Pet dolara... ali samo ako požuriš te svoje lijene konje.

Tek kada je Nancy otišla, Virgil Mannerhan se potpuno prepustio boli zbog nenadana gubitka. Hondo Cruz mu je bio mnogo više od predradnika na imanju.

Sada je opet potpuno sâm, okružen tolikim neprijateljima koje je stvorio svojom nezasićenošću i netrpeljivošću.

S bijesom pomisli na Rosy Dunn kojoj je dao tisuću dolara kako bi posvadila Johnnyja Kinga i Casha Claybornea, a ona nije imala ni toliko poštovanja da o tome šuti.

I tako će se on na kraju cijele te priče morati sukobiti i s tim prokletim Johnnyjem Kingom.

Ali ne, neće to biti kraj: prije no što potkreše krila Johnnyju Kingu, neophodno je da jednom za svagda obračuna sa starim Johnom Clayborneom i njegovim nasljednikom, sinom Ikeom. Tek kada to učini, moći će reći da je uspio, da su njegova nastojanja, pa i smrt Honda Cruza imali smisla.

Naravno, ne bi mu bilo teško da sada podigne iz kreveta tridesetak svojih jahača te im zapovjedi da odjašu na ranč njegovih protivnika i sve spalje do temelja. Ali to ne bi bio kraj, nego početak njegovih nevolja. Jahači bi ga uskoro počeli ucjenjivati: tajna bi se brzo otkrila. Vjerojatno bi se uskoro uplela i vojska, a možda bi se pojavio i savezni šerif koji se ne bi dao samo tako potkupiti.

Ne, ne, daleko je bolje da on sam završi sa starim Johnom i Ikeom. A kako nitko ne zna za njegovu dosadašnju ulogu u sukobu između obitelji Clayborne i Johnnyja Kinga, moglo bi se, štoviše, dogoditi da sumnja za njihovo ubojstvo padne na Johnnyja. Tako bi jednim udarcem ubio dvije muhe, i više mu ništa ne bi bilo na putu do potpunog uspjeha.

Ne odgađajući više odluku on izleti iz kuće i vikne Pablu Murillu:

— Pablo, moga konja!

Samo koju minutu zatim on potjera konja u noć.

Na ranč starog Johna Claybornea stigao je u dva sata iza ponoći. Nije se razmetao velikom bukom — dojahao je tiho kao Indijanac, privezao konja na pogodnu mjestu i skrivajući se od sjene do sjene, privukao se stambenoj zgradi.

Činilo mu se da je sav taj oprez suvišan. Na ranču je vladala tišina. Vjerojatno je većina jahača bila na pašnjacima.

Ipak su tu bila dva stražara, ali su oba drijemala. Virgil Mannerhan ih dokraja uspava, a zatim, za svaki slučaj, zaveza i zapuši im usta.

Nakon toga se bezbrižno ušeta u kuću.

Stari John Clayborne je kao i obično noćio u svojoj udobnoj stolici neda-leko kamina. Izbjegavao je krevet, jer u njemu »nije mogao naći mjesto« zbog jakih reumatskih bolova. Tvrdio je da su u stolici bolovi podnošljiviji, a ukućanima nije preostajalo drugo no da u to vjeruju. Pri tom se rijetko svlačio, već se radije onako odjeven umatao u vuneni pokrivač.

Možda nekoliko minuta prije no što se Virgil Mannerhan uvukao u kuću, stari je John Clayborne zadrijemao. Vatra u kaminu je dogorjevala.

Podrugljivo se osmjehujući Virgil Mannerhan baci u kamin nekoliko cjepanica.

Johnu Clayborneu to je bilo dovoljno da se probudi.

— Ah, ti si, Virgile — progunda. — Što te nosi ovamo u tako kasan sat?

— Vrlo brzo će jutro. Moram porazgovoriti s vama o važnim stvarima. Je li Ike kod kuće?

— Da, tu je. Spava.

— Onda ga pozovi. Hondo Cruz mi je poslao vrlo važne vijesti o Johnnyju Kingu, ali neću usta otvoriti dok Ike ne siđe. Ne da mi se istu priču ponavljati stotinu puta...

Nakon toga priđe stolu na kojemu je bila boca s burbonom pa napuni pola čaše.

Za to je vrijeme John Clayborne već zvao sina svojim staračkim kreštavim glasom:

— Ike! Siđi! Čuješ li me, Ike? Odmah siđi dolje...

Njegovu je sinu ipak bilo potrebno stanovito vrijeme da se razbudi, pa da se onda odjene i siđe.

Opazivši ga, Virgil Mannerhan u sebi prokune.

Ike nije zaboravio prikopčati pojas s revolverom, a on je računao da će nasljednik ranča Clayborne sići nenaoružan!

Sada i Ike napuni pola čaše viskija i odmah je popije. Zatim se okrene oqu:

— O čemu se radi?

— Braća Cannon su mrtvi — reče Virgil Mannerhan suho.

Ikeu ispadne čaša iz ruke a stari John Clayborne ispusti tihi, jezoviti krik. Očito ih je vijest teško pogodila.

I dok su otac i sin zaprepašteno gledali jedan drugoga, Virgil Mannerhan trgne revolver.

Ošamućen strašnom viješću Ike Clayborne je htio segnuti za svojim oružjem, ali se pravodobno obuzdao. Da je pokušao povući već bi bio mrtav, jer je Virgil Mannerhan upravo s time računao.

Umjesto toga Ike priđe stolu i ponovno natoči čašu. Ovaj put nije ispio odjednom već u malim gutljajima.

Nakon toga progovori čovjeku s izvučenim revolverom:

— Nemoj misliti da ovdje bilo koga iznenađuješ. Već dugo znamo da tvoj Hondo Cruz prati Johnnyja Kinga poput sjene i pomaže mu da pripravan dočekuje ljude koje mi odavde šaljem protiv njega. Možda je čak izravno pomagao Johnnyju u borbi s Morgom i Samom?

— To nije bilo potrebno — surovo će Virgil Mannerhan. — Johnny King im je bez poteškoća sam doskočio... Na žalost, on je u međuvremenu sreo Rosy Dunn i od nje saznao da sam je ja uci-jenio i potplatio da izazove svađu između njega i Casha. Ja sam za razliku od svih vas... zahvaljujući Hondu Cruzu... znao da je Johnny King u stanju svakoga u obitelji Clayborne nadmašiti u dvoboju revolverom... I izrabio sam to, jednako kao i vaš glupi ponos na staro i ugledno ime... Dakle, Johnny King je od Rosy Dunn saznao cijelu priču i odlučio krenuti ovamo da i sa mnom obračuna... U tom se trenutku stari i dobri Hondo Cruz pretvorio iz nevidljiva saveznika u i te kako vidljiva neprijatelja. Ali ni on nije bio dorasao ovom opasnom revolverašu. Samo ga je ranio, a sam je pri tom poginuo... I tako Johnny King može svakoga trenutka banuti među nas. Ovaj put ne kani protiv vas, nego protiv mene. Hoće mi se osvetiti što sam ga pretvorio u svoje oružje. A

zašto sam to učinio, vama je, nadam se, jasno. U ovom kraju ne mogu biti dva velika ranča, dva neokrunjena kralja ove zemlje. Zbog toga vas moram uništiti jer vi ne biste pristali na predaju bez borbe... A kako sada Johnny King jaše protiv mene, preostaje mi jedino da se sada sam pobrinem za vas dvojicu i tako dokraja obavim započeti posao... Nesreća je Johnnyja Kinga što će svi u Laredu, kad vas nađu mrtve, vjerovati da je to učinio on... Johnny King... Meni će preostati jedino da se pobrinem da ga za kaznu objese na dovoljno čvrsto drvo... Ali sada je dosta priče... Hajde, Ike, povuci... Ionako vam nema spasa, pa barem umrite dostojno svoje stare i već potamnjele slave...

— Nije ti dosta ubijanja, gade — odjednom se javi nepoznati glas.

U zasjenjenim vratima stajao je Johnny King, također s izvučenim revolverom u ruci.

— Ne budali! — opomene ga Virgil Mannerhan. — Hondo Cruz je mrtav, prema tome je na mojem ranču ispražnjeno mjesto predradnika... Kao stvoreno je za tebe... Ti i ja zajedno mogli bismo zavladatai polovinom Teksasa...

— A ja tebi predlažem — prezirno će Johnny King — da sada lijepo spremiš revolver u korice. Nakon toga ću i ja učiniti isto. Zatim ćemo pričekati da Ike Clayborne dađe znak pa ćemo vidjeti kome je od nas dvojice sudbina sklonija...

Virgil Mannerhan je znao da sada više nije u prilici da on postavlja uvjete. Protiv staroga i nepokretnog Johna Claybornea i njegova sina Ikea još bi možda mogao uspjeti... ali je dolazak Johnnyja Kinga sve pokvario. Jedino bi još mogao uspjeti ako njega pobijedi u izravnom dvoboju.

— Suglasan sam — reče nemarno — ali zahtijevam da Ike skine pojas s revolverom. U redu?

Ike Clayborne neprimjetno pogleda prema ocu koji mu namigne da pristane.

— U redu — reče Ike i odbaci pojas. Samo koji trenutak zatim on vikne:

— Vucite!

Johnny King se napokon namjerio na revolveraša bržeg od sebe. Virgil Mannerhan ga je pogodio u trenutku kad je okidao, i tako je njegov metak odletio u strop. Još je trenutak stajao na nogama, onda se sruši.

Virgil Mannerhan zaurla od oduševljenja, a onda se okrene prema ocu i sinu da sada i njih nenaoružane pobije.

Gorko se prevario u računu. Još dok se okretao, stari John Clayborne je zapucao u njega iz revolvera što ga je neraskidno skrivao pod pokrivačem. Za prvim metkom je uslijedio i drugi, i taj je bio smrtonosan.

Pa ipak je Virgil Mannerhan uspio jednom opaliti. Njegov je metak također bio smrtonosan i ubio starog Johna Claybornea.

Nekoliko trenutaka koji su mu se činili dugi poput vječnosti, Ike Clayborne je stajao nasred sobe izgubljen, u gluhoj tišini. Činilo mu se da je ostao sam na svijetu.

Zatim obiđe jednog po jednog pogođenog. Njegov otac i Virgil Mannerhan su bili mrtvi i nije im bilo pomoći. Johnny King je, međutim, živio. Metak je samo okrznuo njegovu lubanju, trenutno ga onesvijestio, ali bez trajnih posljedica.

Ike Clayborne se čak poveselio što je tako.

Već dugo je on osjećao u sebi otpor prema očevu tvrdoglavu nastojanju da i uz cijenu uništenja cijele obitelji dokrajči Johnnyja Kinga, koji nije ništa drugo radio nego se od početka branio. A sad je, eto, i otac stradao, a to što je on, Ike, preživio Virgila Mannerhana, može zahvaliti upravo Johnnyju Kingu. Da mladić nije pravodobno stigao, vjerojatno bi i on bio mrtav usprkos očevu skrivenom revolveru, a Virgil Mannerhan trijumfirao nad njihovim leševima.

I tako Ike Clayborne malo zatim pozove ostale ukućane i poslugu da očevo leš spremi za ukop, a mrtvo tije-

lo Virgila Mannerhana još za hlada prebace na njegov ranč. Sam se uz pomoć vješte domaćice pobrinuo za Johnnyja.

• • •

S bijelim povojem na glavi umjesto sa šeširom, Johnny King je u praskozorje odjahao u Laredo.

Nije žurio jer mu je rana još bila svježa. Ali srce mu je pjevalo, jer više nije morao misliti o bijegu, skrivanju, zasjedama, ubijanju, već jedino

o tome kako da što ljepše proživi ostatak života.

Nancy ga je čekala na prozoru hotela. Naslonila se na njega još u toku noći, kad je kolima stigla u grad, i nije se od njega odmakla sve dok nije ugledala Johnnyja Kinga.

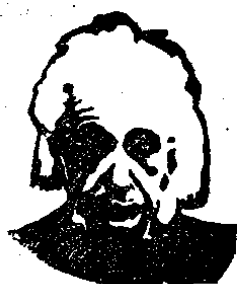
Tada je izjurila na ulicu.

Iako joj nije rekao ni jedne riječi, Nancy je na njegovu licu i u njegovim očima pročitala da je sve zlo svršilo, te da je ono što sada dolazi, lijepo i dobro.

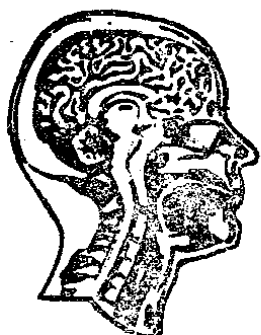
KRAJ

• svemu
što
uzbuđuje

fokus

LLOYD BIGGLE

KLJUČ SITUACIJE

Mlad detektiv šiljata nosa i spuštene lijeve vjeđe čučne kraj Percyja McCuea i povjerljivo zapita staroga vrtlara:

— Tko je to učinio, Pop?

Percy se namrgodi, ne toliko zbog ove prisnosti, koliko zbog bezobzirnog izgovaranja njegovih vlastitih neprestanih i mučnih misli. Tko je to učinio? Tko?

— Zacijelo niste ništa vidjeli kroz prozore radne sobe? — zapita detektiv.

— Nisam zavirivao kroz prozore — progundā Percy. — Imam važnijeg posla od zirkanja kroz prozor.

— Jeste li štogod čuli? — uporno će detektiv.

Percy odmahne glavom. Žustro lopatom odgrabi zemlju, izdubi rupu i stavi u nju lukovicu gladiole.

— Ne vjerujem da biste nam kazali da ste vidjeli — suho će detektiv. — Dugo ste proveli u obitelji Vanderhaas, zar ne?

— Da, dugo. Slijedećeg rujna bit će trideset i jedna godina.

Trideset i jedno ljeto je kosio travnjake, održavao gredice sa cvijećem i uzgajao povrće u vrtu. Trideset i jednu zimu je ložio peći, čistio snijeg s prilaznih puteva, donosio rezano cvijeće u kuću, da se u njoj ne bi osjetila sumornost hladnog vremena. Troje djece Carla Vanderhaasa koje je imao s prvom ženom bili su već osorni i razmaženi odrasli ljudi kada je Percy

načinio svadbeni buket za mladu ženu koju je Carl oženio usprkos njihovom žestokom protivljenju. Sada su oni već osorni, razmaženi bake i djedovi i tu je četvoro mlađe djece koja će podijeliti nasljeđe za koje su se oni davno borili.

Trideset i jednu je godinu nosio mladu djecu Vanderhaasovih na leđima, izrađivao igračke za njih, budno pratio njihove igre kad su porasli i savjesno brinuo za kuću i vrt u svakom svom budnom trenutku.

Carl Vanderhaas bio je živahan, jedar osamdesetdvogodišnjak i činilo se da će živjeti daviijeka... sve dok mu onoga hladnog ljetnog jutra čekić ne zdrobi lubanju.

Trideset i jedna godina. Ne, Percy nije ništa vidio niti čuo. Zacijelo postoje veći zločini nego što je umorstvo.

— Hajde da još jednom o tome porazgovorimo — reče detektiv.

Percy uzdahne. Već su ga korak po korak proveli kroz sve te godine... njih 31. Je li ikada bilo razmimoilaženja u mišljenju između njega i gospodina Vanderhaasa? Percy je bio posve iskren. Stari Carl imao je najčudnijih zamisli o vrtlarstvu s kojima se Percy ikada susreo i vrtlar je pola svoga vremena trošio u ponavljanju nekih radova, kako bi mu ugodio, no ipak su se nekako slagali punih trideset i jednu godinu.

Percy je s njima ponovno proživio svaki trenutak onoga kobnog jutra, sve dok nije opisao gotovo svaki zamah svoje lopate, svaki rez škara kojima je podrezivao grmlje i cvijeće uz kuću. Kada je prolazio kraj prozora radne sobe, mogao je pogledati unutra. Nije to poricao. Mogao je zaviriti, ali nije. Sanders, pomoćni vrtlar, u blizini je radio električnom kosilicom. Moći će im reći da je Percy bio zabavljen svojim poslom, kao što valja. Već im je to i kazao.

— Niste pogledali ni letimice? — zapita detektiv.

— Ni letimice — odlučno će Percy.

Detektiv naposljetku ode. Percy zasnudi posljednju lukovicu gladiole, strese zemlju s lopate i uputi se polaganim, reumatičnim korakom prema stakleniku.

Tko je to uradio?

— o —

U vrijeme večere detektivi su još bili tamo, tamarali vrtom, pretraživali kuću. Ispraznili su Percyjevo spremište za oruđe i odnijeli sve što je naličovalo čekiću.

Najstariji sin, Carl Vanderhaas II, vozio je 110 kilometara od New Yorka čim je čuo za događaj. Ostala su starija djeca bila na drugom kraju kontinenta. Na njih detektivi sigurno neće posumnjati. Kuharica se cijelo jutro zadržavala u kuhinji. Obje sluškinje, Jean i Carolyn, zajedno su radile na katu spremajući gostinjske sobe za posjetioce koji će doći na vikend. Na njih se nije moglo posumnjati, kao ni u Sandersa.

Preostali su samo druga gospođa Vanderhaas i njeno četvoro djece. Svakako je to bio netko od njih — ali tko?

U kuhinji su zajedno večerali Percy, Sanders, dvije sluškinje i kuharica. Ona je u Vanderhaasovih provela 18 godina i oči su joj bile crvene od suza. Mlade sluškinje bile su više kivne negoli tužne. Sanders je bio ravnodušan. Otići će potkraj mjeseca i već je dao otkaz.

— Gdje se tada nalazila gospođa Vanderhaas? — iznenada upita Percy.

Svi se trgnu. Kuharica pogleda u stranu, a Sanders nastavi jesti.

— U svojoj sobi... tako kaže — odvraća Carolyn.

— A Janet?

— Čitala je vani u dvorištu... kaže ona. A Sue...

Sue je posljednji put viđena satima prije umorstva kako zajutarkuje u krevetu. Izjavila je da nije izlazila iz sobe. Jimmy se nalazio dolje u svojoj sobi s modelima vlakova... kako kaže... što je čudno, jer godinama nije dotakao vlakove. Reggie reče da je u knjižnici čitao jednu od očevih pravničkih knjiga. Kad je gospođa Vanderhaas naišla na leš i kriknula, četvoro je djece dotrčalo sa svih strana. Svatko od njih je to mogao učiniti.

Ali tko?

Percy odgurne šalicu s kavom, odbije drugi komad kolača i ode u blagovaonicu gdje je velik stol bio prostrt za večeru. Oni koji su bili raspoloženi za jelo, večerali su u svojim sobama. Percy ukloni cvijeće sa stola i kamina i pođe u prostranu sobu za dnevni boravak. Ovaj je posao redovito ostavljao za ujutro, kada bi unosio svježe cvijeće; ali te večeri u sobama ionako neće biti nikog, a vedrina i sjaj cvijeća nekako ne pristaju u kuću u koju se uvukla smrt.

No to je bila njegova jedina dužnost u kući. Morao se ovuda kretati, razmišljati i povezivati okolnosti.

Prođe kroz dnevnu sobu, knjižnicu, sobu gospođe Vanderhaas, u kojoj se zadržavala povremeno, i zastane pred radnom sobom. Bila je zaključana.

Mladi se detektiv pojavi uz njega.

— Što je?

— Smijem li uzeti cvijeće? — upita Percy.

— Neće uvenuti, zar ne? Ili, možda hoće. U redu.

Detektiv otključa vrata i otvori ih. Zastane na pragu i počne promatrati Percyja kako uklanja cvijeće s pisaćeg stola, ružičaste ruže Capistrano, koje je stari Carl najviše volio. Svaka je ruža bila savršeno oblikovana i mirisna.

Percy se tužno okrene i ogleda po sobi.

— Gdje su ga našli? — upita.

VJESNIKOV

KVIZ

KAS

OD 23. II

KVIZ

EXTRA

-PRILOG

KVIZA

16

STRANA

ENIGMATSKE

ZABAVE

VIŠE

16 NOVIH STRANICA

12 SKANDINAVKIVISE

KRIMIPRIČASPITANJEM

MATEMATIČKITEST

ENIGMATSKI STRIP

NOVEŠAHRUBRIKE

POČETNIČKI POLIGON-

STRANICANOVIHSURADNIKA

KVIZ EXTRA ZNANJE I ZABAVA!

Detektiv pokaže na sag.

— Tamo. Pokraj pisaaeg stola. Uopće nije krvario. Vjerojatno je udaren čekićem pljoštalice... ako je to uopće bio čekić... i njegova je stara lubanja pukla poput ljske jajeta. Zar doista niste ništa primijetili? Čuli? Zacijelo je došlo do kakve prepirke.

Percy zaniječe glavom.

— Naravno, kosilica za travu pravi veliku buku — zamišljeno će detektiv.

Percy iziđe, a detektiv zaključa radnu sobu. Vratu se kroz kuhinju, u kojoj su kuharica i služavke prale suđe, i u stražnjem hodniku zastane pokraj stuba.

O cvijeću u gornjim sobama brinule su služavke. Rado bi za njima pošao gore i razgledao kat, ali ionako ne bi mogao uraditi ništa dok je gore obitelj. Zato krene u svoju sobu u prizemlju, ukloni jučerašnje cvijeće iz vaza i stavi u njih ono što ga je upravo ubrao. Tako mu pokloni još jedan dan života, još jedan dan u kojem će pokazati svoju, na žalost, prekrhku ljepotu.

Posljednju kitu pomiluje ukočenim, kostobolnim prstima, uvali se u stolicu za ljuljanje, pripali lulu i stane se ljuljati.

Tko?

Iz onog što je naučio i iz pitanja koja su mu postavljali znao je da je ključ ono što najviše zabrinjava detektive. Stari je Carl imao u svojoj radnoj sobi starinski sef zaključan ključem što ga je držao negdje u pisačem stolu. Ključ nisu mogli pronaći. Pozvali su bravara da otvori sef i, sudeći prema cnom što su detektivi mogli kazati, ništa nije ukradeno.

Ali ključ ih je zbunjivao. U jutarnjoj pošti našli su pismo burzovnog agenta staroga Carla — loše vijesti o nekim dionicama. To je moglo potaći starog Carla da otvori sef i nešto provjeri, a ubojica je možda ušao baš kad je sef bio otključavan, ubio Carla i uzeo ključ, a onda ga je netko omeo prije nego što ga je uspio upotrijebiti. Možda se Percyjeva glava pojavila pred kojim otvorenim prozorom, tako da se ubojica uplašio.

Detektivi su tako mislili, ali ni u što nisu bili sigurni. Također su smatrali

da bi se ključ još uvijek mogao nalaziti u kojem tajnom pretincu radnog stola.

Prevruše cijelu kuću, čak i Percyjevu sobu, ispitaše sve; govorili su kako će dovesti nekog da rastavi stol.

U sefu nije bilo mnogo novaca, ali ubojica to nije mogao znati. Stari Carl nije nikom govorio o svojim novčanim poslovima.

Tko je mogao poželjeti ključ?

Gospođa Vanderhaas? Još lijepa u četrdesetčetvrttoj, tužnih očiju, već u crnini; ona je voljela muža, što su svi znali. Nikad ih nitko nije čuo da se svađaju, pa čak ni prepiru. Imala je na svom računu dovoljno novca i nije imala razloga da ubije muža.

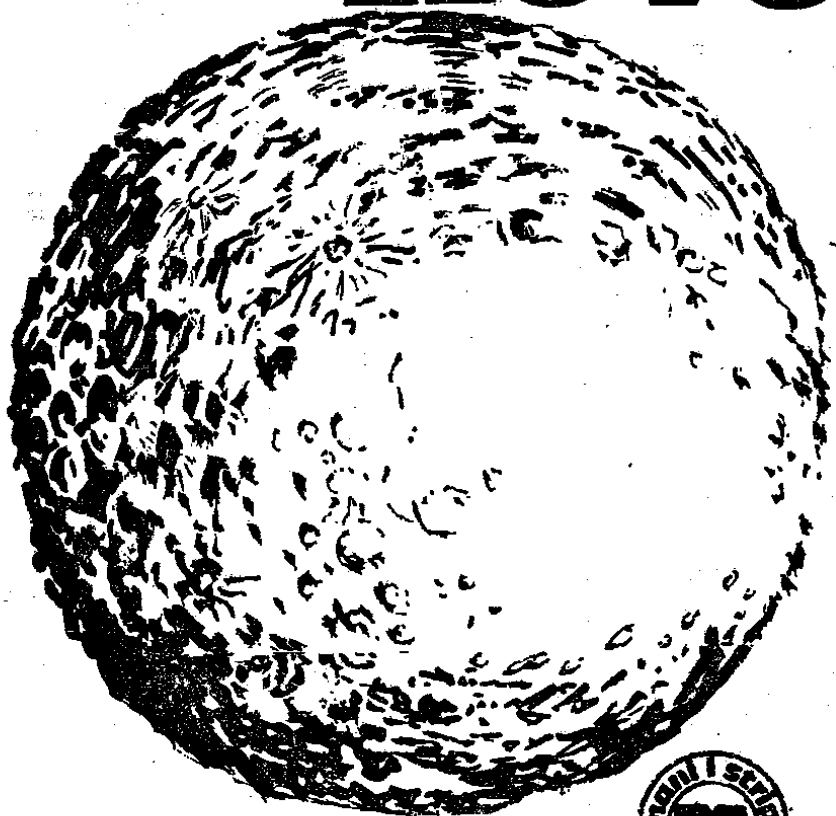
Percy u mislima prekrži njeno ime.

Jimmy? Upravo je završio koledž; izvanredni sportaš i osrednji student, mnogo prelijep, na svoju štetu. Govorio je da će osnovati agenciju za osiguranje, no bio mu je potreban novac da bi mogao započeti. Na neki čudnovati način uvijek se dobro slagao s ocem. Ipak... bio mu je potreban novac. Stari ga je Carl mogao odbiti, mogao je željeti da njegov sin postigne nešto više od agencije za osiguranje, u malom gradiću. Da, Jimmy je to mogao učiniti.

Janet? Imala je dvadeset i jednu godinu... ružno pače koje je ostalo ružno. Bila je tiha i marljiva; ne naročito pametna, ali vrijedna i plaha. Brzo bi zaplakala i teško se nasmiješila. Učila je za bolničarku, što njena majka nije odobravala, ali se otac s tim suglasio. Već se pomirio s tim da će ostati usidjelica i mislio je da je bolničarka bar jedan stupanj iznad knjižničarke što je, čini se, jedina karijera koja bi joj još pristajala. Nitko nije dobro poznao Janet, ponajmanje Percy. Da li je mogla ubiti oca? Percy nije tako mislio. Prekrži njeno ime, ali krzmajući.

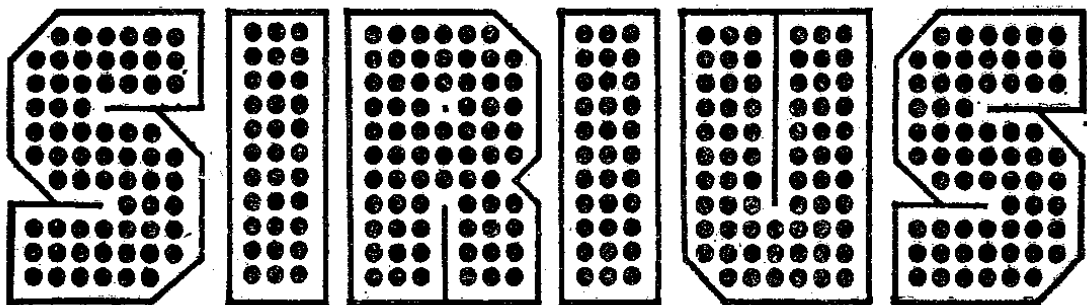
Sue? Imala je devetnaest godina, bila je lijepa poput majke i privlačila je mladiće kao što cvijet privlači kukce — što su mnogi od njih i bili. Dva puta je pokušala pobjeći s mladićima kad je bila u srednjoj školi i prošle su je jeseni premjestili u koledž za djevojke, suprotno njenim željama. Bila je nagla i buntovna. Možda je planira-

ново!

BIBLIOTEKA ZNANSTVENE FANTASTIKE

10d

la drugi bijeg? Mogla je ubiti oca iz prkosa kao i zbog novca.

Reggie? Percy zanijeće glavom. Reggie je obožavao oca, a i stari Carl nje ga, na svoj grub, bezosjećajan način. Za razliku od ostale djece, Reggie bijaše vrlo inteligentan. Upravo je završio fakultet i trebao je postati odvjetnik kao i otac.

Njih bi dvojica satima bili zajedno i stari bi neprekidno izlagao neki zakučasti pravni predmet koji je nekad davno koristio da bi zbunio protivnika, a Reggie bi gotovo bez daha i s poštovanjem gutao svaku suhoparnu, završenu rečenicu. Stari mu je Carl davao sve što je poželio i bilo je za njegovo dobro što nikad nije tražio mnogo. Ne, Reggie nije ubio oca. Percy prekriži njegovo ime — sa sigurnošću.

Dakle, preostali su samo Jimmy i Sue.

Tko?

Ljuljao se do ponoći, pušeći lulu za lulom u tihoj, mučnoj tami svoje sobe, gdje osim škripe njegova stolca, ništa nije djelovalo stvarno. Čak ni on sam. No nije se mogao domisliti što mu je činiti, što bi mogao uraditi?

Trideset i jedna godina. Postoje gori zločini nego što je umorstvo.

Naposlijetku ode u krevet, ali ne mogne zaspati.

Ujutro je bio iznuren i razdražljiv, no nitko to nije primijetio. Svi su bili iznureni i razdražljivi, čak i Sanders koji se pravio kao da ga se ništa ne tiče.

Nakon zajutarka pođe u staklenik. Polako se kretao među nizovima ruža i besciljno tumarao. Prvi put otkako se sjeća nije znao što mora uraditi tog jutra. Da li bi željeli svježe cvijeće u kući? Pretpostavljao je da mora upitati gospođu Vanderhaas, ali se skanjavao, bojeći se da će je samo opteretiti takvom beznačajnošću.

Odluči da se vrati u kuću i čuje što kuharica misli o tome.

U kuhinji sretne mladog detektiva, onoga šljapa nosa.

— Gospođa Vanderhaas još misli da je jučer ujutro čula glas svog muža — reče on. — Trenutak je glasno govo-

rio... štoviše, vikao. Jeste li još sigurni da niste ništa čuli?

— To je moglo biti nakon što sam otišao — odgovori Percy.

— Da...

— Osim toga, tamo je bila kosilica za travu.

— Njena se soba nalazi odmah iza radne sobe i ona je čitala uz prozor. Ako je išta čula, čula je to usprkos kosilici.

Upitno pogleda Percyja, no ovaj zanijeće glavom.

— Dobro, sve ćemo zajedno okupiti u knjižnici — reče detektiv. — Kad završimo s njima, ponovo ćemo pretražiti kuću... ako će to još biti potrebno.

Iziđe, a kuharica kimne Percyju i natoči mu kavu. Međusobno su se razumjeli. Dok je šrkao vruću tekućinu, začu je obitelj kako silazi prednjim stubama.

Jimmy ili Sue? Tko? Ako će išta uraditi, to mora biti sada, prije nego što ponovno pretraže kuću.

Kuharica nestane u smočnici, a on odloži šalicu i brzo ode u hodnik, pa se uspne stražnjim stubama.

Na vrhu zastane. Mnoštvo živih uspomena uzavre mu u mislima. Male dječje radosti i tuge, njihovi poniji o kojima je vodio brigu, zabave na tratinji, prvi pokreti na teniskom igralištu i u bazenu.

Tko?

Jimmy ili Sue?

Zar bi Sue mogla zamahnuti čekićem? Mogla bi staviti otrov u očevo piće ili ga namrtvo izgrepsiti lakiranim noktima, ali ona ne bi vukla čekić u radnu sobu.

Ne, zacijelo je to bio Jimmy. Morao je to prije uvidjeti... Jimmy!

Požuri hodnikom i otvori vrata Jimmyjeve sobe. Tu je vladao nered. Sluškinje su govorile da je u sobi vladao nered čak i onda kada je Jimmy u školi. Posvuda pehari, trofeji, prijelazne zastavice i iznošena sportska oprema, od koje se nije htio rastati.

Percy se divlje ogleda. Kamo li je Jimmy mogao staviti ključ? Nekamo kamo detektivi nisu zavirili, dakako, a Percy je vidio kako temeljito pretražuju.

NOVI HIT! HITCHCOCK

bira za vas

Na 144 stranice najbolje kriminalističke pripovijetke poznatih svjetskih autora u izboru majstora trilera, glasovitog filmskog redatelja Alfreda Hitchcocka! Novo, napeto, zabavno, uzbudljivo! Za mlade i stare ljubitelje krimi-literature!

Prvi broj u prodaji od 25. srpnja!

Potražite kod svog prodavača novina svakog 25. u mjesecu –

**HITCHCOCK
BIRA ZA VAS**

Otvori gornju ladicu pisaćeg stola i provuče ruku donjom stranom. Da su izvrnuli te ladice i izbacili sadržaj, kao što su to učinili s njegovima, pro-našli bi ga. Zamišljeno ustukne, a za-tim posegne unutra i opipa donju stra-nu najgornje ladice.

Uspravi se, raskopča košulju i strgne vrpcu ispod pazuha. Ponovo se nagne naprijed kadli se vrata na-glo otvore, detektiv šiljata nosa skoči unutra i čvrsto ga uhvati za ruku.

— Ovo ću ja uzeti!

Percy krotko otvori šaku. Ključ se nađe detektivu na dlanu.

— Hoćete li mi reći nešto o tome? — upita detektiv.

Percy duboko i očajno uzdahne i gorko se nasmiješi. Strese glavom.

— Imali ste čekić uza se, zar ne? Zabijali ste kolčiće za ruže. Mislim da se Vanderhaas uputio prema sefu kada vas je ugledao kroz prozor. Ne-tom je primio slabe vijesti od svog posrednika, podigao rebrenice i nag-nuo se kroz prozor da bi se iskalio na vama. Vi ste zamahnuli čekićem, on se srušio u sobu a ključ je ispao napo-rije. Da li ste vi spustili rebrenice ili su pale same? To zapravo i nije važ-no. Sve se dogodilo tako brzo da mo-

mak koji je kosio petnaest metara da-lje nije ništa primijetio. Riješili ste se čekića... pretpostavljam da ste ga zako-pali... i sakrili ključ u lonac sa cvije-ćem u stakleniku. Razmišljali smo da ih sve ispraznimo, ali to bi nam oduze-lo cijeli tjedan.

Percy ne odgovori. S tugom se pris-jeti kako je bio u pravu kad je pomi-slio da je ključ važan. Da se ranije odlučio za Jimmyjevu sobu, prije nego što su pretražili kuću, sumnja nikad ne bi pala na njega. Ali bilo je teško odlučiti za koga od njih bi detektivi povjerovali da je to uradio.

— Dodite — reče detektiv.

Percy poslušno krene s njim. Bojao se pogledati gospođu Vanderhaas i dje-cu, no ipak je držao visoko glavu kada su silazili stubama. Riječi staro-ga Carla zvonile su mu u ušima.

— Nisam li ti rekao prije mjesec dana da ukloniš ove viburnum tornen-tosum? Ala si postao tvrdoglav pod stare dane! Više to ne mogu podnijeti. Otpušten si! Dođi ovamo da sve sredi-mo.

Izbačen iz službe nakon trideset i jedne godine! Uistinu ima većih zloči-na od umorstva.

Sve su majstorske usluge danas vrlo skupe, a u vašoj kući, u vašem vikendu, na vašem automobilu ili čamcu uvijek treba nešto popraviti, dotjerati i obnoviti. Ako želite uštediti novac i olakšati posao, onda nabavite

SAM

SVOJ MAJSTOR

list, u kojem ćete naći tisuću potrebnih savjeta i uputa za niz zanata, koji su vam potrebni za održavanje kuće i vikenda, za nadogradnju i poboljšanje vaših životnih uvjeta uopće.

Za hobbiste naše stalne rubrike:

Filatelist, numizmatičar, ribič, lovac, kinolog, oružar, vrtlar, tajne zanata.

DOSAD IZAŠLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

164. G. F. Unger: »TIGRICA«
165. Louis L'Amour: POTJERA KROZ PUSTINJU
166. G. F. Unger: KLOPKA NA TOPOLINOM POTOKU
167. Louis L'Amour: KILLOE
168. G. F. Unger: POSLJEDNI OBRAČUN
169. G. F. Unger: ČOVJEK ZA DESET DOLARA
170. Frank Gruber: KUDRAVI VUK
171. G. F. Unger: TAJNA ZELENOG SLAPA
172. Louis L'Amour: IZ KLOPKE U ZASJEDU
173. G. F. Unger: VIŠE OD REVOLVERAŠA
174. Louis L'Amour: VATRENO KRŠTENJE
175. G. F. Unger: STUPICA ZA VUKOVE
176. G. F. Unger: ODMETNIK IZ DAKOTE
177. Scott F. Scott: BORI SE ZA SVOJ ŽIVOT, ČOVJEČE!
178. G. F. Unger: RIĐOKOSA KARTASIĆA
179. Louis L'Amour: BITKA ZA VISORAVAN
180. G. F. Unger: DVONOŽNI TIGAR
181. Louis L'Amour: KAZNA STIŽE
182. H. S. Sharon: OLUJA U PRERIJI
183. Frank Striker: OSAMLJENI JAHAC
184. H. S. Sharon: TRI NITKOVA
185. Peter Dawson: KRV ZA ZEMLJU
186. Louis L'Amour: BROD ZA DIVLJI ZAPAD
187. F. G. Unger: SLATERLEE JOŠ JASE
188. Louis L'Amour: HONDO
189. H. S. Sharon: POHLEPA VODI U SMRT
190. H. S. Sharon: BLAGO LESINARA
191. G. F. Unger: KAD SJEVERNJAK ZOVE
192. Luis L'Amour: SABLASNI KLANAC
193. G. F. Unger: SERIF IZGUBLJENOG GRADA
194. H. S. Sharon: POKAZI IM ZUBE!
195. Louis L'Amour: CALLAGHEN
196. H. S. Sharon: HRANA ZA VUKOVE
197. Barry Cord: U OKOVIMA LUDILA
198. Frank Gruber: VELIKA ZEMLJA
199. H. S. Sharon: NE VJERUJ NITKOVU!
200. Giles A. Lutz: PROGONJENI KAUBOJ
201. Louis L'Amour: TAJANSTVENI STRIJELAC
202. Barry Cord: TELEGRAFSKA LINIJA
203. Louis L'Amour: PUSTA ZEMLJA
204. Louis L'Amour: MATAGORDA
205. Kyle Hollingshead: DUG
206. Louis L'Amour: OBRAČUN U DOLINI
207. Clay Hunter: NEUKROTIVI
208. H. S. Sharon: GUTAČ VATRE
209. Louis L'Amour: KANJON OSAMLJENIH
210. Kyle Hollingshead: PLJACKA U FRANKLINU
211. H. S. Sharon: PRLJAVA DRUŽBA
212. G. F. Unger: SVI PROTIV NJEGA

U PRIPREMI:

213. Louis L'Amour: NA SJEVER DO ŽELJEZNICE

NOVI HIT! HITCHCOCK

bira za vas

Na 144 stranice najbolje kriminalističke pripovijetke poznatih svjetskih autora u izboru majstora trilera, glasovitog filmskog redatelja Alfreda Hitchcocka! Novo, napeto, zabavno, uzbudljivo! Za mlade i stare ljubitelje krimi-literature!

Potražite kod svog prodavača novina svakog 25. u mjesecu:

HITCHCOCK
BIRA ZA VAS

cijena 15 dinara

